

КАКО ЖИВИ СРЕДЊИ СЛОЈ
ГРАЂАНА

Понижење,
срамота и туга

— страна 7.

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
СТУПА У ШТРАЈК

С директором
Ђокићем извесна
- пропаст

— страна 8.

ОТВОРЕН СКЕЈТ ПАРК
У КРАГУЈЕВЦУ

Тек ће да се
грува

— страна 14.

Одбрана руководства Клиничког Центра

Кома треба пилула за умирење

ФОТО: МИКИ ЈЕВТОВИЋ

• **SMALLVILLE** •
KRAГУЈЕВАЧКЕ
034 352 641
www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ЈУНАЧКО ДВОРИШТЕ - ПЕЉАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

VK
КРАГУЈЕВАЦ

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući

Refill M

Kašobrodna 51 www.refillm.com
Тел. 03941 33 77 98 03941 34 01 03 03641 287 64 60

GLOBAL
KOLONIJA

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Воловска љревара

Пише Драган Рајичић

Господине градоначелниче, поштована локална управо,
Мој комшија Сава и ја обраћамо Вам се овим отвореним писмом јер сматрамо да о једном немилу догађају који се ономад десио у нашем граду треба да будете из прве руке упознати и ви и наша целокупна јавност.

А ево шта се десило. Ми смо ономад, да извините, испушили и вола на ражњу! Кад смо стигли на заказано место и у заказано време, ни рогова од њега више није било. Како смо насамарени? Е, сад ћемо о томе, све по реду.

Ја ономад нађем случајно на улици званични програм дешавања на Сајму пољопривреде. Неком испало, а ја иначе сакупљам сваки згодан папир за потпалу и огрев, ако не будем могао да купим дрва. Погледам папир, видим да је програм одличан, али, да будем искрен, нисам неки велики љубитељ сајмова. Немам паре за улазнице, ако се то плаћа, новац ми се не даје ни за превоз, а ако тамо одем пешке, можда ми се у повратку распадне ципеле за које немам резерву и онда штета буде већа од вајде.

Знам и без програма да ће тамо бити изложба и ситне и крупне стоке, пернатих живинки, вероватно и паса, али све то може да прође и без мене, кога куче више нема за шта да уједе. Гледам ипак у онај папир, кад оно тамо дословце пише: „У недељу, 11. септембра, у 15 сати, после церемоније затварања Сајма пољопривреде све посетиоце позивамо на дегустацију вола на ражњу!“

- Опааа! - отео ми се тада спонтано један такорећи европски уздах. Толико је био спонтан да се од њега препао мој комшија Сава који је у том тренутку нешто пребрирао по контејнеру. Смирио се тек кад сам му објаснио о чему се ради, када је и он почео весело да поскакује.

Разуме се, уважена господо, да би изостанак са овог догађаја у овом тренутку нашег свеопштег опоравка био веома неодговоран потез са наше стране. Свака част осталој стоци, али во на ражњу се не пропушта, јер је то говедо над говедима! То нам је прилика, закључили смо једногласно, не само да пробамо неко месо, него и да осетимо укус истог.

Време до заказаног волоједа, дабоме, отегло се као гладна година 2011. У међувремену ни Сава ни ја нисмо ништа стављали у уста како бисмо овај изванредни сусрет са месом дочекали што спремнији. Празних стомака, али пуни вере у оне који брину о нама, на заказано место стигли смо тачно у минут. Кад оно - од вочића ни трага! Ни рогова, ни белих бубрега, макар. Изели га душмани у суботу, дан раније, мимо најављеног званичног програма. Зато што је, сазнали смо успут, у недељу био Свети Јован Секованије и што је тада ваљало постити!

Е, господине градоначелниче и уважена управо, сад вам је свакако јасна наша озлојеђеност. Не само да смо на најгрубљи начин обманути, него се поставља питање можемо ли и ми који смо заборавили укус меса да и даље напредујемо ка тој Европи само на попари?

Зато од Вас захтевамо следеће: да одговорне за овај немио догађај најоштрије казните, а најбоље би било да их натерате да под хитно баце на ражањ још неко говедо под слоганом: „Само за обмануте и утранзићене“. У том смислу не би било много ни цео сточни фонд да се тури под нож, али наравно да нам ваља нешто оставити и за запат, за случај да и ми живи стигнемо тамо где смо поведени.

Ако то није могуће, онда вас молимо да код црквених великодостојника издејствујете да нам се укину сва њихова ограничења по питању употребе масне хране, како се овакав немио догађај не би поновио. Рачунамо, а и Бог нам је сведок, да смо ми Срби у ери наше европеизације већ довољно постили за цео живот!

АНКЕТА ПРИЈА ЛИ ВАМ ОВО ПРЕТОПЛО ПОЗНО ЛЕТО?

М. Ињашиновић

Владимир Павловић,
бравар:
- Волим кад је топло, баш је добро овакво време.

Нада Обрадовић,
машински техничар:
- Претерано је, иако волим топло.

Никола Кастратовић,
студент медицине:
- Мени је пријатније кад је вруће него кад захладни.

Звонко Митровић,
грађевински техничар:
- Мрзим снег, не волим хладноћу.

Мила Бакић,
машински техничар:
- Волим црвено и топло, па уживам у овом времену.

Светислав Стојановић,
бубњар:
- Ко, бре, не воли топлоту?

Зоран Зекавица,
пензионер:
- Уби ме ова врућина....

Милош Сипетић,
студент медицине:
- До сад је пријало, али већ почиње да оптерећује.

Милош Јанош,
студент права:
- Да, топло је супер.

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путњина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoпродукт@nadlanu.com

Врхуна по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, пшеничног, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаса, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

Prozori i vrata
u dekorima
drveta uz
10 godina
garancije

gratis
staklo za
4 godišnja
doba

www.suncemarinkovic.com

+381 34 330 870

Пише Слободан Цупарић

Први људи странке „Заједно за Шумадију” Верољуб Стевановић и Саша Миленић јуче су поднели неопозиве оставке на места народних посланика у Скупштини Србије. О томе су истовремено обавестили новинаре и председници Скупштине Славици Ђукић Дејановић уручили изјаве о оставкама, које су „самосвесни, лични чин, дубоко посредован политичким интересима, аргументима и циљевима странке Заједно за Шумадију”. У истоветним писаним изјавама Стевановић и Миленић дословце кажу:

„Образложење овог чина може те наћи у програмима и јавним ставовима Заједно за Шумадију. Ми верујемо да је Република Србија, барем по својој уставној дефиницији, парламентарна демократија, а то ће рећи да су у њој Народна скупштина Републике Србије и народни посланици неприкосновени. То значи да су народни посланици, не како чујемо, „државни функционери”, него једини непосредно изабрани представници грађана и аутентични заступници њихове воље и њиховог интереса. Народна скупштина није државни орган већ представничко тело грађана преко којег ови успостављају контролу и над-

Како бројни државни органи, независна регулаторна тела и неконтролисани критицизам медија накнадно прекрајају изборну вољу грађана и мењају састав парламента ретроактивном применом закона, странка „Заједно за Шумадију” није рада да учествује у томе, нити да прећутно легитимизује један антиуставни чин, написали су Верољуб Стевановић и Саша Миленић у неопозивим оставкама на места народних посланика

ПОСЛАНИЦИ „ЗАЈЕДНО ЗА ШУМАДИЈУ” ИСТУПИЛИ ИЗ СКУПШТИНЕ СРБИЈЕ

Стевановић и Миленић се поздравили са Београдом

зор над свим државним органима. Парламент је или неприкосновен, или систем у којем он функционише није парламентарна демократија.

Како су бројни државни органи, независна регулаторна тела и неконтролисани критицизам медија расположени да накнадно прекрајају изборну вољу грађана и мењају састав парламента изабраног на непосредним парламентарним изборима 2008. године, ретроактивно применом закона, странка Заједно за Шумадију није рада да учествује у томе, нити да прећутно легитимизује један противправни и антиуставни чин.

Као политички представници традиција револуционарне Шумадије – завичаја, грађанске, модерне Србије, у овој одлуци видимо сопствени суперерогативни чин којим одржавамо у животу грађанске идеале Србије, када Република за то више нема снаге”.

Писмо сличне садржине председници Скупштине послао је и директор странке „Заједно за Шумадију” Златко Милић којим се потврђује да ставови и одлуке Стевановића и Миленића имају пуну партијску подршку.

■ Какву одлуку донети

Досадашњи посланици и актуелни високи функционери градске власти у образложењу, као што се види, нигде нису поменули Закон о агенцији за борбу против корупције, нити одлуку Уставног суда којим се поништава један „дописани” члан тог закона, мада је извесно да су посланичке мандате вратили управо у жељу обновљених политичких препуцавања о „брисању” дуплих функција.

Очигледно изиритиран „прозвикама” и питањем да ли ће се одрећи градоначелничке функције или ће дати оставку као народ-

ни посланик, Верољуб Стевановић је прошле недеље у оштрој и краткој изјави државној телевизији најавио могућност да ће посланици странке „Заједно за Шумадију” (што ће рећи -он и Саша Миленић) демонстративно изаћи из Скупштине Србије.

Већ сутрадан, у петак, на конференцији за новинаре у „Заједно за Шумадију”, Саша Миленић је мало спустио лопту на земљу, апострофирајући да је то само један од могућих одговора правног тима задуженог за праћење ситуације и да још није донета никаква одлука.

- Има још времена, нека се све мало слегне, пред нама је месец дана за одлучивање, односно петнаестак дана за тражење тумачења од Агенције за борбу против корупције и још толико за њихов одговор, рекао је тада Миленић.

На питање зашто Верољуб Стевановић не поднесе оставку на посланичку функцију и тако скине све сумње са себе, пошто се по званичном тумачењу закона оба-

вљање две или више функција види као претпоставка корупције, Миленић је тада одговорио:

- Није Верољуб Стевановић неко ко одбија да поднесе оставку на било коју функцију из себичних разлога. Јавности се, наиме, инсинуира такав закључак због стварања лажне представе да он тако чува две плате за себе. Не постоје две плате. Народни посланик прима или посланичку или плату коју зарађује на неком другом месту. И није тачно да је његово налажење оставки је тема за себе, јер дате оцене о стању и стварном статусу Народне Скупштине подједнако су тешке и алармантне и далеко превазилазе једнозначну причу о томе да ли неко има једну или две функције.

Међутим, питање је и какве последице могу произвести оставке двојице Крагујевчана, с обзиром да су њихова „два гласа” били онај језичак на ваги којим се обезбеђује скупштинска већина владајуће коалиције. Другим речима, да ли повлачење Стевановића и Миленића може да изазове парламентарну кризу и, у крајњој линији, отвори питање расписивање ванредних избора?

У краткој изјави за „Крагујевачке” Саша Миленић тврди да се то неће догодити, нити су он и градоначелник Крагујевца имали таква циљ. Потези који могу да уследе су да Г17 плус „делегира” двоје својих људи који су били на изборној листи „За европску Србију” и да се тако створи „рупа” која је створена оставкама представника „Заједно за Шумадију”.

Да би све било јасније, треба подсетити да су уочи избора 2008. године споразум о коалицији потписали Демократска странка и Г17 плус, а „Заједно за Шумадију” била је „на квоти” Динкићеве странке, јер су „Заједно” и Г17 и-

зультата оствареног на подручју Крагујевца и Шумадије, рекао је Саша Миленић.

■ Скупштинска већина није угрожена

Ствар је, очигледно, „преломљена” почетком ове недеље, да би у уторак поподне стигао и позив новинарима за конференцију за штампу у Скупштини Србије, када ће Стевановић и Миленић саопштити да више нису народни посланици. Њихово образложење оставки је тема за себе, јер дате оцене о стању и стварном статусу Народне Скупштине подједнако су тешке и алармантне и далеко превазилазе једнозначну причу о томе да ли неко има једну или две функције.

Међутим, питање је и какве последице могу произвести оставке двојице Крагујевчана, с обзиром да су њихова „два гласа” били онај језичак на ваги којим се обезбеђује скупштинска већина владајуће коалиције. Другим речима, да ли повлачење Стевановића и Миленића може да изазове парламентарну кризу и, у крајњој линији, отвори питање расписивање ванредних избора?

У краткој изјави за „Крагујевачке” Саша Миленић тврди да се то неће догодити, нити су он и градоначелник Крагујевца имали таква циљ. Потези који могу да уследе су да Г17 плус „делегира” двоје својих људи који су били на изборној листи „За европску Србију” и да се тако створи „рупа” која је створена оставкама представника „Заједно за Шумадију”.

Да би све било јасније, треба подсетити да су уочи избора 2008. године споразум о коалицији потписали Демократска странка и Г17 плус, а „Заједно за Шумадију” била је „на квоти” Динкићеве странке, јер су „Заједно” и Г17 и-

мали свој, засебан коалициони договор..

Оставке двојице посланика из Крагујевца, дакле, не морају да ремете скупштинску математику већине која има власт у Србији, али недвосмислено говоре да је странка „Заједно за Шумадију” чином својих челника прешла у опозицију. Може се рећи да је то и епизод дужег варничења на релацији крагујевачке и централне власти, јер овдашњи функционери већ дуже времена птенцирају да нису задовољни низом одлука које се доносе у Београду, а чије се последице негативно реперкутују на Крагујевца.

Незванична оцена је и да се републички врх „уротио” против крагујевачког руководства, на шта Саша Миленић одговара:

- Не мислим да постоји нека јака урота, али да цела рачуница има везе и са заузимањем стартих позиција и успостављањем коалиционих дефиниција уочи предстојећих избора - у то уопште не сумњам. А оно што највише брине београдцентрични концепт политичке елите у Србији је настајање политичких ауторитета изван Београда и изван домаћа контроле београдских политичких партија. Већ годинама говоримо, практично у целом овом сазиву парламента, да је двопартијска дефиниција будућности српског парламентаризма и демократије у најдубљем нескладу са политичком културом и менталитетом ове заједнице, али и у нескладу са интересима и перспективом српске демократије. Ми мислимо да је процес управо супротан и да је на политичкој сцени увелико завладала максима: Свако са сваким и нико са никим више од два пута! Међутим, формирана политичка олигархија не би ништа да мења, јер је њој овако - баш лепо, закључује Саша Миленић.

ЗАКОН О ДУПЛИМ ФУНКЦИЈАМА

И Небојша Здравковић није више посланик

По слову Закона о Агенцији за борбу против корупције, обавезу да се изјасни коју ће функцију задржати, а које ће се одрећи од крагујевачких функционера имали су Верољуб Стевановић и Небојша Здравковић, односно градоначелник и помоћник градоначелника који су истовремено и народни посланици у Скупштини Србије. Наиме, закон каже да је неспојиво да неко истовремено учествује у законодавној власти, као посланик, и у извршној власти, као градоначелник или његов помоћник.

За Сашу Миленића, који у Крагујевцу обавља функцију председника Скупштине града, а истовремено је и народни посланик, ова законска клаузула не важи, односно он је и даље могао да остане на оба места.

Помоћник градоначелника Небојша Здравковић, који је за народног посланика као члан Г17 плус изабран на листи „За европску Србију”, о-пределио се да врати посланички мандат, а да задржи место у локалној власти.

НОВЕ ОЛАКШИЦЕ ПРОИЗВОДНИМ ФИРМАМА У КРАГУЈЕВЦУ

Помоћ најмањима - који запошљавају и извозе

Градско веће је на последњој седници усвојило одлуку да се и најмањим предузећима чија је делатност производна омогуће олакшице код закупа локација за изградњу погона, какве већ годинама постоје у Крагујевцу за већа предузећа. Фирме са пет до 20 запослених добијаће убудуће по сваком раднику попуст од 2.000 евра при уговарању цене локација. Истом одлуком ће се обезбедити ова олакшица и фирмама које више од 50 посто производа извозе, без обзира на број радника, што значи да ће и они који запошљавају три или четири радника, на пример, имати овакав попуст.

Ову одлуку треба да потврди Скупштина града на првој наредној седници. По речима мр Владе Вучковића, члана Градског већа за привреду, новом одлуком најзад је обухваћена и група најмањих фирми, које су до сада биле изостављене из повластица, па се сада може рећи да су сва производна предузећа у граду равноправна. Вучковић напомиње да је тај део малих и средњих предузећа веома битан, јер према неким подацима у Италији производне фирме са пет до 20 радника чине чак 60 посто свих предузећа и представљају носиоца развоја.

■ Седам фирми са попустом

Мере за умањење цене локација производним фирмама на снази су у Крагујевцу већ годинама и висина попушта зависи од броја радника. Тако се предузећима са 20 до 50 радника даје попуст од 2.500 евра по раднику, са 50 до 200 радника 5.000 евра, а преко 200 запослених добијају попуст од 7.000 евра по раднику.

Међутим, до сада ове олакшице нису дале резултате какви су се очекивали, каже Вучковић, а као главни разлог у Скупштини града виде светску економску кризу, која је смањила стране инвестиције, на које су ове мере највише и циљале. Олакшице код закупа локација искористило је до сада седам производних фирми, и осма је „ТПВ Шумадија“, која је мешовита, односно словеначко-српска, све остале су домаће и из Крагујевца.

„ТПВ Шумадија“ је запослила 100 радника и искористила попуст од 5.000 евра по раднику, с тим што је код закупа локација најавила да ће запослити више, али је због смањења ангажоване радне снаге морала да врати део закупљене локације у

Производна предузећа која запошљавају од пет до 20 радника имаће попуст код закупа локација од 2.000 евра по раднику. Мера је донета јер су ове фирме до сада биле изостављене из таквог вида подстицаја, а очекује се да ће, попут искуства у развијеним земљама, мала предузећа у блиској будућности бити доминантна

Индустријској зони „Сервис 2“. У истој зони је крагујевачко предузеће „Форма идеале“ закупило локацију за изградњу производног погона у коме су планирали да запосле 350 радника. Међутим, како су и они кориговали план радне снаге, уговор ће морати да се мења, односно износ попушта ће бити смањен, а када ће започети изградња

„Владо Вучковић: Дорисимо нову меру и како бисмо потенцијалне инвеститоре подстакли не само да дођу, већ да овде и региструју фирме, да би се у Крагујевцу убирали порези на зараде

производне хале још се не зна.

Остале фирме које су јефтине купиле локације на основу броја запослених налазе се у радној зони „Петровац“. То су „ММ Метал“ са 20 запослених, „Ћуковић“ са 32 радника, „Јеловица“ са истим бројем запослених, „Агрокоп“ са 20 радника и „Ауторели“ са истим бројем запослених. За предузећа из групе најмањих за које је донета најновија олакшица град ће понудити слободне локације у новој радној зони која се припрема на Денином брду и за коју се ради план детаљне регулације како би коначно била спремна да почне са продајом локација.

■ Олакшице за ИТ фирме

Поред попушта намењених производним предузећима, град је ра-

није донео и меру којом се подстиче привлачење предузећа из области информативних технологија у Крагујевцу. Таква предузећа која изграде погон у граду добијају попуст од 15.000 евра по раднику. До сада ова мера још није нашла примену, односно ни једно такво предузеће није закупило локацију, иако у граду већ постоји неколико страних предузећа и једно домаће за производњу софтвера (пољски „Асеко“, београдски „Комтрејд“), али су се определила за закуп пословних просторија. Међутим, једна словеначка фирма је заинтересована за овакав аранжман и са њом се воде преговори, а локације за таква предузећа предвиђене су између „Темпо“ хипермаркета и Универзитета.

Посебан подстицај за закуп локација град је раније усвојио за страна предузећа која граде погон у Крагујевцу и седиште фирме региструју у граду. За њих је попуст за закуп локације да им се један хектар земљишта даје по заштитној цени од симболичних 10.000 евра. Ни овај попуст није до сада доживео своју примену, али, ко зна, можда се такав инвеститор једног дана појави.

Ова мера је донета јер је велика штета за град ако дође велика производна фирма, али њено седиште буде у другом град. Пример за то је велико предузеће „Кроношпан“ у Лапову, чије је седиште у Београду, па се сви порези на плате запослених не убирaju у општини Лапово, већ тамо где је седиште, у Београду. Како бисмо подстакли потенцијалне инвеститоре да када дођу и овде региструју и седиште, донели смо овакву меру, каже Вучковић.

Најновијом мером давања попушта за фирме од пет до 20 запослених листа ових подстицаја је комплетирана, а циљ градске управе је да иде у сусрет потребама предузетника које ће се појавити са развојем мреже добављача „Фијат аутомобила Србија“. Предвиђање градских власти је да ће се временом развити мрежа малих фирми из друге и треће линије коопераната „Фијата“, који ће својим производима снабдевати главне добављаче лоциране у бившој касарни Грушица.

М. ПАНТИЋ

ВИШЕ МАЛИХ ПРЕДУЗЕЋА ИСКОРИСТИЛО ПОГОДНОСТИ У ПЕТРОВЦУ

ПАРТНЕРСТВО ЈАВНОГ И ПРИВАТНОГ СЕКТОРА

Будућност сар

Инвеститори су се последњих неколико година углавном распитивали за улагање у области у којима је присутан јавни сектор, јер им то даје одређени вид гаранције, што ће усвајањем новог закона бити оствариво

Нови Закон о партнерству јавног и приватног сектора, који је у процедури и који ускоро треба да се нађе пред посланицима Скупштине Србије, треба да успостави нова правила игре и привуче стране инвеститоре који су заинтересовани да улажу у битне инфраструктурне области. То је речено на семинару „Јавно приватна партнерства - најбоље праксе“, који је у понедељак у оквиру „Отворених дана“ Комитета региона из Брисела одржан у Бизнис иновационом центру. Семинар су организовали град Крагујевац и Министарство економије и регионалног развоја.

Јавно приватно партнерство представља дугорочну сарадњу између јавног и приватног партнера у циљу обезбеђивања финансирања, изградње, реконструкције, управљања или одржавања инфраструктурних и других објеката и пружања услуга.

Према речима помоћника министра економије др Ренате Пинцо, закон који регулише те односе урађен је по угледу на неке земље из региона, као што су Словенија и Хрватска, и мада још није усвојен почео је полако да се примењује у пракси и то нарочито на локалним нивоима.

Закон о партнерству јавног и приватног сектора заједно са Законом о јавној својини даје локалним самоуправама ингеренције да реше или унапреде инфраструктуру, односно делатности које су од јавног значаја. Према истраживањима и искуству уочава се да се инвеститори углавном интересују за улагања где је присутан јавни сектор, што представља својеврстан вид гаранције. Због тога можемо да очекујемо повољнију инвестиционо климу што ће привући још инвеститора, каже др Пинцо, додајући да се под инфраструктуром не подразумевају само изградња путева, желе-

знице или депонија и рециклажних центара, него и сарадња ова два сектора када су у питању школе, здравствене услуге, као и све оно што пружа услуге од јавног значаја.

■ Најважније су промене

Према речима Брора Салмелина, представника Европске комисије из Одељења за информатичко друштво и медије, сарадња јавног и приватног сектора је веома важна, али промене су такође битне и то на нивоу појединца.

Најважније је заменити традиционалне старе методе пословања, понашања, производње. Кључна ствар је препознавање потенцијала, остваривање јаке интеракције међу свим слојевима друштва и у свим сегментима који могу међусобно да сарађују. Треба препознати где се иновације налазе. Сматрам да би се требало фокусирати на људе и њихову интеракцију. Уколико постоји само институционална сарадња, губи се сива маса, односно људи који покрећу промене, зато треба

НОВЕ ИНГЕРЕНЦИЈЕ ЛОКАЛНИМ САМОУПРАВАМА - РЕНАТА ПИНЦО

ПРВИ ЧОВЕК „ФИЈАТА“ НА ЧЕЛУ „КРАСЛЕРА“

За све се пита Ма

Извршни директор „Фијата“ и „Крајслера“ Серђо Маркионе постао је председник Управног одбора америчког аутомобилског гиганта и задржао директну контролу над пословима у Северној Америци под једним тимом менаџера за две компаније

Одлуку Серђа Маркионеа да задржи главну улогу над контролом послова у Северној Америци, у Италији су прокоментарисали као потврду да ће центар одлучивања повезаних компанија „Фијата“ и „Крајслера“ бити у САД. То поткрепљују чињеницом да се процес интеграције две компаније одвија екстремно брзо, управо у Маркионеовом стилу.

Иначе, први човек „Фијата“ Серђо Маркионе поставио је регионалне шефове задужене за послове обе компаније Јужној Америци, Европи и Азији. Они су ступили на дужност 1. септембра.

Ново јединствено руководство „Фијат-Крајслера“ чиниће савет групе директора. Девет од њих долазе из редова „Крајслера“, на челу

с директором америчке компаније Алфредом Алтавиллом, који је уједно и потпредседник „Фијат групе“ и који је са бившим министром економије Млађаном Динкићем потписао писмо о разумевању и заједничком улагању у некадашњу „Заставину“ Фабрику аутомобила.

Иначе, италијанска аутомобилска компанија преузела је контролу над „Крајслером“ у оквиру плана реорганизације америчке компаније 2009. године, када се фирма налазила пред банкротом. „Фијат“ је 21. јула ове године повећао удео у „Крајслеру“ на 53,5 одсто, а италијанска компанија очекује да ће до краја године имати 58,5 процената у трећем по величини америчком произвођачу аутомобила.

адње с гаранцијама

ПРЕДАВАЧИ НА СЕМИНАРУ У БИЗНИС ИНОВАЦИОНОМ ЦЕНТРУ

форсирати иновације изван формалних институција, међу колегама. Потребна су континуирана истраживања да би се добила што прецизнија слика иновација и оокренути се човеку и међуљудским односима, рекао је Брор Салмелин.

Члан Градског већа проф. др Дорбрица Миловановић каже да је јавно приватно партнерство актуелно не само код нас него и у Европи.

- Тим партнерством стимулишу се приватне иницијативе. У Крагујевцу је на скроман начин и започета ова врста партнерства у области уклањања комуналног отпада, али данас смо имали прилику да сазнамо примере добре праксе у области јавно приватног партнерства. Надам се да ти примери добре праксе, после усвајања закона, могу да се пренесу и примене и код нас. Иначе, локална самоуправа у Крагујевцу међу првима у Србији је донела одлуке и акте којима је омогућено партнерство јавног и приватног сектора, рекао је Миловановић.

■ Најбитнији је уговор

Према речима помоћника министра економије Ренате Пинцо ради се о уговорном односу парт-

нера, а уговор је кључан елемент тог односа.

- То није лак процес и захтева темељну припрему, али са друге стране даје значајне могућности при решавању кључних проблема грађана, као што су изградња путева, школа, вртића, здравствених установа... Примере добре праксе можемо наћи у сарадњи приватног и јавног сектора у Румунији, Мађарској, Словенији, као и западним земљама Европе. Партнерство јавно приватног сектора такође је могућа, а пракса је то показала, и када су у питању оружане снаге и војна индустрија, истакла је Рената Пинцо.

На презентацији је речено да приватно и јавно партнерство доприноси бољем управљању новоосноване фирме, јер је управљање поверено приватном партнеру. Ова сарадња доноси и смањење трошкова производње и одржавања инфраструктурних објеката, пре свега због ефикаснијег управљања новим привредним друштвом.

У сектору за туризам Министарства економије кажу да је ово партнерство не само могуће него и пожељно и када је хотелијерство у питању. Кажу да су имали разговоре са неколико заинтересованих потенцијалних партнера из ове о-

бласти и да су они заинтересовани да у партнерству са државом крену у изградњу хотела високе категорије.

Један од примера партнерства приватно јавног сектора и изградња и експлоатација регионалне депоније у Лапову. Депонија је рађена према захтевима за заштиту животне средине и високом стандардима Европске уније. Она има довољно капацитета за прихватање отпада за пет општина Шумадије и Поморавља у наредних 25 година и представља јединствену савремену депонију те врсте на овом подручју. Депонију у Лапову изградила је чешка компанија „АСА интернационал“ и то је 23. депонија компаније „АСА груп“ у Европи. „АСА интернационал“ је једна од водећих компанија за еколошке услуге у Европи која делује у девет земаља централне и источне Европе. Депонију користе мештани Лапова, Баточине, Деспотовца и Раче, а од недавно и Тополе.

Компанија „АСА. Врбак“ основана је октобра 2007. године, а са активностима је започела априла 2008. године. Тренутно, „А.С.А. Врбак д.о.о.“ опслужује до 50.000 становника и 676 компанија.

М. ЂЕВИЋ

ркионе

„Фијат“ је америчкој влади платио 560 милиона долара за 98.000 акција, колико јој је било остало у „Крајслеру“, саопштило је Министарство финансија Америке. Италијанска компанија преузимањем „Крајслера“ забележила је једнократни добитак од 1,058 милијарди евра.

Америчка влада је „Крајслеру“ дала 12,5 милијарди долара зајмова када је рецесија готово зауставила продају аутомобила и довела ову компанију и „Дженерал моторс“ на руб пропасти.

Под управом Маркионеа „Крајслер“ је направио велики заокрет у последње две године, скресао је трошкове и оживео продају, у првом кварталу ове године убележио је нето профит од 116 милиона долара. За целу 2011. очекује се профит од 200 до 500 милиона долара. Америчкој влади „Крајслер“ је вратио 11,2 милијарде долара, као и 1,5 милијарди долара других зајмова.

Серџо Маркионе је 29. септембра 2008. године са министром е-

СЕРЂО МАРКИОНЕ У „ЗАСТАВИ“ 2008. ГОДИНЕ

кономије Млађаном Динкићем потписао уговор о заједничком улагању 950 милиона евра у „Заставину“ Фабрику аутомобила. Тада је потписан и меморандум о разумевању између „Ивека“ и „Мањети Марелија“ и Владе Србије у области производње аутобуса, специјалних возила и аутомобилских компоненти. У заједничкој компанији „Фијат аутомобили Србија“, која је основана одмах после потписивања споразума „Фијат“ има

67 одсто власништва, а Влада Србије 33 одсто. Нова компанија преузела је имовину Фабрике аутомобила.

Први човек „Фијата“ изјавио је тада да ће инвестиција у крагујевачку фабрику допринети индустријском и технолошком развоју целе Србије и да ће фабрика у Крагујевцу бити укључена у светску мрежу производње „Фијат групе“ и примењивати најновије „Фијатове“ стандарде и технологије. М. Ђ.

Градско веће Града Крагујевца, на основу члана 8. Одлуке о одређивању и начину поверавања комуналних делатности („Сл. лист града Крагујевца“, бр. 20/05, 2/07, 5/08, 35/08 и 8/10), члана 3. Одлуке о јавном превозу путника у градском и приградском саобраћају („Сл. лист града Крагујевца“, бр. 5/01, 7/06, 35/08, 35/09 и 29/10) и на основу Одлуке о расписивању Допунског јавног конкурса за поверавање обављања комуналног посла јавног превоза путника у градском саобраћају бр. 34-1165/11-V од 13.09.2011. године, расписује

ЈАВНИ ПОЗИВ

НА ДОПУНСКИ ЈАВНИ КОНКУРС за поверавање обављања комуналног посла јавног превоза путника у градском саобраћају

Допунски јавни конкурс се расписује за поверавање комуналног посла јавног превоза путника у градском саобраћају на територији града Крагујевца за линије подељене у два пакета.

- Наручилац: Град Крагујевац, 34 000 Крагујевац, Трг Слободе 3.
  - Право учешћа на Допунском јавном конкурс за поверавање обављања комуналног посла јавног превоза путника у градском саобраћају имају домаћа и страна правна лица и предузетници, који наступају самостално, или удружени у Законом предвиђене форме повезивања правних лица-Група друштава, Холдинг, који испуњавају опште законске услове за обављање јавног линијског превоза путника и посебне услове дефинисане Конкурсном документацијом, који имају седиште односно представништво на територији Републике Србије и који нису у спору са Градом Крагујевцем. Минималан број аутобуса са којима се може конкурисати је 10 (десет).
  - Обављање комуналног посла јавног превоза путника у градском саобраћају поверава се на одређено време, од дана закључења Уговора до 18.06.2015. године.
  - Заинтересовани понуђачи могу преузети конкурсну документацију у просторијама Градске управе за комуналне послове и надзор-Одељење за саобраћај, Крагујевац, Трг Слободе 3, канцеларија број 305/III, радним даном од 09.00 до 14.00 часова.
Учесници Допунског јавног конкурса су дужни да пре преузимања конкурсне документације уплате на пословни рачун: Прималац-Приходи градских органа управе број 840-135647-05, модел 97, позив на број 64-049-400, износ од 3.000,00 динара са назнаком: «Откуп документације за Допунски јавни конкурс за прикупљање понуда за поверавање обављања комуналног посла јавног превоза путника у градском саобраћају», и о томе поднесу доказ приликом преузимања документације.
  - Рок за пријем понуда: до 14.10.2011. године до 12.00 часова по локалном времену.
Понуде доставити у затвореним ковертама са назнаком «Понуда за поверавање обављања комуналног посла јавног превоза путника у градском саобраћају – НЕ ОТВАРАЈ», на адресу:
Градска управа за комуналне послове и надзор, Одељење за саобраћај – за Конкурсну комисију, Трг Слободе 3, III спрат, канцеларија број 305, Крагујевац.
  - На полеђини коверта навести назив, адресу и телефон предузећа које конкурише. Понуде које нису запечатене, које су стигле после наведеног рока, или су непотпуне неће бити разматране.
  - Понуда мора бити попуњена на оригиналној тендерској документацији, са траженим доказима.
- Све додатне информације везане за Допунски јавни конкурс могу се добити на телефон: +381 034/306-156.

beo-lab laboratorije

У КРАГУЈЕВЦУ

Хитно потребан локал

између 70м2-100м2
на дужи временски период у близини КБЦ Крагујевац

Јавити се на тел 063 687 547

ОДБРАНА РУКОВОДСТВА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА ОД „ШПЕКУЛАЦИЈА И ДЕЗИНФОРМАЦИЈА“

Коме треба пилула за умирење

Пише Јаворка Станојевић

Клинички центар Крагујевац није у колапсу. Пара никад није довољно, али их има и оне су тамо где треба да буду. Запослени редовно примају плате и надокнаде за превоз. Исплаћене су и отпремнине и јубиларне награде. Ситуација није ништа гора него пре шест или десет месеци. КЦ нормално ради, а проблеми са којима се суочава полица су системских мањкавости нашег здравственог система. Дуг према добављачима лекова, санитарског материјала и услуга од 13,5 милиона евра последица је наслеђеног стања из ранијег периода и спорог прилива средстава из Републичког завода за здравствено осигурање за фактурисане услуге. Јер, ако би РЗЗО могао да на рачун КЦ-а пребаци милијарду и 108 милиона динара, колико је према одобренним фактурама дужан, Клинички центар би одмах измирио сва потраживања. Пошто у каси РЗЗО-а нема новца, очекује се помоћ државе, која је иначе 2006. године из буџетских средстава подмирила све рачуне. Зато нема места медијском шпекулацијама о озбиљним проблемима са којима се суочава ова здравствена институција.

Овако би се, уз изостављање општих места о томе да је крагујевачки КЦ пасторче здравственог система које добија најмање новца, има најмање лекара, медицинских техничара, велики прилив тешких болесника са стране..., о којима су „Крагујевачке“ својевремено писале, могла сажети суштина конференције за медије коју је у понедељак одржала у Клиничком центру.

■ Рецепт доброг домаћина

Оно што је речено требало је нас новинаре који смо критички писали о проблемима „крагујевачког Хјустона“ да натера да се поспомо пепелом, јер смо, како је речено у позиви „нижом шпекулација, дезинформација и негативних коментара, усмерених на рад директора и пословодства Клиничког центра Крагујевац, као и установе и запослених, довели до узнемиравања запослених, пацијената и јавности“.

Иступање бранитеља лика и директора Слободана Обрадовића, међутим, није дало довољно аргумената за пепео на глави слушалаца обдарених критичким начином мишљења, познавањем аргумената и етичких вредности.

Да кренемо до морала. У нашем народу, који има пословицу „дуг је рђав друг“, постоји неписано правило да је домаћина који дугује срамота да широке руке троши на себе и укућане пре него што врати позајмљено. Примењено на оно што смо чули у КЦ-у, то би значило да је хвалење редовним платама, отпремнинама, па чак и јубиларним наградама, у ситуацијама када се не исплаћују добављачи лекова и хране и не

ДИРЕКТОР СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ НОВИНАРИМА САОПШТАВА „ПРАВУ СЛИКУ СТАЊА“

Зато што су запослени у КЦ и пацијенти „узнемирени дезинформацијама и негативним коментарима“, наравно, од кога другог него од медија, директор Слободан Обрадовић са сарадницима сазвао је конференцију за штампу да би саопштио како је у „КГ Хјустону“ такорећи „стање редовно“. Ако они који су означени као „узнемирени“ то потврде, критичари стања у Клиничком центру радо ће се извинити

плаћа струја и грејање, супротно нашем моралу и традицији.

„Ситница“ која није речена на састанку са медијима је да је 31. августа КЦ за лекове дуговао око 690 милиона, за струју и грејање 50, за храну пет и за техничко одржавање додатних 50 милиона динара. То што у месарама, млекарима, пекарама, топланама, фабрикама лекова, сервисима за одржавање опрема такође раде неки људи, који због ненаплаћених рачуна КЦ-а можда нису примили плате, није домаћинима ове куће била сметња да исплаћују чак и јубиларне награде.

Под изговором да је имала превише питања, овој новинарки није дозвољено да пита како је могуће да се толико дугује за струју, храну, грејање... када РЗЗО наменски пребације средства за та плаћања, као ни да ли су та паре отишле у плате, у које није упутно дирати.

Иако су добро баратали бројкама које им иду у прилог, браниоци угледа директора и КЦ-а су замуцнули када су упитани за висину зарада. Кажу, не могу баш све бројке да држе у глави. Пошто су се некако присетили да распон плата лекара иде од 56 до 130 хиљада и да директор прима око 200 хиљада динара (његов претходник је примао 140 хиљада) додали су да имају и 171 радника које плаћају из сопствених средстава. То су, кажу, људи без којих КЦ не би могао да функционише, па пошто држава

неће да их плаћа, КЦ мора за њихове плате да потроши 69 милиона динара које сам зарађује. Међу њима је педест троје ангажованих преко омладинске задруге, за које зли језици причају да су партијски људи који се морали бити ухлебљени.

Обдареност критичким мишљењем на овом месту помаже да се дође до закључка да је етика стављена у службу политике. Јер, домаћини куће у којој се лечи два и по милиона људи из региона одлично знају да би кашњење и кресање зарада довело до штрајка који би био ружна мрља на блиставој каријери, „на мишиће“ постављеног директора. То никако, у предвечерје избора, не би пријало Демократској странци која га је поставила, а могло би и да умањи политичку тежину и осујети почетак блиставе каријере млађег Обрадовића, Душана, од летос председника Градског одбора ДС, који је „гурањем“ свог родитеља загризао залагај који се теже гута.

■ Шта немају пацијенти и лекари

Снага аргумената, који су додуше остали скривени на конференцији подршке, помаже да се посумња у тврђу да је Клиничком центру све у најбољем реду, да се домаћински послује и да су пацијенти задовољни.

Први који се односи на домаћинско пословање стиже у виду званичне информације РЗЗО-а коју је потписала представница за односе са јавношћу Сања Миросављевић, у којој дословце стоји: „Клинички центар Крагујевац је у расподели средстава за лекове по пацијенту добио 8.000, а фактурисао, 13.200, а КЦ Ниш је у расподели средстава по пацијенту добио 8.900, а фактурисао је 9.700 динара. Са значајно развијеном неурохирургијом и осталим гранама дијагностике, који су значајни у структури трошкова, КЦ Ниш је остварио мање трошкова од КЦ Крагујевац“.

Ово би било оправдано када би се могло рећи да су пацијенти овдашњег КЦ-а имали бољу негу. Они који ових дана купују лекове и носе их у болницу знају колико је то тачно. Истину знају и лекари којима се дешава да у „шоку“ затекну само један пар хируршких рукавица, да им нестају основни лекови, као што су „албумин“ и „аминофиллин“. Доста говори и поглед на празне полице болничке апотеке, па и чињеница да у резерви нема чак ни

ПРЕДСТАВНИЦИ МЕДИЈА ИМАЛИ СУ „ОГРАНИЧЕНИ“ БРОЈ ПИТАЊА

„пентрексил“, антибиотика погодног за лечење многих болести.

Познаваоци прилика тврде да се несташа антибиотика често компензује „лонгацефом“, иако је овај лек оправдано давати само ако антибиотички потврди да ће бити ефикасан. Прича се, такође да се поменути „лонгацеф“ плаћа 150 динара скупије од цене коју по ампули одобрава РЗЗО. Постоје сумње да се, из неких разлога, уместо јефтине и ефикасне антибиотике купује прескуп и „инвазин“, што знатно увећава трошкове за лекове.

Мера за пружање према губеру, које је УО показао оценити да у финансијама КЦ има простора за подизање директорске плате за додатних 60 хиљада динара, није аршин по коме мери РЗЗО. Ова институција, наиме, признаје само трошкове који се уклапају у средства одобрена уговором и то на основу коначног обрачуна који се ради на крају године. Зато се уважавање чињенице да је реч о средствима која нису довољна за функционисање овако велике и важне установе, али и

управо због тога, мора водити рачуна о сваком динару, чак и када директор процени да му је седење у фотељи удобније уз виша примања.

Одбрана „неосновано оптужених“ подупрта је и извештајем крагујевачке Филијале РЗЗО-а чији су контролори утврдили да у КЦ није било ненаменског трошења средстава. Гужва на конференцији и „важније теме“ нису оставиле простор за једноставно питање- куда се онда дедоше паре намењене плаћању струје, грејања, хране...?

■ Министар тражи инспекцију

Конвенционалним фразама о успешној сарадњи крунисаној отварањем ангио сале директор је избегао одговор на питање шта је то, у кући која сасвим нормално функционише, недавно разлутило министра Зорана Станковића.

У изјави коју је дао Телевизији Крагујевац министар је открио да намерава да преиспита оправданост толиких дуговања и истраје у намери да пронађе кривца. Тај посао би требало да обаве буџетска и здравствена инспекција које би ових дана требало да почну „чешљање“ у КЦ-у. На провери ће бити обим и оправданост нових запошљавања. Важан посао који чека инспекцијске органе је да утврде да ли су паре намењене куповини лекова и измиривању трошкова усмераване у плате запослених. Ако се покаже да је тога било, одговорни ће се сучити са кривичним пријавама, казаше Станковић за РТК.

Састанак са представницима медија, како је званично речено, иницирао је Управни одбор, међутим чудно је што је подршка директору стигла баш у време када се очекују инспектори који би „узнемирености“ требало да дају тражене одговоре који би, према ономе што је сугерисано, морали да отклоне сваку сумњу у домаћинско пословање руководства КЦ-а.

Брзина и брига којом је УО реаговао импресионира и због чињенице да је овом телу требало четири месеца да се састане због одлуке о повећању директорске плате на са 140 на 200 хиљада динара, па су Обрадовићева примања ретроактивно за цео период од када је ступио на дужност. Друга ситница која баца сумњу на брзину реаговања највишег управљачког тела је што у тиму подршке није било председника УО Драгана Стевовића.

Но, без обзора да ли је подршка организована да би се ми који смо критички писали о проблемима ове институције посули пепелом или због бриге за ментално здравље непотребно узбуњене јавности, нисмо чули оно што нас занима. Јер, грађане не брину бројке и поређења се другим здравственим центрима, они питају како су руководиоци тих институција успели да се изборе за већи део колача. Јесу ли седели и гледали слајдове „плачући“ над неправдом, или су се знојили настојећи да се изборе за сваки динар из сиромашне здравствене касе? А познато је, кад се у колу нађу „невешти“ пацијенти, они месецима морају да чекају прегледе и дијагностику, купују лекове и реагенсе, или да иду код приватника. Оно што их посебно узнемирава је најважније да ће дугове покрити држава, што значи да ће им, иако су једном платили здравствено осигурање, неко поново завући руку у џеп, јер држава не штанцује паре него их кроз порезе и доприносе узима од „непотребно узнемирених грађана“.

ПАЦИЈЕНТИ НИСУ ИЗИРИТИРАНИ БЕСКРАЈНИМ ЧЕКАЊЕМ ВЕЋ СУ УЗНЕМИРЕНИ МЕДИЈСКИМ КРИТИКАМА

КАКО ЖИВИ СРЕДЊИ СЛОЈ ГРАЂАНА

Понижење, срамота и туга

Највећи друштвени проблем представља некадашњи средњи слој породица које од својих примања не могу да преживе, било због тога што су изгубиле посао, мале су им пензије или издржавају још чланова домаћинства. Потресна исповест Ивана Б. најбоље говори о ситуацији у којој се ови људи данас налазе

Пише Гордана Божић

Када би се код нас снимао филм „Како преживети“ била би то драма проткана сиромаштвом, борбом за преживљавање, стезањем каиша и одрицањем од свега. Највећем броју глумца плата не би могла да издржи ни недељу дана у месецу, под условом да су запослени и да што је, данас равно добитку на лутрији, редовно примају плате.

Крагујевчанка Ивана Б. могла би да добије главну улогу у том филму, само што није те среће да редовно прима плату. Она дели судбину оних људи који су запослени, али не примају плату. Последњу зарада исплаћена јој је за новембар 2010. године. У 54-ој години живота, са 26 година радног стажа, када би већ требало да размишља о пензији, Ивана поново тражи посао. Иако је завршила гимназију и први степен факултета, њена стручност и искуство овде никоме нису потребни. Поучена искуством при тражењу посла у последњих годину дана, схватила је да се приликом запошљавања бодују неки други квалитети, а највеће шансе имах ако си млађи од 30, „јаку“ везу или си на правој страни, наравно, политичкој.

Одрицање од свега

Од момента када сам престала да примам плату почела сам да тражим неки други посао. Закуцала сам на врата свих предузећа у граду за која сам чула, и јавних и приватних, али моје године биле су прва у низу препрека које су ми наводили, објашњавајући зашто им нисам потребна. Тражила сам било какав посао, хтела сам да чистим канцеларије, обављам курирске послове, само да добијем радно место и плату. Замолила сам неке своје рођаке и школске

РЕД ЗА ПОПИСИВАЧЕ – ШАНСА ДА СЕ НЕШТО ЗАРАДИ КОЈИ ДИНАР

другове на функцијама да ми помогну, јер сам морала да прехраним себе и дете, али сви су окретали главу, прича Ивана.

Једино питање на које није имала одговор било је да ли је могуће да се то њој дешава. Рођена и одрасла у овом граду, родитељи такође, радили у добростојећим фирмама, на добрим положајима, али све је то сада неважно.

Ситуација у којој се наша била је обесхрабрујућа и понижавајућа. Осећала се безвредно и тужно и само је размишљала шта да одговори својој ћерки, тинејџерки, која је све чешће питала како је могуће да мајка не може да нађе ни најпростији физички посао?!

Ипак, није се предавала. Желела је да својој ћерки стави до знања да увек све може да се реши. Дању је мозгала како да преживи са новцем који су јој родитељи давали од својих пензија, а ноћу молила Бога да остане здрава и нормална.

Решила сам да не пијем млеко него чај или воду. Нећу да купим десет јаја него пет. Не морам да купим сладолед. Месо ћу оставити ћерки за ручак. Није у животу најважније шта ћеш да скуваш. Решила сам да се одрекнем свега, па и посете неким пријатељима код којих сам увек морала да понесем сто грама кафе и чоколаду. Једино се нисам одрекла себе и свог детета. Због ње морам да будем насмејана, позитивна, морам да се

офарбам и да изгледам приситно себе и дете, али сви мора да зна да сам гладна и без пара. Хоћу да изгледам као да имам све паре овог света, отворила је своју душу Ивана.

Свакодневне бригае и стресови оставиле су трага у њеној души. Постајала је депресивна, борила се са тугом, а свој бес, све чешће, искаљивала на родитељима. После се кајала и било јој је још теже. Схватила је да не жели да јој тако пролази живот и одлучила да се подигне на ноге. Почела је да шије, много је читала и одлазила у дуге шетње. Успела је да пронађе „вентил“ и избаци део нездовољства из себе. Најискреније пријатељице биле су уз њу. Доносиле су јој кесе са храном и нису дозвољавале да опет психички падне.

Успела је да прода део своје гардеробе и нешто златног накита. Жену која је то купила било је срамота, а Ивана је плакала од среће јер су те паре за њу биле вредније од сувог злата. Баш када је остала без динара, једна рођака јој је омогућила да одради неки посао и заради нешто новца.

Почела је да верује да ипак није све тако безнадежно. Бар има кров над главом, а ако буде мора-

ла продаће стан да обезбеди ћерки паре за школовање. Само да јој родитељи што дуже поживе. Да није њих ко зна шта би било.

Помоћ града

Оваква прича, нажалост, данас није усамљена. Статистика показује да се сваки пети испитаник жали да целу плату потроши већ средином месеца. Међу стотину грађана, тек њих осморо има срећу да им зарада траје цео месец, а занемарљив је број оних којима плата и претекне. Драма ни ту није крај, јер је сваки трећи грађанин константно у минусу, а дугују на све стране: код банака, пријатеља, породице, у продавници, код зеленаша...

Подаци говоре да се само 0,7 одсто месечних прихода користи за образовање, а 4,5 за здравље. Велики број људи принуђен је да троши више него што заради. Плату троше за основне животне потребе, а одлажу плаћање свега што могу, не плаћају струју, кому-

налије. Иду у минус на текућем рачуну и задужују се по разним основама.

„Со на рану“ додају нередовне плате и рад за минималац. У граду који има више од 20 хиљада незапослених ни они који раде или примају пензије не могу себи да приуште ништа више од основних кућних потрепштина. Они који ни то не могу евидентирани су као проблематични у смислу социјалних интервенција, познати су социјалним службама и обухваћени разним социјалним давањима и услугама.

Анализирајући просечну породицу која припада категорији социјално угрожених, дошли смо до података да просечна породица која има три-четири члана (социјално угрожене породице су углавном вишечлане), под условом да остваре сва права која имају примања од 27 до 40 хиљада динара. Ту спадају новчана помоћ државе, једнократне помоћи, дечији додаток, радно ангажовање, туђа нега, објашњава Славица Савелић, члан Градског већа задужена за социјалну политику.

Највећи проблем је, тврди ова наша саговорница, прикривено сиромаштво, односно некадашњи средњи слој породица које су радиле, стварале, школовале се, стекле пензију, али од својих примања не могу да преживе, било због тога што су изгубиле посао, или су им мале пензије, или, пак, издржавају још чланова породичног домаћинства. Они су не-

ПРИЗНАЊЕ ЗА РАЗВОЈ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Крагујевац представља Србију

Због своје социјалне политике, финансирања и развоја бројних социјалних услуга, град Крагујевац представљаће Србију на предстојећој Европској конференцији која се бави стањем у социјалној заштити. Крагујевац од свих градова у Србији има највећа издвајања из буџета управо за услуге социјалне заштите чији се број из године у годину повећавао.

Како је оценила Славица Савелић, ово је својеврсно признање свим напорима који се улажу у развој социјалне политике.

ко кога би у широкој мери требало да третира Закон о социјалној заштити, сматра Савелићка.

Она напомиње да градски прописи нису тако ригидни као законски, који одређују строге норме за доделу социјалне помоћи.

Ми смо поставили врло широко наше одлуке и када проценимо да се породица изненада наша у тешкој ситуацији можемо једнократним давањима да помогнемо да бар мало стане на своје ноге. Ово нарочито примењујемо када у породици постоји било који здравствени проблем, где људи имају приходе, али су, рецимо, операције и лекови скупи, онда се можда на све то надовеже и школовање деце. У тим случајевима породица се осећа усамљена, одбачена, изгубљена, и онда реагујемо, каже Славица Савелић и додаје да се интервенише када се јави појединач или породица, када то сугерирате месна земаљница или месна канцеларија, школа, дакле неко ко је препознао проблем, а породица није желела да о том проблему јавно говори.

Зато је град ван одлуке о правима, за коју је ресор социјалне заштите издвојио 288 милиона динара на годишњем нивоу, на позицији Градског већа обезбедио још десет милиона динара. О расподелу новца одлучује петочлана комисија, а на основу захтева грађана. Ове године поднето је више од 620 захтева, а током целе године има их око 900, рачунајући и оне који се понављају. Комисија је одобрила трећину, дакле 271 захтев, а износи помоћи крећу се од пет до стотину хиљада динара, под условом да се ради о тешким случајевима лечења, нарочито када су у питању деца.

Свој захтев овој служби упутила је и наша саговорница с почетка текста. Када је добила новчану помоћ, на запрепашћење свих, замолила је да јој омогуће да то одради, јер није могла да се помири са чињеницом да тек тако добије новац. Овај захтев, међутим, није прихваћен.

ДОДАТНА ПОМОЋ ГРАДА: СЛАВИЦА САВЕЉИЋ

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA

mani

Za pravna lica i preduzetnike

brzo tačno profesionalno

telefon: (034) 334 805 (064) 680 36 42

Karađorđeva 17 lokal 17

BELANSKA AUTO

Tel: 034 353 968 Mob: 063 11 77 365 Ul. Krste Hegedušića 3

SRB

REGISTRACIJA VOZILA

* ZA DVA SATA NA 6 RATA *

НАЈАВА ШТРАЈКА У ИНСТИТУТУ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

С директором Ђокићем извесна - п

Запослени у крагујевачком Институту за јавно здравље најавили су да ће од 26. септембра ступити у штрајк. Првобитни термин, заказан за 19. септембар, померен је за недељу дана, а у међувремену пропао је покушај Владине Агенције за мирно решавање радних спорова да преговорима реши настале проблеме. Наиме, због изостанка представника Владе Србије, која је оснивач Института за јавно здравље, састанак ће бити заказан у неком другом термину, али то, како тврде представници синдиката Института, неће утицати на њихову намеру да ступе у штрајк.

Оваква одлука уследила је после неуспеле петиције већег дела запослених којом су тражили смену директора Драгољуба Ђокића. Због тога су у Синдикату одлучили да радикалним потезима траже испуњење својих захтева. Осим оставке или разрешења директора они траже и увид у књиговодствено стање о потраживањима и обавезама те установе, као и списак свих добављача. Одлуку у ступању у штрајк запослени су доставили премијеру Мирку Цветковићу, министру здравља Зорану Станковићу, градоначелнику Веролобу Стевановићу и руководству установе.

■ МУП „чешља” документацију

У образложењу одлуке о обустави рада синдикат и штрајкачки одбор Института навели су да је ова установа, која запошљава око 130 радника, међу којима су и доктори наука, магистри и специјалисти, „нестручним и несавесним руковођењем, као никада од свог постојања, доведена у позицију да ускоро неће моћи да испуни своју друштвену улогу, што ће најпресетити грађани”.

„Долазак новог директора Драгољуба Ђокића из Београда, чија је претходна радна биографија проткана полицијским истрагама и кривичним пријавама, доживели смо као својеврсно деградирање крагујевачких стручњака. Резултат

Након неуспеле петиције пре три месеца, којом су запослени у Институту тражили да директор буде смењен или поднесе оставку, чланови Синдиката донели су одлуку да 26. септембра ступе у штрајк и радикализују протест. За то време полиција утврђује евенуалне незаконитости у раду установе, али тај процес још није окончан

ЗАСТРАШИВАЊЕ ЧЛАНОВА СИНДИКАТА

Опомена пред отказ др Васиљевићу

Као пример претњи и застрашивања које директор спроводи над запосленима синдикално руководство наводи случај Драгана Васиљевића који је прошле недеље од директора „зарадио” опомену пред отказ, јер наводно три дана није долазио на посао.

То је лаж и чиста намештаљка. Све време сам био на свом радном месту, што могу и да докажем. Радио сам у својој канцеларији, а пошто није било другог посла, припремао сам слајдове на компјутеру за предавање на Медицинском факултету. Осим колега који су ме видели на послу, као доказ поседујем и хард диск који ћу приложити уз тужбу коју припремам за мобинг и клевету, каже Драган Васиљевић. Он напомиње да је „најнегоднији” члан штрајкачког одбора, да отворено говори о проблемима и да је „трн у оку” директору, што је, како каже, био разлог за овакав потез.

ТУЖБОМ НА ПРЕТЊЕ ДИРЕКТОРА: ДР ДРАГАНА ВАСИЉЕВИЋ

његовог руковођења су нередовне и незаконите исплате зарада и висока задуженост Института, услед чега су запослени све угроженији и забринутиији за сопствену egzистенцију.

Основано сумњамо да се плате неким од запослених обрачунавају и исплаћују на незаконит начин. Истовремено, Институт исплаћује огромне ауторске хонораре познатим личностима на име додатне делатности у установи. Према сазнањима запослених, задуженост Института је огромна и уколико се не предузму хитне мере, биће угрожена не само делатност установе, него и активност везане за очување и унапређење

здравља грађана”, истиче се у образложењу најављене обуставе рада.

Председница синдиката Драгана Ивановић каже да је тренутно стање много горе него пре пар месеци, када су потписивали петицију за смену директора.

Од јуна је у Институту у току истрага коју воде инспектори за привредни криминал МУП-а, што говори да запослени још верују у институције државе и одговоран рад надлежних органа, упркос чињеници да су Драгољуба Ђокића на чело крагујевачког Института довели најистакнутији челници СПС-а, тврди председница синдиката. Она додаје да инспектори ра-

ШТА ЈЕ ПОЛИЦИЈА „ИШЧАКАЛА” У ИНСТИТУТУ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

де свакодневно, да су преврнули сваки папир, прегледали све рачуне и да се очекује да ускоро буде потврђено све у шта запослени сумњају.

Према незваничним сазнањима, истрага је подељена у шест сегмената, од којих су три завршена, а и преостали посао приводи се крају. Када све буде завршено, резултати истраге биће предати тужилаштву.

Запослени су позвали и Инспекцију рада да утврди регуларност обрачуна и исплате зарада запосленима.

Чланови синдиката, којих има око стотину, тврде да је у току застрашујући мобинг над синдикалним руководством.

Директор губи тло под ногама и жели да оспори постојање синдиката. Он игнорише наш зах-

тев да нам достави књиговодствени извештај у који желимо да имамо увид јер сумњамо да су дуговања Института достигла цифру од 100 милиона динара. Требало би да се ангажује државна ревизорска кућа која би утврдила стварно стање, каже Драгана Ивановић.

Запослени очекују да ће након најаве штрајка директор прописати минимум процеса рада. У установи напомињу да неће бити угрожена деца и труд-

ЈОШ ВЕРУЈЕМО У ИНСТИТУЦИЈЕ ДРЖАВЕ: ПРЕДСЕДНИЦА СИНДИКАТА ДРАГАНА ИВАНОВИЋ

После најновијег ревидирања листе, 11 наставника који су и онако пред пензијом остало је нераспоређено и одлази уз отпремнину, још 139 неће имати пун фонд часова, а на почетку се говорило о 288 наставника који су вишак

Иако је школска година почела пре петнаестак дана, на релацији професори - синдикат - школе - Школска управа почетком ове недеље још је врло. Листе вишкова нису биле до краја дефинисане, па се и даље гледало где ће се за кога наћи које место и неки час. Извесно је било једино да ће листа технолошких вишкова бити упола краћа него она дефинисана на почетку. Наиме, од 288 шумадијских просветара који су на почетку „пребројавања” могли да рачунају на умањену плату због непуног фонда часова, за 149 се ипак нашло решење.

Међутим, 11 наставника више неће моћи да држи дневник. Толико је након вишенедељног пописивања и мерења остало нераспоређено. Али, разлога за велику бригу баш и нема, пошто су у питању људи који имају између 35 и 40 година стажа и који ће уз пристојну отпремнину отићи из просвете и чекати пензију.

Крајем прошле недеље списак о-

ФИНИШ ПРЕБРОЈАВАЊА ВИШКОВА У ПРОСВЕТИ

И вук сит и овце на броју

НЕКАКО СЕ НА КРАЈУ СВЕ „ПОПАКОВАЛО”

них који би могли коначно остати без посла требало је да буде за пет-шест имена дужи. Међутим, решење је упорно тражено. На листи су се, наиме, нашли и људи са мање од 10 година стажа, па одлазак уз отпремнину за њих не би био бог зна колико привлачна опција.

Просветари, наиме, не добијају отпремнине по посебном програму, као што је то случај за неке велике системе у Србији, па и у граду, већ им се исплаћује само оно што им припада по закону о раду. Тако они који имају од једне до 10 година стажа добијају трећину бруто зара-

де по години, па се укупан износ креће од 50.000 до 250.000 динара. На износ од 2.500 евра могу, међутим, да рачунају једино у случају да имају пуну деценију стажа и пун фонд часова у претходној години. Међутим, ситуација да је лане неко имао пун фонд, а сада остаје без посла - прилично је ретка.

За њих је и мали фонд часова боље решење од напуштања посла уз отпремнину. Отпремнине су за људе са стажом краћим од 10 година врло мале, а одлазак из просвете за њих би значао да посао поново могу да добију само на конкурс, а питање је када ће нови конкурси бити расписани, објашњава Срђана Светозаревић, саветник у Школској управи.

Списак оних који ће напустити просвету тако је сужаван све док се на послетку није свео на оних 11 којима је остала још нека година до пензије, односно на случајеве у којима је овакав исход потпуно „безболан”. Највише људи отићи ће из Политтехничке школе, где су вишак тројица наставника практичне наставе и професорка физике. По троје људи отићи ће и из Друге техничке школе и Основне школе „Трећи крагујевачки батаљон”.

Иначе, чињеница да је ове годи-

не 14 одељења мање него прошле допринела је продужавању списка технолошких вишкова. Лани је, да подестимо, на почетку школске године непун фонд часова имало око 225 професора, док је троје остало потпуно без часова. Ове године, међутим, на попису се нашло преко шездесет имена више.

За више од половине оних који су на почетку школске године бринули због непуног фонда часова нашло се посла. Када се списак вишкова упореди са прилично кратким листама потреба за кадровима које су школе исказале јасно је да се већина „нашла” у својим матичним школама, али не предајући свој предмет.

Већина је у матичним школама нашла радно место било допуну о у

ПИТАЊЕ ЈЕ КАДА ЋЕ БИТИ НОВИХ КОНКУРСА: СРЂАНА СВЕТОЗАРЕВИЋ

пропаст

днице и да ће се редовно прегледати вода за пиће. Све друго мораће да сачека до испуњења захтева штрајкача. Председница синдиката наглашава да им није циљ да штрајкују, али да је то једини начин да се изборе за своје захтеве.

■ Од петиције до штрајка

Подсећања ради, запослени у Институту за јавно здравље, на челу са Синдикатом ове установе, пре три месеца, први пут су покренули петицију за смену директора Ђокића. У допису који је Синдикат тада проследио медијима као разлог је наведено да је његовим доласком на чело Института дошло до „смањења плата и непотребног повећања броја запослених“, као и до „непотребних и сумњивих набавки, што је Установу довело у финансијски катастрофалну ситуацију“.

Наведено је да је проф. др Драгољуб Ђокић дошао на чело ове Установе септембра 2009. године,

виду изборних предмета, радом у библиотеци, медијатеци, неки су се „допунили“ и местом помоћника директора. Ово је уобичајена пракса и није у питању ништа незаконито. Иначе је предвиђено да наставници одређених струка могу да предају изборне предмете и то је то. Проблем је, међутим, што се број и фонд часова изборних предмета у школи утврђује тек када се деца на почетку године одреде шта ће учити, па због тога до прераспоредивања долази накнадно, објашњава Милан Јевтић из Уније синдиката просветних радника Крагујевца.

Додуше, у Унији кажу да коначне спискове још увек нису видели и да ће састанак са начелником

НАСТАВНИЦИ СЕ ПЛАЉАЈУ ПО
ОДРЖАНОМ ЧАСУ:
МИЛАН ЈЕВТИЋ

као и да о њему „као бившем члану ЈУЛ-а и некадашњем директору Института „Батут“ у Београду постоје многобројни написи на Интернету“.

Запослени су тврдили да су одмах по доласку новог директора видели да ће доћи до великих проблема, након што је убрзано почео да празни рачун установе. Сваки покушај упозорења завршавао се бескомпромисним ставом директора, који, како кажу, не трпи никакву супротстављања, а захтев да се отворено разговара завршавао се приморавањем да се преиначи или повуче синдикална одлука. Они који нису били лојални директору трпели су свакодневни мобинг, у смислу претњи отказима, тврде у Синдикату Института.

Кап у чаши прелили су нови анекси уговора о раду са смањеним коефицијентима и аутоматски умањеним зарадама, као и страховања запослених да ће то умањење бити још веће. Све ово био је повод да почетком јуна запослени потпишу петицију за смену директора, али је директор Ђокић тада у разговору за „Крагујевачке“ новине одбацио све оптужбе, тврдећи да су плате редовне, запошљавање у складу са потребама посла, а да завршни рачун и извештаји недвосмислено потврђују да Институт послује позитивно.

„Немам разлога да сумњам ни на једну своју одлуку, нити на било који потез који сам овде урадио и не заирем ни од каквих контрола у било које доба, рекао је тада директор Института. Он је нагласио да политику ове установе води Управни одбор, а реализује је директор, а не запослени, уз поруку да у тој кући не постоји радничко самоуправљање.“

Мада се очекивало да ће после ове петиције и оптужби ствари доћи на своје место, то се није догодило. Ситуација се додатно погоршала, чему су допринели свакодневни притисци на чланове и руководиоци синдиката.

Њихов циљ је да Крагујевчанима врате Институт, какав су одувек имали, а запосленима достојанство. Због тога они у саопштењу за јавност апелују на Владу, Министарство здравља и све градске структуре да ово схвате крајње озбиљно и предузму хитне мере за решавање насталих проблема.

Гордана БОЖИЋ

Школске управе имати тек крајем недеље, па је могуће да ће се ове цифре још мало кориговати и да ће се за неке људе који „висе“ можда већ нешто наћи. Оно што свакако очекују јесте да се поштује договор да нових конкурса не буде све док се списак технолошких вишкова не исцрпи.

Ипак, министарство ће морати да размисли шта и како ће се радити убудуће пошто ћемо се са овим проблемом очигледно суочавати на почетку сваке школске године. Промена начина финансирања је свакако једно од решења. Систем који сада постоји није баш логичан пошто се лако може закључити, а тако и у пракси јесте, да се наставници плаћају по одржаном часу, све оно што такође спада у обавезе сваког наставника као што је припрема, васпитни рад са децом, па рад са родитељима изгледа не улази у обрачун зарада. Сходно томе није ни чудо што се, да ли се и како обављају ти други, врло важни послови, уопште не контролише, каже Јевтић.

У изборној години таквој промени узалудно је надати се. Много је извесније да ће запослене у просвети и следеће јесени чекати ново пребројавање. Онима који се до године нађу на листи у сваком случају биће мало лакше, ако ни због чега другог оно зато што знају како иде процедура - ука, бука, натезање и на крају - и вук сит и овце на броју.

Марија ОБРЕНОВИЋ

СУША ПРЕПОЛОВИЛА РОД КУКУРУЗА И ВОЋА У ШУМАДИЈИ

Изнуђена рана берба

У крагујевачкој Пољопривредној станици кажу да ће због суше и енормно високих температура род кукуруза и крмног биља бити преполовљен у односу на прошлу годину, али и да ће се то негативно одразити на квалитет јабука, крушака и касних сорти шљива

Према подацима метеоролошке станице на Бешњаји, у току августа било је само неколико кишних дана, али са веома малом количином падавина.

Тако је у том месецу пало само 27,1 литар по метру квадратном. Последња киша пала је 10. августа. Температура ваздуха у том месецу кретала се од 25 до преко 40 степени, док се ноћу врло ретко спуштала испод 20 степени. Изузетно високе температуре, посебно у јулу, августу и првој половини септембра и незапамћена суша учинили су своје.

Род кукуруза и крмног биља у Шумадији биће десетковани. За разлику од шумадијског атара стале ових култура у Војводини је далеко повољније. Према проценама удружења „Жита Србије“, принос кукуруза у Војводини биће просечан, односно само десет

високих температура доживели су застој или прекид у физиолошким и фено фазама и практично завршавају свој период са приносом са краја јула и почетка августа.

Већ тада смо проценили да ће род кукуруза, који у Шумадији узима око 50 одсто ораничних површина, бити преполовљен, као и код осталих култура. Једино је сунцокрет мало мање подбацио, јер има високу отпорност на сушу, објашњава Поповић.

■ Месец дана пре рока

У Пољопривредној станици кажу да ће берба кукуруза почети ускоро и да је то три недеље до месеца дана пре рока, зависно од хибрида и групе зрења.

Практично имамо рану, изнуђену бербу кукуруза. Сада је битно да кукуруз не пропадне даље, да се искористи силажа, откоси, кукурузовина... Пољопривредници немају шта да чекају, ако је време да се кукуруз скида, онда то треба урадити на време, да се спречи даља штета. Иначе, поред кукуруза страдале су и крмне културе, луцерка и остале. И њихов род ће бити преполовљен, тако да ће сточари имати великих проблема, због недостатка кабасте хране да очувају садашњи број грла у стаду, каже Поповић.

■ Пад квалитета воћа

У Пољопривредној станици препоручују да се у Шумадији, која је познато по томе да нема довољно воде, промени сетвена структура биљних врста, јер, како кажу, о наводњавању не може да се говори сигурно ни у наредним деценијама. Једна од препорука је да се кукуруз сеје само на оним парцелама које обезбеђују довољне количине влаге, дакле у равничарским и плодним земљиштима. Стручњаци препоручују и да се кукуруз не сеје на парцелама за које се унапред зна да неће дати четири или пет тона по хектару, јер је апсурдно сејати га на таквим површинама.

Суша и високе температуре умањиле род и квалитет и воћа, посебно јабука, крушака и касних сорти шљива. Према речима стручњака за воћарство у Пољопривредној станици Крагујевац Снешка Новковић, Шумадија је подручје које пати за водом.

Код вишегодишњих засада највећи проблем је што свака елементарна непогода не оставља последице само на овогодишњи род,

ВАЖНО ЈЕ ДА КУКУРУЗ НЕ ПРОПАДА ДАЉЕ: БАТА ПОПОВИЋ

негативно утиче и на род у наредних година, када ће такође доћи до смањења приноса. Лето је период кога долази до стварања родних пупољака који треба да донесу род наредне године. Са овом сушом можемо очекивати да ће воће понети нешто мање пупољака од очекиваних, што ће и догодине узроковати нижи принос. Суша ће се одразити на квалитет рода, па нећемо имати онако крупне и сочне плодове, него ће они бити смежурани и суви. Јабукe, крушке и касне сорте шљива неће бити прве класе, већ можда друге или чак треће. Тиме ће и цена бити нижа од оне коју су воћари очекивали, а тада се поставља и питање економске исплативости комплетне производње, каже Снешка Новковић.

Иначе, температуре изнад 40 степени штетно делују на све биохемијске процесе у воћкама, јер тада долази до стварања токсичних материја и повлачења воде и из листова и из плодова. Долази до тога да се плод смежура, као и до опадања листова и плодова са стабла.

Највише проблема имају произвођачи који су подигли нове заседе воћа, јер због недостатка воде долази до сушења младих садница. Од врсте земљишта зависи да ли ће и како воће превазићи ову сушу. На терену смо сведоци да у нашем атару највише има смонице, код које услед суше долази до пуцања, објашњава Новковић.

Када су ране сорте шљива у питању, оне су обране пре погубног дејства суше, а добар део завршио је на руском тржишту. Касније сорте ће највероватније завршити у казанима за печење ракије.

М. ЂЕВИЋ

Ову рубрику у склопу пројекта

ЖИВОТ ШУМАДИЈСКОГ СЕЛА
суфинансира
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

НОВИНЕ У ИНСТИТУТУ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Тестови за аутоимуње болести

По коначну дијагнозу лупуса, целијакије, штитне жлезде или болести сувог ока пацијенти су до недавно морали да путују за Београд. Тестове крви сада ради и овдашњи Институт за јавно здравље, на жалост, само о трошку пацијената

У ординицају свог изабраног лекара педесетогодишњи Милорад дошао је почетком године жалећи се на болове у врату и повишену температуру. Лекарка је одмах посумњала да се ради о грипу и дала му одговарајућу терапију. Међутим, након десетак дана Милорад је и даље имао исте проблеме. Тако је почела његова вишемесечна шетња од једног до другог лекара. Слали су га најпре на физикалну терапију, био је и код реуматолога, па на прегледу очног дна, урадио је за то време сијасет анализа крви, има и читаву колекцију рендгенских снимака.

- Лежао сам и десетак дана у болници. На крају сам, по препоруци лекарке, отпутовао за Београд како би ми урадили ХЛА типизацију и још неке анализе које је требало да покажу имам ли неко системско аутоимуно обољење. Платио сам и пут и још око 2.500 динара за те анализе. Срећа те имам пријатеље у Београду па су ми они подигли и послали резултате, иначе бих имао и тај трошак, објашњава Милорад, додајући да су резултати показали оно што најзгодније безазлени симптоми температура и болови у врату нису, а то је да има системско аутоимуно обољење.

Већина Крагујевчана који пате од такзованих аутоимунних болести пролази кроз сличне перипетије док им обољење на послетку не буде дијагностиковано, кажу у Ин-

ституту за јавно здравље. Специфичне анализе које су потребне да би се дошло до дијагнозе у Крагујевцу до сада нису рађене. Зато су у Институту пред крај прошле године одлучили да оформе лабораторију у којој је потребне анализе могуће урадити. У овом моменту, у питању је десетак различитих анализа крви, а до краја године, надају се у Институту, биће доступно тридесетак, али још увек само о трошку пацијената.

■ Нејасни симптоми

Аутоимуње болести представљају својеврстан дефект имуног система, у коме он на исти начин на који се брани од вируса и бактерија почиње да напада здраве ћелије у организму. Деле се на системске и орган везане, у зависности од тога да ли нападају више система или само један орган. Лупус, целијакија, реуматоидни артритис, хашимото синдром или, народски, штитна жлезда која се јавља код жена, сјоргинов синдром, познат као болест сувог ока, па шећерна болест, најпознатије су аутоимуње болести.

- Проблем код системских аутоимунних болести је што могу да захвате било који орган и манифестују се као обољење тог органа, при том немају карактеристичан симптом који би могао да укаже шта је тачно у питању. Прве манифестације су код већине углавном на кожи и мишићно-зглобном систему, а то су симптоми који указују на читав

У ЛАБОРАТОРИЈИ СЕ САДА РАДИ ДЕСЕТ РАЗЛИЧИТИХ АНАЛИЗА КРВИ

спектар различитих болести и управо због тога се и дешава да ови пацијенти месецима лутају од једног лекара до другог, објашњава Невенка Илић, шеф лабораторије за клиничку и респираторну имунологију у Институту за јавно здравље.

Болови у зглобовима и мишићима, анемије, упале ока, изливи у плућну марамицу, такође су симптоми неких од аутоимунних болести. Чињеница да је велики број пацијената са упорним копривњачама и дерматитисима слат код њих на алерго тестове је и навела лекаре у Институту да почну да размишљају о опремању нове лабораторије.

- Приличан број пацијената са упорном копривњачом и даље лута или се годинама лечи од алергије, а заправо се ради о аутоимуној болести. Хронична копривњача која

траје преко шест недеља у 50 одсто случајева је симптом аутоимуне болести. Код великог броја пацијената аутоимуне болести нису ни дијагностиковане. На пример, целијакија, односно нетолеранција на глутен, која се лечи на најједноставнији могући начин - искључивањем пшенице из исхране. Када се симптоми као што су болови у стомаку и повраћање јаве код деча још се и реагује, одрасли, међутим, најчешће беспотребно гутају сонде и иду на снимања уместо да им једноставном анализом крви буде утврђена целијакија, каже др Илић.

■ Фонд не да новац

На жалост, за коначну потврду да ли симптоми од којих месецима пате и не знају им узрок представљају аутоимуно обољење пацијенти из Крагујевца су до недавно

морали да путују за Београд, пошто ни једна државна здравствена институција у граду није радила ове анализе.

- Једино што је било могуће урадити јесте анализа антинуклеарних антитела коју ради Клинички центар. За све остало, па и оно најосновније, као што је такзована ХЛА типизација која указује на могућност обољења од одређених болести, пацијенти су морали да одлазе за Београд. Путне трошкове, као и саме анализе, пацијенти који су упућивани из Дома здравља морали су сами да снесу. О трошку Фонда здравственог осигурања резултати су се могли добити само уколико је пацијент на болничком лечењу. Међутим, у питању је мали проценат људи, пошто код већине оболелих од аутоимунних болести здравствено стање није такво да

Вода са извора у Шумарицама којом се шетачи често освежавају исправна је и потпуно безбедна за пиће. Са друге стране, извор у Петровцу и онај поред језера Бубањ треба заобилазити у широком луку, саветује Марко Авдић, ученик Друге крагујевачке гимназије. Овај млади Крагујевчанин не говори то тек онако, већ на темељу истраживања под називом „Квалитет вода градских чесми на територији града Крагујевца“ на коме озбиљно ради већ неколико месеци.

Свој пројекат Марко је започео у оквиру курса хидрологија и геологија вода у Истраживачкој станици „Петница“ који је летос похађао.

- Овај курс је спојио све области које ме занимају. Наиме, приликом пријављивања за одлазак у Петницу потребно је навести који су ти школски предмети најинтересантнији, односно шта је то што те највише занима. Навео сам биологију, хемију и географију и на основу тога предавачи у Петници су проценили да ће ми хидрологија и бити најинтересантнија, објашњава Марко.

■ Откуд занимање за чесме

Да би стигао до самосталног истраживачког рада Марко је најпре лани похађао предавања у Петници, а онда је научно кренуо да примењује. Када је требало да бира тему истраживања, тема се наметнула готово сама од себе. Наиме, пошто тренира рвање, често трчи ради кондиције и на путу до Шумарица обавезно пролази поред Грујине чесме.

- Воду са ове чесме пијем откад знам за себе, мада сам често

МАРКО АВДИЋ, ЈОШ ЈЕДАН МЛАДИ КРАГУЈЕВЧАНИН ИСТРАЖИВАЧ У ПЕТНИЦИ

За све је крива Грујина чесма

слушао приче да је неисправна, или да, у најмању руку, није баш сасвим добра. Желео сам да те тврдње проверим и то не само када је у питању ова, већ и вода са још десетак извора који су лоцирани на најпрометнијим местима, а нису у систему градског водовода, него се „прихрањују“ из подземних вода, прича млади истраживач Марко Авдић. Сличне анализе периодично ради и крагујевачки Институт за јавно здравље, па се из њихових извештаја лако може сазнати да ли је вода добра за пиће или не. Марко је, међутим, одлучио да уради нешто обимније и детаљније истраживање.

- Најпре сам желео да видим да ли је вода исправна, али и објасним каквог је квалитета, чиме је евентуално контаминирана. Обрадовало ме је када сам видео да је вода са шумаричког извора, ко-

МАРКОВО ДЕТАЉНИЈЕ ИСТРАЖИВАЊЕ ОД ОНОГ КОЈИ РАДИ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

ју Крагујевчани најчешће користе пошто се налази на врло прометном месту, потпуно исправна. Коришћење извора у Петровцу или на Бубњу никако не препоручујем. Вода на петровачком извору, на пример, пуна је азотних једињења која настају распадом ор-

„Квалитет вода градских чесми на територији града Крагујевца“ званични је назив истраживања гимназијалца Марка Авдића, који је део школског распуста провео у Истраживачкој станици Петница. Да се ухвати у коштац с тако озбиљном темом „синило“ му је док се током кондиционих тренинга, јер се бави и рвањем, освежавао на Грујиној чесми

ганских материја и никако је не треба пити, каже Марко.

А „његову“ Грујину чесму путници намерници требало би да користе само у крајњој нужди, пошто су вредности органских и неорганичних материја у њој скоро на граници.

■ Дилема - шта студирати

- Ова вода је нешкодљива за оне који су навикли да је пију, као и све воде које се налазе у такзованим „граничним вредностима“, код оних који је први пут пробају, међутим може да изазове одређене сметње, саветује овај гимназијалац, објашњавајући да ће комплетан пројекат са резултатима за све изворе у граду бити готов за неколико месеци.

Марко је, иначе, одушевљен Петницом. Жао му је једино што ће је ове године „прерасти“, пошто се ради о истраживачком

центру за ученике основних и средњих школа.

- Петница функционише као јединствен истраживачки центар у Европи. У питању је комплекс који чини школска зграда са учионицама, интернат и лабораторије. Програми су намењени ђацима седмог и осмог разреда основних школа и средњошколцима, притом није битно да ли сте одликаш и имате све петице, већ чиме желите да се бавите. Програми су намењени и младима које интересују природне и оних који се занимају за друштвене науке. Углавном су у питању спојеви неколико области.

На жалост, ја сам за овај камп чуо релативно касно, тек у другој години средње школе и то од другга који је тамо такође желео да оде. Жао ми је што наши наставници не популаришу више овај камп, да сам раније чуо за њега сигурно бих и раније отишао. До-

захтева болничко лечење, објашњава др Илић.

Поред дијагностиковања болести, неке од ових анализа служе и за праћење лечења, као што је то случај код реуматоидног артритиса.

- Сваки лекар уме да препозна реуму, међутим, реуматолози су због недостатка ових анализа били принуђени да врсту, количину и дужину трајања терапије одређују само на основу свог искуства. Ток лечења се, међутим, много боље види из анализа крви, напомиње др Илић.

Формирање лабораторије за испитивање аутоимуних болести у Институту почело је још крајем прошле године. Наравно, од Републичког фонда за здравствено осигурање тражена је одређена свота како би се барем покрили трошкови анализа за „лежеће“ пацијенте Клиничког центра у Крагујевцу и још део трошкова којим би се омогућило да и за остале болеснике оне буду много јефтиније.

- Од Фонда смо добили допис у коме је тражено да се Институт најпре региструје за обављање ове дијагностике. Сагласност Министарства којим смо ту дозволу добили стигла је у марту. Након тога поново смо документацију послали Фонду. На жалост, било какав одговор ни до данас није стигао. Невероватно је да Фонд плаћа да се пацијентима Клиничког центра у Крагујевцу те анализе ураде у Београду, плаћајући уснут и трошкове превоза узорака крви, а не жели да плати да се исте анализе ураде овде. Ипак, нећемо одустати од овог посла и до краја године планирамо да уведемо још читав спектар од двадесетак анализа и тако покријемо већину, каже наша саговорница.

Поред општег теста за аутоимунитет, у Институту је могуће урадити још и анализе за лупус, антифосфолипидни синдром, сјоргинов синдром, целијакију, аутоимуни хепатитис... Цене тестова крећу се од 700 до 2.000 динара. У Институту тврде да су јефтинији од Београда, а свакако је утешно што су пацијенти поштеђени путних трошкова.

Марија ОБРЕНОВИЋ

душе, имаћу шансу да одем тамо као предавач, објашњава овај младић.

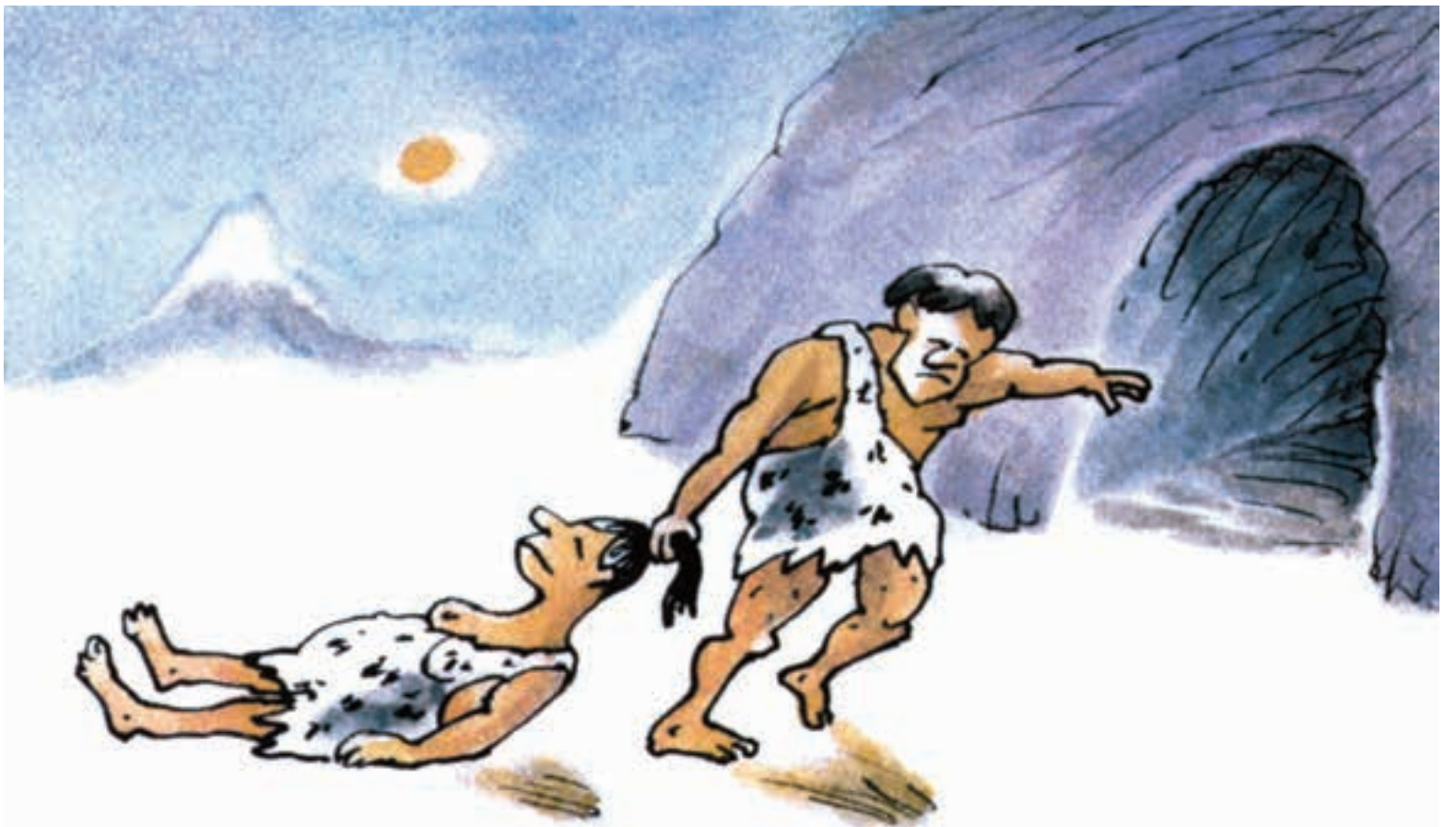
Петница, поврх свега, каже Марко, пружа још једну могућност, а то је упознавање и дружење са младима из целе Србије. Захваљујући другој кога је тамо упознао, Марко често иде на спелеолошке експедиције. Овај свестрани младић планира и да се пријави за обуку за горску службу, тренира у Рвачком клубу „Крагујевац“, а за неколико месеци мораће да одлучи и на који ће факултет, пошто ће наредног пролећа матурирати. Наравно, са одличним успехом.

Велике су шансе да Марко наредних година уради још неко слично истраживање пошто је једна од опција и студирање на Рударско геолошког факултету и то баш на одеску хидрологија. Додуше, каже да је још увек неодлучан, пошто га занимају и медицина и Војна академија, па ће највероватније полагати пријемни на сва три факултета.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ИСПРАВКА

У броју 122 у тексту „Рачунар за програмерске задатке“ талентовани крагујевачки средњошколац, Душан Новичић, добитник награде дневног листа „Данас“ и његов отац Драган Новичић грешком су именовани као Душан Митровић и Драган Митровић. Извињавамо се породици Новичић и читаоцима „Крагујевачких“.

ОТВОРЕНО ПРАВНО САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА ЖРТВЕ ПОРОДИЧНОГ НАСИЉА

Злостављаче треба пријавити

Од почетак августа Правном саветовалишту за жртве породичног насиља јавило се 17 особа, што је резултирало подношењем три кривичне пријаве и вођењем два прекршајна поступка против злостављача

Новинарски ступци свакодневно се пуне причама о партнерском насиљу, о злостављању родитеља од стране деце и обратно, па чак и о породичним убиствима, као кулминацији дуготрајне нетрпељивости међу блиским сродницима. Све те тешке субине, којих, на жалост, има далеко више од јавно публикованих, јер се жртве тешко одлучују да пријаве своје злостављаче, сада се практично сливају на једном месту - Саветовалишту за жртве породичног насиља, које је почело с радом 1. августа и које омогућује бесплатну правну заштиту лицима која су изложена континуираном малтретирању и грубостима најгоре врсте.

До сада је евидентирано 17 случаја у којима је било доминантно физичко злостављање припадница лепшег пола, углавном од партнера. Сви они нису се десили у августу већ и у претходном периоду. Адвокат Вера Симић, координаторка невладине организације „Оаза сигурности“, напомиње да су током августа имали случај где је муж само у току једног дана бившу супругу два пута пресрео и претукао, чак и насрнуо на судију за прекршаје и исценирао да ће скочити кроз прозор. У два случаја су се за помоћ обратили родитељи због деце која су их малтретирала.

Насилни мужеви и синови

Један насилни син из Крагујевца, кад год би се вратио кући пијан, а то се све чешће дешавало, малтретирао је своје родитеље. То је тако трајало годинама и људима је дозлогрдило. Пошто се отац тешко разболео, син се фокусирао углавном на злостављање мајке. Оцу је прекипело када је после краће свађе син мајку ударио неким металним предметом по леђима и она пла на под. После тога отац је дошао у Саветовалиште, где му је речено да одведе супругу код лекара због уверења о повредама. Донео је медицинску документацију, па је њима обезбеђен адвокат који ће их заступати до краја судског поступка без икакве надокнаде.

Други драстичан пример тиче се млађе жене коју је супруг тукао често пред њихово троје млолетне деце, због чега је одлучила да га напусти. Више пута га је пријављивала полицији и подносила кривич-

не пријаве, али он није престао да је злоставља. У модрицама је одлазила на посао. По захтеву полиције покренут је и прекршајни поступак, али је насилник насрнуо на судију и покушао да скочи кроз прозор, због чега је упућен на неуропсихијатријско лечење. Његовим родитељима је, како каже наша саговорница, постало јасно да ће им син завршити у некој установи, али им је јако стало до унучића и боре се да предузму старање од снахе. Из тих побуда дошли су у Саветовалиште с причом како је она насилна према деци. Чак су деци говорили како ће тата да убије маму, па ће они доћи да их чувају!

Саветовалишту се обратила и жена од шездесетак година са села. Њој је супруг једном приликом поломио вилицу. Алкохоличар је, био је и на лечењу, али се ништа није променило, и даље је настао да пије и да је туче. Иако има више кривичних пријава и пресуду за насиље у породици, он би, када би се вратио из затвора, наставио са старим навикама. Нажалост, она и даље живи с њим у заједници, нема никаквих прихода нити где да оде. Повремено се склони код кћерке, па се опет врати кући. Једини начин је да оде од њега, али где отићи без плате или пензије кад су сва врата затворена. Кроз овај пример се види како ро-

дитељи немају никакву помоћ и подршку деце.

- Кћерка или син су у почетку спремни да мало пруже подршку мајци, типа: водим те код лекара, водим те код адвоката, али је онда опет врате тамо одакле је дошла. Не постоји нека воља и жеља да кажу: водим те код себе, живећеш с нама, пусти њега. У најбољем случају нађу неку жену да је причува, објашњава Симићка и додаје да им је највећи проблем шта са тим женама.

Упуштали су се у поступке да им се обезбеди нешто од имовине - кроз брачну тековину, али ти поступци трају годинама, а то и кошта. Оне немају и не могу да истрају у тим поступцима, нарочито одустају и мире се с судбином. Неке беже у комшилук или код родбије док супруга не прође бес - и тако у круг.

- Ми радимо тако да први контакт буде овде, код нас, онда добијају инструкције шта да припреме за судски поступак и после тога их упућујемо код једног од наших шест адвоката који преузима случај и бесплатно их заступају у оквиру овог пројекта, каже адвокат Вера Симић, позната по реализацији пројекта „Сигурна кућа“.

Окрутни и бахати

Занимљиво је да међу насинцима, бар по пријављеним случајевима, има доста бивших или актуелних полицијских службеника. За један случај сазнало се тако што је актуелни момак једне жртве насиља дошао и испричао шта јој је бивши муж све радио. Једна млађа жена је дошла у Саветовалиште, по препоруци Центра за социјални рад, са ортопедском крагном на врату услед повреде зарађене од свог супружника. Наиме, она је напустила супруга, узела децу, прешла код својих родитеља да живи и ушла у поступак развода брака, пошто је био немогућ даљи заједнички живот. Требао је овог лета заједно са децом да оде у иностранство, где је чекао посао и била јој је потребна његова сагласност да би децу могла да изведе из земље. Када је она отишла на договор - претукао је. Имала је сијасет модрица и повређену врат-

ну кичму.

Ништа мање насилан није био ни дугогодишњи наркоман према својој мајци. Под његовим приликом, морала је да прода велику кућу у екстра зони. Тренутно због њега живи на периферији, у викендици, али и то ће, по свему судећи, као и кућа, отићи на добош због дугова које син прави купујући наркотице. Када му не би дала новаца или зајмила за његове потребе тукао је док јој не извуче последњи динар од пензије. И то јако дуго траје. Она је погнуно уништеног здравља и једва се креће.

Када је долазила у Саветовалиште, звао ју је телефоном и претио да мора да се врати кући, а када то не би „упалило“ преклињао је да се врати - ако не дође он ће умрети, пошто му је јако лоше, а јединац јој је. И она је подлегала његовом притиску. Ова жена је једна од 17 жртава које су им се у августу обратиле за помоћ, а једну госпођу, такође тешке судбине, већ су сместили у Прихватилиште за жртве Центра за социјални рад.

Иначе, пројекат „Правна заштита од насиља“ заживео је од маја, у реализацији крагујевачке невладине организације „Оаза мира“, уз партнерство са Основном адвокатском комором у Крагујевцу и под покровитељством Краљевине Норвешке, УДПН, Министарства за рад и социјалну политику кроз пројекат „Борба против сексуалног и родно заснованог насиља“. Адвокатски тим, кога чини шест адвоката, два приправника и исто толико незапослених правника, два месеца су имали обуку за рад са жртвама насиља, па је, практично, тек од 1. августа почео саветодавни рад са жртвама.

Понедељком, средом и петком, од 14-17 сати, дежурају адвокатски приправници који дају потребне информације и шта је све потребно спремити. Претпоставља се да многи нису ни чули за постојање Саветовалишта, с обзиром да је била сезона годишњих одмора, тако да се тек очекују нови случајеви. Сви заинтересовани Саветовалиштву се могу обратити на телефоне 034/332-048 или на 063/10-29-883, који је доступан non-stop.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ВЕРА СИМИЋ ИЗ ПРАВНОГ САВЕТОВАЛИШТА

СЕДАМ МИЛИЈАРДИ ДУГА ЗА СТРУЈУ

Под најоном наплате

Укупан дуг за струју у Крагујевцу и четири општине које покрива „Електрошумадија“ (Бачина, Лапово, Рача и Кнић), закључно са 31. јулом ове године, износио је шест милијарди 836 милиона динара. Од тога три милијарде и 380 милиона припада домаћинствима, док су дужници из категорије привреде у заостатку плаћања за око три милијарде динара. Дакле, иако у јавности влада уверење да највише дугују предузећа, бројке кажу другачије. И поред тога што се појединачно највећи износ који дугује индивидуални потрошач не може поредити са било којим дугом неке фирме, у укупном збиру домаћинства дугују прилично више.

Различита структура дужника

Из тог разлога „Електрошумадија“ је управо грађанима понудила репрограм дуговања, а до краја августа, до када је био орочен први репрограм, који је подразумевао и попусте од пет одсто за редовно плаћање и 11,89 одсто за рационалну потрошњу, одазвало се 330 домаћинства. Ако се зна да „Електрошумадија“ од 98.000 корисника има 36.000 дужника од 10.000 динара па навише - јасно је да се за одзив може рећи да је био далеко испод минимума. Наредни рок за прихватање репрограма је крај године, међутим, како објашњава директор Пословног система „Електрошумадије“ Момчило Милетић, више нема повластице у виду за-

ИСКЉУЧЕЊА СТРУЈЕ ЗА ВЕЛИКЕ ДУЖНИКЕ

Привреда за струју дугује три, а грађани још мало па четири милијарде динара. Први рок за репрограм, крај августа, прихватило је тек 330 домаћинства, а знајући да укупно има око 36.000 дужника изгледа да ни у другом року, који је до краја године, неће бити великог одзива

рачунавања попушта од пет „плус“ 11,89 одсто.

Од 10 до 20.000 динара дугује 8.700 кућа, до 50.000 динара 10.600 домаћинства, до 100.000 динара дугује 7.000 грађана, до 500.000 динара 9.200 (у тој групи је и највећи број судских спорова - око 4.000 тужби). Од пола милиона до милион динара дугује 730 домаћинства, а милион и више 230 домаћина. Грађани који дугују од хиљаду до 10.000 динара нису убројани у дужнике, а таквих је нешто више од 60.000 корисника.

У таквој ситуацији наплата потраживања постала је приоритетан радни задатак приоритет, а екипе су од почетка септембра,

(додуше, тако је сваког месеца) интензивно на терену, од врата до врата.

- Ми имамо обавезу да дужника обавестимо да ће уколико не измири своја дуговања даља испорука електричне енергије бити обустављена. Није исто када неко дугује 10.000 динара и уплати 5.000, а, на пример, исти износ уплати и домаћинство на чијем обрачунау пише 100.000 динара. Верујте, такав дужник као и да није платио.

Струја се не искључује одмах, свако има рок од најмање три дана да плати или да се обрати „Електрошумадији“ како бисмо постигли споразум. Међутим, не постоји могућност да се обрати, да обећава, а да не плати. Најдужи рок за толерисање је до месец дана, објашњава Милетић.

Услови репрограма

Када је реч о условима за репрограм, Милетић каже да се опет грађанима нуди

СТРУКТУРА ДУГОВА ДОМАЋИНСТАВА	
Износ дуга у динарима	број дужника
1.000.000 и више	230
од 500.000 до 1.000.000	730
од 100.000 до 500.000	9.200
од 50.000 до 100.000	7.000
од 20.000 до 50.000	10.600
од 10.000 до 20.000	8.700

РЕПРОГРАМ ДУГА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ГРОБНИХ МЕСТА

Гробљима грађани д

У овом тренутку дугове за накнаду одржавања коју наплаћује Јавно-комунално предузеће „Градска гробља“ има 8.820 грађана, што је 40 одсто укупног броја наследника који имају гробна места у закупу, иако је цена ове услуге на годишњем нивоу 475 динара. Укупни износ ненаплаћених потраживања овог предузећа, у чијој надлежности је Бозман, Варошко, Палилулско и Сушичко гробље, је 55 милиона динара, а опет, око 70 одсто тог дуга, око 40 милиона, припада категорији накнаде за одржавање гробних места.

Према речима директора „Градских гробља“ Драгана Радовића, остатак су неисплаћене рате за закуп гробних места, израду надгробних споменика, али се највећи дуг, за најмању ставку, одржавање, нарочито увећао у о-

Око 70 одсто дуга је накнада за одржавање гробних места, иако је цена те услуге на годишњем нивоу свега 475 динара. Дужницима се нуди репрограм, а против стотину наследника, јер дугују за десет и више година, поднете су тужбе

вој години. Ипак, Радовић потврђује да је, с обзиром на износ, реч о вишегодишњем неплаћању ове обавезе, што наравно, отежава пословање предузећа. Како би се на најбољи начин превазишао проблем „Градска гробља“ дужницима нуде репрограм, односно, исплату дуга на шест месечних рата.

Позив на разговор

- Позивамо грађане да дођу у управу предузећа. Могуће је да

отплата буде и у више рата, остављамо могућност да у разговору са породицама преминулих, заједно одредимо како се дуг може исплатити, а грађанима који дугују преко 20.000 динара и исплате одједном дајемо попуст од 10 одсто. Са друге стране, тужбе су поднете против стотину грађана за које смо утврдили да одржавање не плаћају десет и више година, односно дугују преко 50.000 динара, наглашава Радовић.

Треба рећи, каже он, и да наследници могу изгубити ова гробна места, односно, она ће бити продата другим лицима, а посмртни остаци предака биће ексхумирани.

Иначе, има десетак таквих дужника који обавезе нису плаћали дуже од 20 година и њихови преци су већ ексхумирани, а посмртни остаци сахрањени у заједничку гробницу, намењену за овакве случајеве. Ипак, сви такви посмртни остаци су обележени, тако да потомци, ако се једног дана појаве, знају где могу да оду и упале свећу својим прецима.

- Значајан број наследника није пријавио промену адресе, како бисмо им уручили обавештења, мада су, према градској одлуци, у року од три месеца у обавези да

ДРАГАН РАДОВИЋ, ДИРЕКТОР

PRODAVAC U MALOPRODAJI (VIŠE IZVRŠILACA)

Opšti uslovi

- најманје SSS
- пожељно радно искуство на истим или сличним пословима

Пријаве са биографијом и фотокопијом личне карте слати најкасније до 26. 09. 2011. г на адресу:

TP KVIN

Drage Todorović bb
34000 Kragujevac
(naznaka: KONKURS)

TP KVIN doo Kragujevac raspisuje konkurs za prijem u radni odnos

НАША РАДЉА

RADNIK NA ODRŽAVANJU RAČUNARA I MREŽNE INFRASTRUKTURE (JEDAN IZVRŠILAC)

Opšti uslovi

- најманје SSS, пожељна Виша SS, 3 godine radnog iskustva
- vozačka dozvola B kategorije

Uslovi

- sposobnost samostalnog sklapanja, instalacije i konfigurisanja PC konfiguracija
- sposobnost samostalne dijagnostike i popravke kvarova PC konfiguracija
- poznavanje WinXP-Win7 operativnih sistema, kao i iskustvo u administriranju istih
- poznavanje principa funkcionisanja računarskih mreža, podešavanja mrežnih uređaja

Poželjne osobine

- komunikativnost
- visok stepen lične organizovanosti
- visok stepen inventivnosti, samostalnost, brzina i efikasnost u rešavanju problema

Пријаве са биографијом и фотокопијом личне карте слати најкасније до 26. 09. 2011. г на адресу:

TP KVIN

Drage Todorović bb
34000 Kragujevac
(naznaka: KONKURS)

ОТВОРЕН СКЕЈТ ПАРК

Тек ће да се їрува

Било је заиста крајње време да и Крагујевац добије нешто лепо, ново, модерно и урбано. После нешто јаче од деценије чекања, прошле недеље, на локацији између тениских терена и боксерског клуба у Великом парку, отворен је полигон за вожњу скејта, ролера и бицикала. Отварање скејт парка реализовано је у оквиру пројекта „Подршка развоју савремених спортова и урбане културе“, а сем самих љубитеља екстремних спортова, који су изнели највећи део посла, свесрдно су га помогли Удружење младих „МотивАкција“ (у оквиру програма „Млади су закон“), невладина организација „Сунце“, Министарство омладине и спорта, које је доинирало 100.000 динара, округ и градске структуре.

На платоу у Великом парку, од раног јутра гужва и гунгула, музика само „бије“ са звучника, по полигону на десетине младих у препознатљивим зеленим мајицама са исписаним слоганом акције „Скејт енд рол“. Ту су и скејтови, котрљају се ролери, обрћу, премећу и окрећу бајсови.

Све је спремно за историјски тренутак, а чека се „тачно у подне“ да прави крагујевачки скејт парк буде и званично пуштен у промет. Прва реч добија Ема Берхам, координатор пројекта испред Удружење младих „МотивАкција“, која је истакла да су љубитељи екстремне вожње махом сами изнели највећи део послова, радећи и дању и ноћу, а у помоћ им је, сем већ поменутих, прискочила и омладина „Заједно за Крагујевац“.

После година чекања и вожњи по импровизованим просторима крагујевачки скејтери, ролераши и бајкери добили су коначно свој простор у Великом парку, највише захваљујући својој упорности и труду

- Заиста су се добро организовали. Посебно је фасцинантно што су били врло истрајни у тој намери. Дуго су желели скејт парк и прилику која им је пружена нису прокоцкали. Даноноћно су предано радили да остваре свој сан, искрено их је похвалио Војислав Луцић, испред НВО „Сунце“.

- Скејт парк заокружује једну спортску причу на локацији Великог парка. Наредне године биће слуха, а и више пара, да се одради још „јачи“, прави скејт парк са направама и гаџетима који сада недостају, обећао је на свечаном отварању Бранко Крсмановић, члан Градског већа за омладину и спорт, чијим је речима „тек ће да се „грува“ полигон пуштен у скејтерски погон.

Ипак, као што је и ред (по)част да и стварно пусти „погон у рад“ припала је једном од иницијатора, скејтеру Луки Шарчевићу са скејтерским ником „Олд скул“. Он је то задовољство поделио са чита-

вим братством својих истомишљеника у зеленим мајицама, баштенске маказе су пресекле црвену врпцу и парк је и званично био отворен.

- Град нам је дао простор, а очекивали смо и справе. Када смо видели да за то нема пара кренули смо сами да правимо рампу, пребацили неке делове опреме из старе „Заставине“ хале где смо раније возили. Трудили смо се да приликом постављања објеката буду конструкције, рампа, пирамида и за „слајд“ које ће равноправно задовољити све љубитеље урбаних вожњи, и за: скејт, бајс и ролере, наглашава Лука.

С обзиром да су навикли да немају ништа, он каже да је ово сада „пуна капа“, можда временом „убаце“ још један гелендер на равно-косој справи. Кул. Може. За почетак, користиће га око 150 људи који се баве овим вожњама, али ће их временом бити све више.

На отварање су дошли и њихови ортаци из Јагодине, седмочлана екипа, испред које за медије говори Стефан Дабижљевић Даби.

- Ми се активно дружимо већ три-четири године, обилазили смо Крагујевчане и долазили код њих да возимо у старој „Заставиној“ хали. Ми у Јагодини смо добили скејт парк пре три године, али сада нам се чини да је овај ов-

де лепши, ваљда зато што је нов, каже брат Даби.

И стара стара скејтерска гарда Ненад Весић (21) учествовао је у изради парка. Он се сећа и претходне рампе, која је годинама постојала испод градских базена, а која већ одавно није била у функ-

све могло да буде довршено, помогао нас је и ортак из Београда Јанко Мараш, који је некада правио ону стару, прву рампу, педантно рапортира Весић, надовезујући се на Крсмановићеву причу да ће од наредне године заживети прави, „јачи“ скејт парк:

- Ред је да га Крагујевац добије, јер је остао једини од већих градова у Србији који нема наменски осмишљен и изграђен простор за екстремне вожње.

Александар Ђорђевић Цоа (15) са Аеродрома тврди да је супер што су отворили нови скејт парк, док његов колега Лука (13) из Ердоглије прижељкује још неку рампу, Милош из Белошевца, који „фура бајс“, истиче да је место и лепо и безбедно, а деветогодишњи Парканци Филип и Лука кажу да ће од сада само овде да возе. Тако и треба.

Читаваг дана скејтери, ролераши и бајкери изводили су своје мајсторске вратоломије, „потезе и захвате“ на рампи, пирамиди и сјајд боксу, а увече је на истом месту одржана велика журка „Опен ер парти“, коју су припомогли кафић „Jennings“ и ди цејеви Софукра, Муки и Марко, Грувало је целу ноћ, а тек ће да се грува!

Зоран МИШИЋ

цији. Захваљујући ортаку из клуба екстремних спортова „Агресив брадрс кру“, који је њен костур сачувао у викендици у Ђуриселу, кренуло се у обнову и изградњу нове рампе.

- Одавно је постојала идеја да се на овој локацији отвори простор за скејтере, али ју је „Пројекат Ђоковић“ на извесно време одложио. Средства добијена од Министарства највише су отишла на куповину плоча и шипки за нову рампу, а са 20.000 динара, да би

OD SADA NA 4 LOKACIJE!

NIKOR

BLACK HORSE
Autoflat
BOSCH

NOVO! MOTO AKUMULATORI

ULJA
FILTRI
KAMBELE I NARADNA TELA
AUSPUG "KILLEY"

Mobil
Castrol

GUME
FUTUROKI PROGRAM
TERETNI PROGRAM
POLJOPRIVREDNA I BICIKLI

TRAVEL

BESPLATNA MONTAZA!

1. Janka Veselinovica 72, 034 430 658
2. Atinska bb, Aerodrom, 034 372 371

PAPIR PRINT
www.papirprint.com

Veleprodaja papira
Kancelarijski materijal
Design & štampa
034 331 319

Svi papiri na jednom mestu

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радио време од 7 - 15 сати

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и
рекламације 370 - 300

МОРНАРИ „ТИТАНИКА“ СА ЛЕПЕНИЦЕ

КРАГУЈЕВЧАНКЕ СТАТИСТКИЊЕ КАО ГОСПОДА ПУТНИЦИ НА БРОДУ

КНЕЖЕВ АРСЕНАЛ КАО БРОДОГРАДИЛИШТЕ У ДАБЛИНУ

З аједничке фотографије са снимања филма „Титаник“ још дуго ће бити једино чиме ће крагујевачки статисти моћи фамилији да докажу да су бар кратко били глумци. Када ће испред ТВ-а моћи да кажу „види, то сам ја“ нико не зна, а нису се, како рекоше, ни сетили да питају.

Мишко Стевановић, директор филма, објаснио је за „Крагујевачке“, дан пред одлазак екипе, да приказивање не зависи од оних који праве филм.

- То не зависи од нас, него од тога када ће нека српска телевизија откупити право на приказивање филма. Тада ће статисти моћи себе да виде на ТВ-у. Биће снимљено око 12 сати материјала који ће бити распоређен у серију од шест или 12 епозода, каже Стевановић.

Више од хиљаду крагујевачких статиста снимало је три недеље. Неки су радили све време и зарадили и по 400 евра, други по пар

КРАГУЈЕВЧАНИ „ОДСТАРИРАЛИ“, НА СНИМАЊУ „ТИТАНИКА“

Умало је убио корсет

дана. Неки су били радници, измазани и поцепани, други су носили прслук, фрак и бркове. Сви кажу да су имали непоновљиво животно искуство.

- Први пут у животу су ме шминкали, надам се и последњи. Осећао сам се чудно што зурим у небо и смејем се као махнит, глумећи да сам пресрећан што улазим на брод Титаник, који ће тек бити доцртан у компјутерској анимацији. У небо сам гледао јер „кобајаги“ неко испуљује ракете пре поринућа брода. Ма, научио сам тих дана, радећи од јутра до вечери, и да спавам на ногама. Само ми је жао што можда нећу себе на филму ни видети, каже Милош, један од статиста.

„ШЉАКЕРИ“ ЧЕКАЈУ ДА ПАДНЕ КЛАПА

Госпођа прецвале лепоте, која није хтела да се „много експонира по новинама“, каже да је корсет који је носила готово убио.

- Ја сам радила на траци у „Застави“, нисам баш за корсете, али ајде... Схватила сам тадашње жене, тај корсет је модна справа за мучење, сваки дубоки удах ваздуха морала сам да му отимам. Неке младе девојке су први пут у животу, вероватно и једни, обукле дугачку сукњу, па подсукњу и надсукњу и ставиле шешир. Оне су ми тек биле смешне, каже глумица са „Заставине“ траке.

Директор филма каже да је био презадовољан крагујевачким статистима, те да су све брзо схватили, па није било много понављања.

- Били су одлични, једва да смо сцене и понављали. Требало се уживети у ситуацију да улазите у најсавршенији брод тога времена, који ће тек бити доцртан, да небо парају ракете, да је све у најбољем реду, док на 36 степени глумите да је око 20. Имали смо око себе данима тоне воде и леда, лекара који се брину да неко не колабира у костиму, објашњава Стевановић.

На снимању филма „Титаник“ учествовао је и око 40 српских глумаца. Реч је о Синиши Убовићу, познатом по улози у серији „Мирис кише на Балкану“, Андрији Маричићу из „Крај династије Обреновић“, „Повратка отписаних“.... На снимању су радили и

ДЕРЕК ЦЕКОБИ У СЕНЦИ ЗВЕРКЕ

Глумац из серије *Ја Клаудије*

Оно што Крагујевчани, због хистеричности у вези Зверке, глумца Криса Нота, нису сазнали, јесте да им је у граду био и један од највећих енглеских глумаца, шекспиролог плаве крви, сер Дерек Цекоби. Овај племић, познат по изведби Шекспирових дела, глумио је и у једној од најуспешнијих ББС-јевих серија свих времена - „Ја Клаудије“, која прати живот истоименог римског цара. Овај глумац, коме је енглеска краљица доделила титулу „сер“, снимом је још око 70 филмова.

студенти ФИЛУМ-а. Они су дошли да уче посао од најбољих, а били су за свој рад и плаћени.

Текст и фотографије
Мики ЈЕВТОВИЋ

ШУМАДИНЦИ КАО ИРЦИ

ПЕТА СЕЗОНА „СУГРАЂАНА“

Специјал са старим гостима

Нови серијал отвориће градски политичари, али ће, као и до сада, места бити и за „обичне“ грађане

Почетак пете сезоне приказивања популарне емисије „Суграђани“ на Радио Телевизији Крагујевац, ауторке Катарине Мировић, биће обележен у суботу, 17. септембра, на Градском сајмишту. На прославу овог малог јубилеја позвано је око стотину гостију, учесника „Суграђана“, који ће, овом приликом, бити и учесници снимања специјалне емисије.

Публику ће из олд тајмера, популарног „фиће“, поздравити ауторка емисије, а у програму ће учествовати дечији хор „Амадеус“, глумац Саша Пилиповић, оперски певач Воја Спасић, ансамбл „Смиље“, група „Агата“, фламенко гитариста Саша Несторовић Џаја и многи други.

До сада је, кроз серијал „Суграђани“, у 102 емисије, представљено више од 400 људи, удружења и спортских организација.

- У почетку је било замишљено да садржај емисије чине градска насеља и зани-

НАЈМЛАЂА УЧЕСНИЦА ЕМИСИЈЕ МАНЕКЕНКА ИВА МИЛОЈЕВИЋ И НАЈСТАРИЈА, ПРОФЕСОРКА НАДА КОЦИЋ СА АУТОРКОМ КАТАРИНОМ МИРОВИЋ

мљиви људи који живе у њима. У првој сезони било је 35 емисија и обрађена су сва насеља, али је тадашњи уредник инсистирао да се осмисли нешто ново и настави циклус. Тада сам се определила да моји гости буду обични људи, грађани Крагујевца, који су у наш град дошли из других земаља, објашњава ауторка Катарина Мировић.

Тако су, у другој сезони, у емисији учествовали саксофониста Максимиљан Кочетов из Украјине, Черил Спасојевић из Вашингтона, Валид Хирзала (Јордан), Александар

Налепка (Чешка) и многи други, а њихове необичне приче о животу и раду у Крагујевцу учинили су „Суграђане“ веома занимљивим и једном од најгледанијих на РТК.

Неколико емисија било је посвећено и Крагујевчанима који имају занимљиве хобије или су као веома млади постигли значајне успехе у својој области. Ауторка каже да је у емисијама било места за све оне који се баве хуманитарним радом, пишу, сликају, баве се музиком или неким другим, занимљивим послом.

У почетку, ни мало није било лако убедити људе да ова емисија није исто што и „Шумадијски праг“, прича Мировићка, која је телевизијским гледаоцима од раније позната по овом серијалу. Међутим, временом је све постало много лакше, људи су сами долазили и предлагали за госте своје комшије, пријатеље, познанике, а емисија је постајала све популарнија.

У предстојећем циклусу предвиђено је да гости Катарине Мировић буду градски политичари.

- Као и сви други, обични грађани, они ће причати о породичном и личном животу и одговарати на многа „шкакљива“ питања. Иако ће гости бити из света политике, у емисијама, као и до сада, неће бити места политици. Желим да покажем нашим суграђанима да људи које, најчешће, виђају на телевизији нису недодирљиви и да и њих може да погоди добра песма у кафани, да умеју да се веселе, да као и други иду на пијац или продавницу, објашњава ауторка.

Осим политичара, у серијалу ће опет угостити и људе са маргина друштвеног и политичког живота, али занимљиве и аутентичне. И нови серијал реализоваће стара екипа. Поред ауторке и водитељке Катарине Мировић, у прављењу емисије учествују сниматељ Иван Савић и монтажер Иван Ђуричић и Зоран Стаменковић. Термини емитовања, такође, остају исти - уторком од 20 и 30, а реприза је средом од 14 и 30 сати.

Г. БОЖИЋ

МИРКО РОСИЋ, ЛЕКАР И ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА

Фали нам друга лакована ципела

Крагујевац је једном ногом у опанку, а другом у лакованој ципели и мени је то шармантно. Никако не треба опанке да окачимо о клин, нити да их се стидимо, али морамо отићи до продавнице и купити другу

лаковану ципелу. Ја често обујем обоје, а не либим се ни патика, ни чизама са потпетицама

Потеру води Милан Пурић

На бар два општа питања човек не може дати прецизан и кратак одговор, а једно од та два је управо „Ко сам ја?”. Друго питање би могло бити: Зашто постојим?

Ако бих и покушао да одговорим на прво питање, вероватно бих себе дефинисао кроз социјалне улоге које тренутно у животу имам, па бих рекао да сам супруг једне паметне и лепе жене, отац две дивне ћерке, професор на Медицинском факултету, члан мото-клуба „Смак” итд. Могао бих да себе дефинишем и кроз своја политичка, филозофска, религиозна и разна друга одређења и ставове, али нисам сигуран да би све то било и довољно за одговор на ово питање.

Како памтиш одрастање у Крагујевцу?

Своје одрастање, а посебно ране дечачке дане, уопште не везујем за место одрастања. У најранијем периоду свог живота, наравно, уопште и нисам био свестан чињенице да живим у неком одређеном граду. Друштво из краја („гробљанци”) била је прва група којој сам, хтео не хтео, што би се рекло „по дифолту”, припадао, мада, искрено, никада ту припадност нисам доживљавао као превише важну чињеницу. Чак ни припадност школи („Радоје Домановић”) није у мени изазвала снажнији осећај компетитивности у односу на децу из других школа (рецимо, „Светозар Марковић”), што није био случај са неким мојим друговима. Први озбиљнији проблем појавио се уласком „Радничког” у прву лигу. Навијао сам за „Звезду”, и то ватрено, али „Раднички” је био клуб из мог града. Изгледа да сам се први пут у свом животу осетио као Крагујевчанин захваљујући „Радничком”. Кад су играли „Звезда” и „Раднички” навијао сам за „Раднички”. Био је то први, нажалост не и последњи, „лузерски” избор у мом животу, али није ми жао. Напред Ђаволи!

Шта ти значе гимназијска другарства?

Мој најбољи друг и дан данас је Цвеле. Друг из клупе. Знаш да многи који га знају неће моћи да поверују у то, јер он изгледа много старије од мене, али ево признајем, иста смо генерација. Ако занемарите шалу, одговор на питање је моја прва реченица.

Како си одлучио да се бавиш медицином?

У гимназији сам се аматерски бавио глумом. Моја жеља је била да студирам режију (режија... знате, оно... струја, вода, грејање), али ме је отац први (и последњи)

пут у животу замолио: „Молим те, сине, све, само не то” (ни дан данас не знам да ли због струје, воде или грејања - претпостављам због свега заједно). У то време сам доста читао Фројда и Јунга помало, па сам одлучио да упишем медицину да бих се бавио психијатријом. Међутим, већ на првим годинама медицине доживео сам две велике љубави. Прву према садашњој супрузи Јованки и другу према физиолозији. Обема сам им остао веран до дана данашњег, а како стоје ствари, остаћу то и до краја живота.

Колико је рада потребно да се достигну професионални врхови?

Ако радите посао који волите, онда вам уопште није проблем рад који улажете. Проблем је тада, обично, недостатак времена, да бисте уложили још више рада. Ја волим свој посао.

Шта значи Универзитет за наш град?

Универзитет свакој средини доноси енергију која је својствена младости и која се прелива лако и брзо на све сфере живота, доноси знање, креативност, развој и богатство разноликости и још много тога. Али, у времену у којем живимо, све ове вредности се не доживљавају као довољно важне за афирмисање универзитета, па ћу ја покушати да објасним значај постојања Универзитета у нашем граду издвајајући економске (материјалне) предности које су директна последица његовог постојања. За мене су управо те предности и најмање важне, али у складу са новоуспостављеним системом вредности у коме се вредност и значај нечега, нажалост, све више изражава новцем, ствари једноставно стоје овако. Ако пођемо од

чињенице да у овом тренутку у Крагујевцу имамо око 10.000 студената који су дошли из других градова и да они у просеку месечно овде потроше око 250 евра, то значи да сваког месеца Крагујевац, захваљујући Универзитету добије око 2.500.000 евра (два милиона и пет стотина хиљада евра). Наведите ми још једну фирму у граду која на месечном нивоу може да се похвали макар и приближним цифрама.

Може ли врхунски професионалац да има времена за друга интересовања?

Скоро да сам већ одговорио на ово питање. Мислим да врхунски професионалац који ужива у свом послу веома често нема довољно времена. Што се мене тиче, ја увек нађем времена и за своју породицу и за пријатеље и за нека друга интересовања, као што су возња мотора, једрење итд. То, дакле, може да има само два значења: или ја нисам врхунски професионалац или сам добро организован.

Шта је породица сада и има ли разлике са неким ранијим временима?

Ако ћемо хладно, аналитички, статистика показује забрињавајући пораст учесталости развода бракова. Али, тумачење статистичких података често може бити сасвим погрешно. Ако ви једете месо, а ја купус, не можемо закључити да у просеку ви и ја једемо сарму. Могуће је да су људи некада развод брака доживљавали као нешто срамотно (шта ће рећи други?), па су се одлучивали да остану, макар и у лошем браку, што је било погубно по породицу у целини. У том смислу би пораст учесталости развода бракова пре био последица ослобађања људи од малограђанских предрасуда него истинска криза институције брака и породице. У сваком случају, људи треба да живе заједно, не зато што морају или што то тако треба, него зато што то желе, док желе. Мислим да су млађе генерације то схватиле и мислим да је то добро.

Где се крије крагујевачки дух?

Крагујевац је једном ногом у опанку, а другом у лакованој ципели и мени је то скроз шармантно. Никако не треба опанке да окачимо о клин или, не дај боже, да их се стидимо, али морамо отићи до продавнице да купимо и другу лаковану ципелу.

Које би Крагујевчане из последњих деценија поменуо као важне за наш дух?

Ако бих почео да наводим имена, сигурно бих некога прескочио, али ми кроз главу пролазе слике свих, мени познатих, крагујевачких боема, старих добрих професора, са и без шешира, али и сокачарских торокуша са најновијим комшијским трачевима.

Шта је кафана за градски живот?

Мој покојни кум Зоран Гајић Гроздинац често ми је говорио: „Куме, цаба ти факултет који си завршио ако у кафани не завршиш животну школу”. Зато сам га узео за свог ментора у тој животној школи и према његовој оцени успешно је завршио негде у својим четрдесетим годинама живота. Испоставило се да је та

школа прилично динамична и да захтева стално стручно усавршавање. Зато се тренутно налазим на последипломским студијама у овој школи са тенденцијом да тај образовни процес завршим негде пред крај свог живота. С обзиром да сам редован посетилац ове институције, моја процена њеног значаја за градски живот била би превише субјективна да би се прихватила као меродавна. Ипак, рећи ћу само једно, ако постоји дух нашег града, онда се он вије по старим крагујевачким кафанама, и може се видети како лелуја, нарочито у ситним сајма пред зору. Или ми се то ноћас само причинило?

Шта су лепе жене за наш град?

Најлепша жена коју сам срео у животу уопште није из Крагујевца, али сам је ја довео у Крагујевац. Уз то ми је у међувремену и родила две прелепе ћерке, Ању и Тину. Дакле, шта год да су лепе жене за наш град, ја сам томе, очигледно, дао велики допринос.

Коју музику си волео у младости, а коју сада?

Никада нисам волео неки посебан музички жанр или форму музичког изражавања. Подједнако у мени може пробудити пријатна осећања и Албинијев адађо и Миљачка и Стоунси, зависно од ситуације и тренутног расположења. Често обујем и опанак и лаковане ципеле, а не либим се ни патика, ни чизама са потпетицом.

Шта мислиш о крагујевачкој културној сцени?

За економску ситуацију у којој се налазимо чак и није тако лоша.

Пратиш ли спорт у Крагујевцу и шта мислиш о њему?

Почео сам поново да идем на стадион. Оно што сам рекао у вези културне сцене, важи и за спорт.

Шта мислиш о Крагујевцу са околином као добром месту за живот?

Цела Шумадија је прелепа. Са већим инвестирањем у инфраструктуру биће то идеално место за живот. Како сада ствари стоје, надам се да ће моји чукур-унуци живети у заиста прелепој земљи.

Шта обично показујеш твојим гостима кад први пут дођу код нас?

Прво их одведем у неку добру кафану. Ујутру их послужим киселом чорбом уз уобичајену дозу аспирина и чекам да од мене затраже да оду у исту ту кафану. Ако су странци, стрпљиво сачекам да науче речи бар једне наше народне песме, а обилазак уобичајених дестинација (Шумарице, Оплепац, манастири у околини...) искористим за слушавање научног градива, уз инсистирање на правилном тоналитету.

Шта би из белог света пренео у Крагујевац што он нема?

Другу лаковану ципелу. Како мислиш да ће град изгледати за 50 година? Нажалост, сиромашнији за већи део моје генерације.

Шта си добио од крагујевачког духа, а шта си му дао?

Не знам, али ако мислиш на оног од синоћ у кафани, он ми ништа није тражио, а стално ме је подсећао на неке мени драге људе и певушио. Симпатичан момак... Или ми се то само причинило.

megabelt OR

Кнеза Михаила 106, Крагујевац

8h до 19h радно време

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
 класично клинasto ремeње, зубасто ремeње, полу-в P1/PH ремeње, транспортно ремeње, синтетичко ремeње, зупчasto ремeње, варијаторско ремeње, сестопупано ремeње, округло ремeње, екстремалту...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Mebec, Continental, Barum, ...)
 Уља, ауто делови i аутокозметика...

Телефон 325-236

ПОЕТСКА СВЕТКОВИНА „МИЛЕНИНИ ИЗВОРИ” У ДОБРАЧИ

Пет дана са уметношћу и ствараоцима

ПОЕЗИЈА ПЕСНИКА СРОДНИХ ПО ДУШИ

ГОСТЕ ИЗ БЕОГРАДА „ПРЕДВОДИО” ЈЕ АКАДЕМИК, ВАЈАР НИКОЛА КОКА ЈАНКОВИЋ

ГРУЖАНСКИМ ПЕСНИЦИМА У ЧАСТ: ДОБРИЦА ЕРИЋ И МИЛЕНА ЈОВОВИЋ

Културна манифестација „Миленини извори”, посвећена поезији Милене Јововић, која се сваког септембра одржава у Добрачи, селу где живи и ствара позната песникиња, ове године имала је знатно богатији и разуђенији концепт него раније. Наиме, готово читаво прошла недеља била је пуна различитих садржаја - од поетских до сликарских.

„Извори” су отворени 4. септембра поставком изложбе Милана Станисављевића, познатог наивног вајара који ради портрете у дрвету. Он се у Добрачи представио серијом ликовних међу којима су Свети Сава, Вук Караџић, Филип Вишњић, Данило Киш... Изложбу је отворила председница Скупштине Србије Славица Ђукић Дејановић, коју за ово подрудничко село највише везују дани из детињства, јер је њена мајка пореклом из Добраче, из Јововића.

Истога дана отворена је и изложба слика Иване Станисављевић Негић, која такође

припада плејади наших познатих наивних уметника.

У среду, 7. септембра, на „Милениним изворима” представљена је збирка песама Манојла Гавриловића „Тамна плавет”, а наредни дан био је посвећен деци. Прво су стихове за најмлађе говорили Милена Јововић и Добрица Ерић, а потом је изведена представа крагујевачког Позоришта за децу „Гуливер међу луткама”.

Завршни дан манифестације, прошла субота, био је посвећен познатом „растковничару” из Груже Добрици Ерићу, а програм је назван „Пркосна песма”. Беседу у част Ерићевог стваралаштва одржао је

Мирко Бабић, а његове стихове казивала је Мирјана Вукојичић. Потом се препознатљивим казивањем своје поезије публици и лично представи Добрица Ерић. Следила је поезија Милице Бакрач, Момира Војводића, Крстивоја Илића и Милене Јововић. У посебном делу програма, уз партитуру за виолончело коју је компоновао Зоран Христић, први пут се могао чути текст химне „Милениних извора” под називом „Надахнуће”, чији је аутор њен син Драган Јововић, иначе иницијатор и главни организатор ове манифестације у Добрачи.

На крају завршне поетске вечери Милена Јововић је већ традиционално завештање „Извора” уручила песникињи из Никшића Милице Бакрач.

У програму је учествовао и Хор младих Саборне цркве из Крагујевца, а бројним посетиоцима у Добрачи у суботу су се придружили и чланови Удружења Крагујевчана у Београду, који су пре тога били у родном граду.

ДРАГАН ЈОВОВИЋ И МИЛАН СТАНИСАВЉЕВИЋ ПОРЕД ЈЕДНЕ ОД ИЗЛОЖЕНИХ СКУЛПТУРА

КАРАКТЕРИСТИЧНИ СТАНИСАВЉЕВИЋЕВИ „ЛИКОВИ” У ДРВЕТУ

ЗАБОРАВЉЕНЕ ПРИЧЕ И ЛЕГЕНДЕ

Пише Александар Бабић

Венчање - спајање двоје у једно

Свадбе се и код нас и у свету праве када коме одговара и ту нема неког правила. Истина, по прописима хришћанске цркве, па према томе и Српске православне, брак се може закључити у свако доба, али се свадба не може правити кад се хоће, већ само у дане „који су црквом одређени”, то јест забрањено је свадбовати у данима „који су црквом одређени за савлађивање тела и размишљање о греху, као што су дани поста, а исто тако и у оне дане кад су хришћани дужни оставити све земаљске послове и водити их у духовном светковању, као што су дани великих црквених празника”. Тако је прописало Православно црквено право. Само у крајњој нужди црквена власт може допустити изузетак од овог прописа. Римокатоличка црква је у том погледу много либералнија.

Наш народ свадбе приређује најчешће с јесени, и о месецејима, када није по црквеном календару пост. У питању су и практични разлози: то је обично време када има мање (или скоро да нема) пољопривредних радова, када је збрана летина и има доста хране и пића. Важило је правило да се лети или с пролећа жене и удају само удовци и удовице.

Међутим, као и у много чему, наш народ није до краја поштовао препоруке и прописе цркве. Није се много марило за то, па је свадби било кад би коме одговарало и како би се пријатељи (или младенци) договорили, чак и за време постова. На црквеном сабору Охридске архиепископије 1529. године изриче се, између осталог, и проклетство „на оне који праве свадбе за време поста и на њихове помоћнике”. Бележи се да су се свештеници бранили речима „да су такве обичаје већ затекли, и да је народ тако навикао”. Више од времена поста гледало се време стања месечевих мена: пазило се да свадба буде у време кад месец расте (пуни се) да би расла срећа и напредак младенаца. Најидеалније време било је у дане пуног месеца. Кад се месец „једе” на свадби. У народу постоји веровање да су неки дани срећни, а други, пак, несрећни, као, на пример, уторак). Међутим, то се сматрало више као сујеверје, па је потискивано (и скоро потиснуто), те се данас свадбе одређују најпре када су слободне ресторanske сале или музика. Потиснуто је и некада раширено правило да се венчање врши „док дан иде унапред, док сунце не почне западу нагињати”, али су „турска” времена учинила да се и то измени, јер се због Турака венчавало кришом, сватови долазили у цркву кад би стигли (па и ноћу) да не би били узнемиравани од неверника. И тада, и раније, само је удовицама, због стида, дозвољавано венчавање у вечерњим сатима.

Али, пре него што би дошло до венчања и свадбе, требало је да се двоје, момак и девојка, то јест мушкарац и жена (а говоримо о старим временима) упознају, заволе и реше да наставе даље заједнички живот у браку, једно крај другог.

Са ширењем хришћанства и стицањем званичног признања државне религије, напредовала је и идеја да се брак учини црквеном институцијом и да се огласи једном од светих тајни (сахраментум). Основа је нађена у посланици апостола Павла Ефесцима где пише: „... оставиће човјек оца својега и матер и прилијепиће се жени својој и биће двоје једно тијело”. Тада је почело зближавање грађанског брака и црквеног благослова, а онда су настајала времена када би један од ова два начина брака био неважећи.

У Србији Свети Сава после 1219. године доноси један номоканон који постаје основа црквено-грађанског законодавства, а у коме се прописује и црквени брак. Забележено је да је Свети Сава као српски архиепископ разаслао протопопове на све стране свог отачества да венчавају јер су се многи људи поженили „по грађанском закону”, како би и они били „благословени у име Господње”. Касније је и цар Душан, 1349. године, у трећем члану свог Законика наредио да се ниједна свадба не „учини без венчања. Ако ли се учини без благослова и питања цркве, то да се разлучи.”

Једно време је владало правило да без венчања не постоји брак, већ блудство. У народу је настала песма:

„Пође момче на венчање, виђе ли га ко?

Видео га бабо и сам господ Бог”.

И да се опет присетимо посланице апостола Павла и оних речи „... и прилијепиће се жени својој и биће двоје једно тијело”, које нас нагоне да се подсетимо како је још велики филозоф Платон записао легенду која је настала у древној Грчкој. Причу је, по Платону, испричао Аристотел и налази се у Платоновом „Гозби”. Некад давно, мушко и женско су већ били спојени (!) у истом мушко-женском роду који је тада био једно и по лику и по имену, а састављен је од оба рода - мушког и женског. Та некадашња бића била су јединствена и складна, одликовала су се великом јачином и крупним мислима и жељама, да су чак ударала и на саме богове! После саветовања врховних богова, највећи међу њима, Див, одлучио је да се таква бића расеку по половини на два једнака дела да би била слабија. Иначе, такво биће имало је четири ока, четири руке и четири ноге и све је могло (на све стране) да види, дохвати или се супротстави у истом тренутку. Савијало би се и клупко и котрљало као лопта (помоћу свих руку и ногу) тако да га је било тешко стићи. Ипак, богови су наум успели да остваре и некако преваре, савладају и располуте мушко-женско биће које су били једно. Од тада, казује Аристотел, раздвојени, разрезани на половине, свака половина је чезнула и тражила своју другу половину. Када би се, са великом муком, и пронашле чврсто су се припијале једна уз другу, у жељи да тако опет срасту у једно.

Венчањем, то јест ступањем у брак, мушко и женско опет постају једно. Свако увек тражи ону другу половину, али сваки пут не налази ону нашу, праву половину када смо некада били једно. Зато има и неслагања, па брачна срећа постаје ретка јер је у свету много неостварених жеља, односно нису се састале две истоветне половине.

УКРАТКО

Јесењи програми ФИЛУМ-а

Филолошко-уметнички факултет у сарадњи са Скупштином града организује програм под називом „Отм-потом”. Реч је о музичким и ликовним програмима, али како најављује организатор и шире културне и мултимедијалне програме. Програми ће бити реализовани на простору испред Народног музеја, 19., 20. и 21. септембра од 20 часова.

Ритам нерета у Дому омладине

„Ритам нерета”, култни новосадски панк-рок састав, последњи пут је наступио почетком марта у препуној галерији Дома омладине, а чак стотину фанова је остало испред Дома. Овај култни састав поново ће наступити пред крагујевачком публиком 16. септембра, али и овога пута број карата је ограничен. Иначе, новосадска група промовише свој последњи албум „Паралелни свет”.

Крагујевчани у Лозници

У Лозници је почео 77. Вуков сабор, а седмодневну манифестацију, која се у Јадру одржава сваког септембра у част Вука Караџића, отворио је министар Предраг Марковић, а првим саборским програмом свестрано је представљен град Крагујевац.

Најпре су наступили фолклораши Центра за неговање традиционалне културе „Абрашевић”, у Галерији „Мина Караџић” отворена је изложба овдашњег Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и фото-клуба „Аполо” под називом „Завичај модерне Србије”, а организована је и промоција књига издавачке куће „Кораци”.

Отварање 77. Вуковог сабора завршено је наступом ансамбла Књажевско-српског театра, који су извели представу „Ђаво и мала госпођа”, по тексту Ђорђа Милосављевића а у режији Жанка Томића.

Међународно бијенале уметности минијатуре

Културни центар Горњи Милановац расписао је конкурс за 11. Међународно бијенале уметности минијатуре, које ће бити одржано од 23. априла до 23. јуна 2012. године. Излагачке категорије су: сликарство, графика, скулптура, цртеж, фотографија, интермедиа, примењена уметност и сакрална уметност.

Конкурс је отворен до 31. октобра, селекција радова биће обављена 12. и 13. новембра, жирирање 26. и 27. новембра, а рок за повратак одбијених радова је 31. децембар.

Награде Бијенала су Гран при (1.500 евра) и девет равноправних награда у рангу прве награде (по 500 евра) у свакој изложбеној категорији. Награде не морају бити додељене у свим изложбеним категоријама. Домаћи аутори плаћају партиципацију у нето износу од 1.000 динара.

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ: ЗОРАН ЈЕВТОВИЋ, ДИРЕКТОР МУЗИЧКОГ ЦЕНТРА

Оптимизам, уз напоран рад

Сви бисмо желели да имамо филхармонију, велики музички центар, концертне дворане. Реалне жеље су да град има свој професионални хор и камерни оркестар професионалних музичара, каже Зоран Јевтовић

Разговарао Мирослав Чер

Музички центар је најмлађа установа културе у Крагујевцу и има за циљ да помогне и подстакне развој локалне музичке сцене. До сада су организовали концерт поводом оснивања Центра, а недавно и Фестивал камерних хорова, а Крагујевчанима је остао у сећању концерт „Пролеће у Крагујевцу” Зорана Христића. Тада су се на једном месту окупили готово сви музичари у граду, а изводила су се Христићева дела, као и Вердијева. Прва сезона Музичког центра је завршена, почиње нова. Зоран Јевтовић, директор Музичког центра, сматра да разлога за оптимизам има, али да је потребан напоран рад.

Да ли сте ви лично задовољни почетком рада, које су прве препреке, да не кажемо „дечје болести”, кроз које сте прошли?

Музиком се бавим већ дужи низ година. Када је започео рад Центра знао сам шта се догађа и све оно што сам очекивао и десило се. Није било већих препрека од оних који се тичу економске кризе, недостатка пара, уосталом свега онога са чим се Крагујевчани сусрећу и у својој кући. Ипак, и поред тога, задовољан сам почетком, сарадњом са градом, те бројним овдашњим музичарима. На срећу, није било већих проблема.

Публика се прави. Нажалост, Крагујевчани немају навику да долазе на музичка дешавања, али сматрам да публике има. Тачније, уколико желимо да видимо пуне сале онда морамо да уведемо и неке стандарде

Можемо слободно да кажемо да је ово прва сезона у којој ће се показати да ли је оснивање Музичког центра било заиста неопходно. Које новине можемо очекивати у музичком животу Крагујевца?

Све новине, али и оправданост оснивања ове куће, моћи ћемо да уочимо тек следеће године. За сада све иде својим током. Успели смо да одржимо континуитет рада и постојања крагујевачких музичких манифестација, а можда нешто и да придодемо у њиховом развоју. Организовали смо недавно Фестивал хорова, али то је манифестација која има богату традицију.

Тек од следеће године моћи ћемо да говоримо о нашем раду и успесима. Тренутно не смејемо да узимамо и присвајамо заслуге за нешто што постоји већ дужи низ година.

Који су то програми који ће оживити овдашњу музичку сцену?

Одржавају се редовни концерти оркестра „Шлезингер”, хора „Лицеум”, фестивали, али нових програма, нажалост, у овој години неће бити.

Има ли Музички центар буџет и колики је за ову сезону?

Ове године буџет је пројектован као минималан. И због целокупне ситуације, али и зато јер је реч о тек насталој установи. И Управни одбор и Уметнички савет треба да одлуче шта ће то бити најзначајније за наш рад. Дакле, тек следеће године ће се буџет повећати, и то на основу препорука струке. Мали проблем је што ми

немамо буџет за сезону, већ он мора да се планира за календарску годину.

Који су ресурси града за развој музичког живота?

Паре ту играју одлучујућу улогу. Ресурси постоје, а наравно, сви бисмо желели да имамо филхармонију, велики музички центар, концертне дворане... Реалне жеље су да град има свој професионални хор и камерни оркестар професионалних музичара. На нивоу града постоји идеја да се дворана „Пионир” преуреди у концертну дворану, да биоскоп „Раднички” буде место где ће радити и „живети” оркестри и хорова, а да градска дворана „Шумадија” постане конгресна.

Реализација пројеката зависи од привлачења инвеститора, раста привреде, али и конкурисања код бројних европских фондова. Уколико све то буде успешно ми имамо идеје како доћи до квалитетног музичког живота. Са друге стране, људски ресурси су заи-

ста богати. Крагујевац је одувек имао добре музичаре.

Немате свој простор - када ће то бити решено? Било би лепо да се адаптацијом неког објекта добије простор за концертну дворану, сале за пробе и корепетицију и студио за продукцију. Има ли назнака?

Наравно. Пројекти европске комисије за развој културе, уколико добијемо статус кандидата, биће од великог значаја за нас. Отварају се разна врата, а наш посао је да их спремно дочекамо. Дакле, са спремним пројектима.

Тренутно је једина концертна дворана у граду сала Прве гимназије. Који се још простори могу искористити за те сврхе?

За Фестивал хорова користили смо три објекта: свечану салу Прве гимназије, Друге гимназије и хол Суда. Нажалост, у овом тренутку то су једина места која се могу користити за музичке догађаје. Уверен сам да ће се то брзо променити.

Музички центар неће имати само улогу при организацији програма, већ и један вид едукације публике, па и привлачења публике музици. Хоће ли бити, дакле, едукативних програма?

Ми имамо Музичку школу и ФИЛУМ на коме се образују кадрови који ће утицати и који утичу на окружење. Публика се прави. Нажалост, Крагујевчани немају навику да долазе на музичка дешавања, али сматрам да публике има. Тачније, уколико желимо да видимо пуне сале онда морамо да уведемо и неке стандарде. За почетак одредимо дан у недељи када ће се знати да у том простору, у то време, тог дана, има музичко дешавање. Са друге стране, и стил живота мора бити такав да немате материјалних брига, већ да желите сопствену духовну, или назовите је како хоћете, надоградњу.

На који начин ће Музички центар промовисати музичке програме, али и сам Центар?

Недавно смо били у прилици да видимо пример Београдске филхармоније у улици Страхињића бана. Цела Србија је видела тај сјајан маркентиншки потез.

Шта ћемо ми урадити и да ли ће то да кошта зависи од наше маште.

ФЕСТИВАЛ АМАТЕРСКИХ ПОЗОРИШТА СРБИЈЕ

Осам регионалних победника

Шумадију ће представљати аматери из Раче Крагујевачке, из тамошњег Дома културе „Радоје Домановић”. Они ће извести представу „Хамлет у Мрдуши Доњој” у режији Дејана Цициловића

Фестивал аматерских позоришта Србије, који се одржава у Кули, у 53. издању, представља осам трупа из различитих крајева које су се пласирале на регионалним смотрима, а изводе дела домаћих и страних класика, али и савремених драмских аутора. Фестивал је почео представом „Инстант сексуално васпитање” крагујевачког писца Ђорђа Милосављевића, у режији Јована Грујића и извођењу Аматерског позоришта из Ковина, а у конкуренцији су и трупе из Старе Пазове, Батајнице, Смедеревске Паланке, Раче, Богатића, Лебана и града домаћина.

„Склониште у театру” из Батајнице учествује представом „Контролни” Милене Депенло, у

режији Јована Љубеновића, док Словачко позориште из Старе Пазове изводи „Крчму на главном друму” коју је према мотивима Чеховљево истоимене једночинке и других прича великог руског писца адаптирао и режирао Мирослав Бенка. Иначе, то је победничка представа Сусрета аматерских позоришта Војводине у свим категоријама.

Градско позориште из Смедеревске Паланке долази у Кулу са Сартровим „Прљавим рука-

ма”, у режији Милоша Јагодића, који потписује и режију представе „Каролина Нојбер” Небојше Ромчевића, у извођењу Позоришта „Јанко Веселиновић” из Богатића.

У конкуренцији су и „Породичне приче” Биљане Србљановић у колективној режији и извођењу гимназијалаца из Лебана, са помоћним извођачем сценских радњи, гимназијским професором Душаном Благојевићем.

Част Шумадијана на овој традиционалној манифестацији браниће аматери из Раче Крагујевачке, из тамошњег Дома културе „Радоје Домановић”. Они ће извести представу „Хамлет у Мрдуши Доњој” хрватског драмског писца Иве Брешана, а у режији Дејана Цициловића.

Најбоља аматерска представа Србије, као и награде за најбоља глумачка остварења, режију, сценографију и костиме, биће проглашени у суботу, 17. септембра.

Иначе, због организационих и финансијских проблема у Савезу аматера Србије, Фестивал аматерских позоришта није ове године организован у јуну, како је уобичајено, већ са три месеца закашњења.

Други циклус предавања посвећен је медијима и музици, а разговораће се о музичкој сцени деведесетих година у Србији, статусним симболима, настанку нових музичких жанрова као и принципу повратне спреге који је функционисао на релацији естрада-криминал-држава-медији

Други циклус предавања и музичког програма под називом „Медиократија“ одржаће се, ове суботе, у Дому Омладине и клубу „Сода“ са почетком у 19 часова, а разговараће се о механизмима народног весеља које је у Србији деведесетих година прошлога века, баш као и данас, било условљено економским интересима и пропуштано кроз филтер државне управе, када су само они који су ишли низ длаку систему имали медијски простор и емисије са милионским гледалиштем. Биће речи и о музичкој сцени тога времена, статусним симболима, настанку нових музичких жанрова, као и принципу повратне спреге који је функционисао на релацији естрада-криминал-држава-медији.

То су само пиксели слике једног мрачног времена под маском

НОВЕ ПОСТАВКЕ У СКЦ-У

Разгледнице и цртежи

Овдашња ликовна публика може да погледа две изложбе цртежа младих уметница Барбаре Исмаиловић, која представља поставку „Разгледнице из сећања“, и Драгане Малушић „Цртежи“

ЦРТЕЖИ
ДРАЧАНЕ МАЛУШИЋ

У галерији СКЦ-а ове недеље отворене су две изложбе цртежа, најпре младе уметнице Барбаре Исмаиловић, а потом и Драгане Малушић.

Барбара Исмаиловић представила се овдашњој публици серијом цртежа под називом „Разгледнице из сећања“. На изложби су приказани цртежи и слике настали током 2011. године. На њеним делима се може видети ликовна игра, као и непрекидно истраживање света око себе који заједно у њеним делима чине једну визуелно изазовну целину. Инспирацију, такође, налази у сећањима, сновима, како својим тако и туђим, као и оним малим стварима које чине живот лепшим.

Барбара Исмаиловић рођена је у Београду, где је завршила Школа за дизајн, на одсеку за обликовање текста. Дипломирала је на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, у класи проф. Зорана Ивановића, на одсеку за зидно сликарство. Тренутно је на мастер студијама у Крагујевцу, а бави се цртежом, сликом, илустрацијом и ради и ствара у Крагујевцу и Београду.

И Драгана Малушић представила се поставком цртежа који су наставак истраживања још од студентских дана. Цртеж је, код ове уметнице, током времена постао чистији, без намере да цртани предмет буде препознатљив, а акценат је на односима црно-бело-сиво, на рукопису и графичком приказу. Комбинујући материјале и наносећи прво лазуре, па онда гуше слојеве, комбинујући дуге-кратке потезе и потезе различите ширине цртеж постаје експресиван. Комбинацијом вертикала и дијагонала које се преклапају цртежи добијају одређени ритам и динамику и уједно одишу енергијом која покреће масе.

Драгана Малушић рођена је у Београду, где је завршила Факултет примењених уметности у класи професора Градимира Петровића. Члан је УЛУС-а од 2011. године.

Обе изложбе крагујевака публика биће у прилици да је погледа до 3. октобра.

ЦИКЛУС ПРЕДАВАЊА „МЕДИОКРАТИЈА“

Машинерија забаве

дречавих боја, слике по којој препознајемо Југославију деведесетих. То је била реалност коју у тим истим Аир Мац патикама сада гази нека нова генерација и мрда куковима уз звуке неких нових турбохитова. Друго циклус предавања, управо из ових разлога, носи назив „Машинерија забаве“, а предавач ће бити Саша Јаковљевић Трапез.

Јаковљевић се већ тридесет година бави различитим медијским формама. Бавио се информативним, музичким али и забавним програмом дајући свој допринос редакцији из новинарске перспективе. Осим тога, већ више од две деценије бави се вођењем програма различитих садржаја и анимира културну сцену Крагујевца. Године 1993. основао је невладину организацију „Фаце“ која је својим активностима усмерена на младе и развој културе која са њима директно комуницира. Надам се Трапез добио је исте те године када је водио емисију за децу која је била крагујевачки пандан Бранку Коцкици. Тренутно ради као

новинар на регионалној телевизији Канал 9.

И овога пута гости-предавачи биће тим „Медијска археологија“ из Београда.

„Медијска археологија“ је дугорочни истраживачки и програмски пројекат, који је инициран у Архиву алтернативног филма и видеа у Дому културе Студентски град. Бавећи се медијским формама као симптомима социјалних феномена, презентовали су ова истраживања у динамичном програмском моделу дискусије двојице домаћина и уз учешће и прилоге публике, што се показало као прави модел комуникације са генерацијом која није имала прилике да посматра настанак и развој неких актуелних и тра-

нсформацију некадашњих медијских феномена. Тим пројекта чине Бошко Простран, Јован Бачкуља, Александра Секулић, Ивица Ђорђевић, Небојша Петровић, Ивко Шешић, Владимир Јерић, Милан Марић.

Након размене информација у башти Дома омладине одржаће се концерт крагујевачких панк легенди „КБО!“, а као предгрупа наступиће млади бенд „Бреинвошд“.

„КБО!“ је легендарни хардкор-панк бенд из Крагујевца, који се издваја као један од најстаријих панк бенда на просторима бивше Југославије. За све ове године остали су најактивнији на панк сцени поклонивши публици чак дванаест издатих албума. Поставу бенда чине бубњар Слободан Вујић, певач Саша Вујић-Вуја и соло гитариста и ритам гитариста Иван Ивезић.

Иначе, „Медиократија“ има за циљ подизање свести о континуитету развоја медијских форми током деведесетих и касније, начину на који медији утичу на опажање реалности која је често била другачија од оне коју смо проживљавали, уз разоткривање механизма по којима они функционишу, укључујући сложени одраз социјалних, политичких, уметничких и културних односа.

РЕВИЈА УМЕТНИЧКОГ И ДОКУМЕНТАРНОГ ФИЛМА

Обележавање века филма

За пет дана ревије биће приказано девет филмова, а сваке вечери у плану су и бројна изненађења. Крагујевачка публика биће у прилици да погледа „Место међу звездама“, „Балканске завесе“, „Хотел Рај“

У уторак увече, у башти „Балкана“, почела је прва ревија уметничког, кратког и документарног филма „КГ-култ фест“. За пет дана биће приказано девет филмова, а сваке вечери у плану су и бројна изненађења. Иначе, ревију филмова отворио је документарца „Биоскоп Лифка“. То је прича о првом приватном биоскопу у Србији из 1911. године и раним радовима једног од наших првих документариста Александра Лифке. Родитељи Лифке су били Чеси, али је он рођен у Румунији, а живео је у Аустро-Угарској. Касније се преселио и остао у тадашњој Краљевини Југославији. Први биоскоп саградио је у Трсту 1900. године, а већи део наследства је искористио да купи камеру. Лифка је на простору данашње Србије први снимао филмском камером, претежно документарце, а у Суботици је 1911. отворио биоскоп.

Већина његових филмова је несрећним околностима спаљена, а само неки њихови делови су сачувани, који су и коришћени у филму „Биоскоп Лифка“, чији је продуцент, сценариста и режисер Бранислав Тодоровић-Клинић.

Ове године обележава се век филма у Србији, а идеја је да се тај леп јубилеј адекватно испрати и у нашем граду. „Белдокс“ продукција нам је изашла у сусрет дајући филмове, а изабрали смо девет остварења који имају необичне и реалитичне приче. Такође, један од циљева манифестације је и подизање културне свести код младих. Већина филмова управо се обраћа младицима или пак, говори о њима, објашњава Светлана Ранковић, координатор овог пројекта у удружењу „Омладина Крагујевца“.

Према њеним речима, овдашња публика већ је могла да види поједина остварења са „Белдокса“, али овога пута понуђени су и

нешто другачији филмови. Иначе, сви филмови ће бити приказани на отвореном, у башти „Балкана“, а улаз је бесплатан.

Због карактеристичне атмосфере и старог боемског духа сматрали смо да је „Балкан“ идеалан за овакву манифестацију. Одувек је био центар друштвених и културних дешавања, а данас се ту састају уметници и бојери, људи који уживају у животу и живе за културу, каже наша саговорница.

Репертоар „КГ-култ феста“ наставља се вечерас, од 19 часова, филмом „Место међу звездама“. То је интимистичка породична драма на микроплану, а заправо историјска политичка драма на макроплану, занимљив је портрет једне индонежанске породице на ивици сиромаштва и богатства, модерног и класичног. Између предане религије и одсуства вере. Централна радња усмерена је на однос једне баке и унук са синовима у срцу Цакарте, а све у вихору глобализације и тешке економске кризе. И како нам један од ликовва каже: „Сви Муслимани иду у рај“. Хришћани и Јевреји не иду, јасна је поента приче.

У петак, на програму са два филма: „Како направити књигу са штидлом“ и „Балканске завесе“, а у суботу, један од најнајграђиванијих филмова у последње две године - „Хотел Рај“.

Пре двадесет и пет година ромски „блок 20“ имао је све што је потребно да буде узор социјалистичког раја: од паркета на подовима до интерфона, централно грејање с топлим водом, уличну расвету, клупе под стаблима јабука. Неко је то место прозвао „Хотел Рај“ и то име је остало. Но, с годинама се блок поступно мењао. Паркет је нестало. Вода је стала. Светла су се угасила. Ипак, сваки од 1.500 становника, има план како ће вратити сан изгубљеног раја.

Фестивал ће затворити дело „Царство бокса“.

Надам се да ће ово постати традиционална манифестација - ове године са филмовима са Белдокса“, а већ следеће са много богајом продукцијом, најављује Светлана Ранковић.

„КАСКАДА, ВАРИЈАЦИЈА 0.2“, СУВА ИГЛА, 30X50 ЦМ

ИЗЛОЖБА ГРАФИКА У „МОСТОВИМА БАЛКАНА“

Усамљене бандере

Млади уметник Милош Ђорђевић по први пут представиће се крагујевачкој публици изложбом графика под називом „Каскаде“. Изложба ће бити отворена до 4. октобра

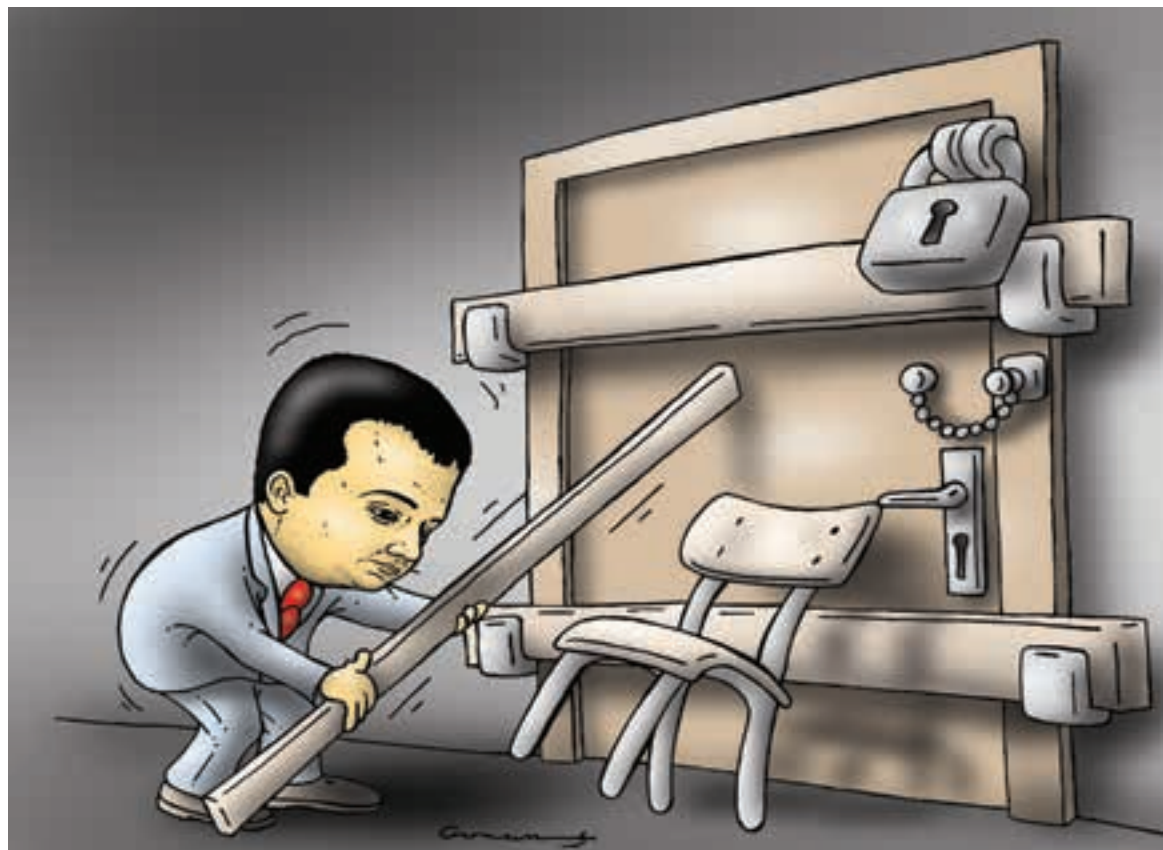
„Пред „Каскадама“ човек надилази пошребу за ликовном комуникацијом и њојине унутрашњи дијалог са самим собом“ - овом реченицом Невена Мартиновић, историчарка уметности, описује нову изложбу у галерији „Мостови Балкана“. Реч је о поставци графика младог уметника из Ђуприје Милоша Ђорђевића, која ће бити отворена вечерас, 15. септембра, у 20 часова.

У каталогу изложбе, између осталог стоји да Ђорђевићеве „Каскаде“ трансформишу виђено на један другачији начин. Њихова снага није толико у осећајима које изазивају колико у питањима која постављају. Бандере су сведене на своје основне обрисе, међу њима су заплетене и покидане жице, а око њих је празнина. Ако је повезаност жицама суштина постојања бандера онда су ове бандере већином бескорисне. Уколико сваки утилитарни предмет лишен своје функције престаје да буде, да постоји, да ли то онда значи да Ђорђевић уопште и не приказује бандере? Бандере су свакако подстицај, јер, признајмо, њихови облици се и даље лако препознају, иако су сведени на основне форме. Међутим, поставља се питање да ли се ради о визуелном подстицају или је код Ђорђевића тај подстицај мисаон, симболички. Ови предмети налик бандерама стоје усамљени. Чак и када су у групи од два или три, они стоје самостално, неповезани, отуђени. Линије налик жицама никада их не спајају међусобно. Стуболики предмети су искључиво повезани једносмерно, са нечим невидљивим, изван слике. Каскаде буде више од тренутне сензације - изазивају осећање усамљености, напуштености, и зато спонтано асоцијацију усмеравају на човека. Да ли људи без успостављених међуљудских односа губе своју људскост, као што и бандере престају да буду бандере уколико нису повезане жицама?

Милош Ђорђевић рођен је 1978. године у Ђуприји, а студирао је на Факултету уметности у Приштини. Дипломирао је 2001. године на одсеку за графику, у класи проф. Зорана Марјановића, тренутно се налази на првој години интердисциплинарних докторских студија на Универзитету уметности у Београду, а ради као асистент на Педагошком факултету у Јагодини.

Изложба графика биће отворена до 4. октобра.

М. Ч.

Карикашѐра: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Откад смо отишли у слепце, европска перспектива нам је постала сасвим опипљива!

Раша ПАПЕШ

САТИРА

Војска спаса

Војска је својевремено била ковачница братства и јединства, а онда су команданти пролупали.

Некада се војска облачила у сивомаслинасте униформе. Последњих година, међутим, потпуно преовлађују сиви тонови.

Давних година строго су чуване и најмање војне тајне, а данас је највећа војна тајна да, практично, немамо војску.

Имамо је, али је у таквом стању да се од ње једино ми плашимо.

Војска је у последњим сукобима тако ратовала да нас је примирје спасавало од још већих победа. Команданти су после сваког рата у којем нисмо учествовали тврдили да смо постигли невиђене победе. Такве да их нико никада није видео. А када смо у последњем рату на невиђено победили и НАТО, покорно смо га замолили за пријем у чланство. Поручили смо Бриселу:

- Ако нас не примите у Парт-

нерство за мир, ми ћемо да солирамо за рат!

Негујући традиције славних српских војсковођа из балканских и светских ратова, официри су и у најновијим оружаним сукобима увек били на челу. И то приликом сваке бежаније. Наши официри су, иначе, скромни, тихи и - повучени људи (из Словеније, Хрватске, Македоније, БиХ, са Косова и из Црне Горе).

Дешавало се неким војскама да изгубе комплетну морнарицу, али само ми смо изгубили и бродове и море.

Штавише, небески народ остао је и без авијације. Имамо, додуше, неколико авиона (њихов број је вој-

на тајна), али оба користимо искључиво за параде и авио-митинге.

Током НАТО бомбардовања успешно смо сачували тенкове, па смо их у миру још успешније сами уништили.

Наша војска коначно је стала на своје ноге. Остала је и без борних кола, ципова и камиона, па имамо само пешадију.

Није војска, међутим, потпуно без оружја и опреме. Оно чиме сада располаже продаје се војним музејима и изнајмљује продуцентским кућама за снимање ратних филмова - с тематиком из Балканских, Првог и Другог светског рата.

Пошто с највиших места у држави и војсци чујемо да ћемо границе државе чувати искључиво мирним средствима, очекујемо да се војска пререгиструје у невладину организацију за антиратно деловање. У том случају војници ће, уместо пушака, држати транспаренте с мировним порукама, уместо борбених маршева певаће „Мир, брате, мир“, а једина команда гласиће: „Вољ-но“!

Искуство нас је научило: ако се одмах предамо, можда ћемо нешто и сачувати!

Ненад БОРИЛИЋ

Александар ЧОТРИЋ

■ Истрага се није померила с места да осумњичени не би приметили да су му на трагу.

■ Организовани криминал је све предвидео у реформи правосуђа. Чак и да у

затворима неће бити места!

■ Његов однос према егзистенцији био би много квалитетнији да је преживео!

Раша ПАПЕШ

■ Ми знамо све њихове слабости. Зато и идемо у коалицију са њима.

■ Демократија је постала пунолетна, а још болује од дечјих болести.

Раде ЂЕРГОВИЋ

■ Мој лидер тражи бенифицирани стаж. Читав живот је провео радећи под маском!

■ Шмркови су задње средство против дизања прашине!

Радмило МИЋКОВИЋ

Официрке

Знам да није лепо делити послове на мушке и женске. Није лепо, али је корисно. Брате, свуда и у свему мора да се зна некакав ред. Ко коси, а ко воду носу! Немам ништа против да мушкарац лупи руком о сто! Нарочито када у тој руци држи шницлу! Затим је, онако мушки, измлати, уваља у јаја и брашно и испокује. И тако редом.

Шалу на страну, не разумем савремене душебрижнике који вазда препоручују једнакост полова, баратају некаквим процентима и трпају жене и тамо где треба, и где не треба. Никада нисам чула да неко од њих, нарочито они који инсистирају на одређеном броју жена у скупштинском клупама или директорским фотељама, имају нешто против дама које седе за воланом кипера или трамваја, или се пентрају по гаравим оцаима. Ваљда је све то у циљу равноправности која, исконски гледано, никако није нормална.

С друге стране, скоро да се изгубила она, пре неку годину толико популарна, категорија метросексуалца. Сад су у моди чистокрвни хомосексуалци. Колико су се педери намножили, просто ми жао што нема више ових метро. Они су, руку на срце, били чисти такмичари који су се, намирсани и окупани, својим набилдованим и издепилираним прсима, ишчупним обрвама и фирмираном гардаробом, једноставно, надметали са женама.

Да парадокс буде већи, жене су у ери изједначавања полова и борбе за некаква своја права, док су, шатро, жудиле да се изједначе за мушкарцима, све више потезале за силиконима и разним умецима, истичући управо ту своју женственост од које су, наводно, бежале. Најезда хомосексуалаца ће, можда, имати и своју добру страну, па ће се, равнотеже ради, све више појављивати фамозни мушкарци – ретросексуалци!

Ретросексуалац је мушкарац о чијој мужевности нема дилеме. Он има длаке, на ногама, рукама, под пазухом и на прсима. Не чула обрве, не скира се због појаве стомака. Не чита "мушке" часописе, не иде у велнес центре. Гледа фудбал и бокс и док то чини у једној руци држи пиво, а другом, успут, стеже за бутину жену која се мота око њега.

Наравно, уколико су мушкарац, или жена, препуштени сами себи, поделе нема. Ако вас је живот већ тако казнио, онда мора да се ради све. Али, уколико се у таквој ситуацији нађе прави мушкарац, или разборита жена, опасности од изједначавања полова нема. Једноставно, кад се посао обави, свако се "враћа" свом полу.

У прилог томе, била је и сцена коју смо ономад могли да видимо у телевизијском преносу, док је промовисана последња генерација официра. Узгред, оно што је у целој тој причи мени било додатно фасцинантно, био је разговор са "дипломираним" војницима. Наиме, и ти момци, и девојке, не само што су лепа, они су, листом, изузетно васпитани. Свака реч коју су изустили, била је одмерена, на свом месту, реченице перфектне, а смисао потпуно јасан. Искрено, запитала сам се да ли студенти са осталих факултета и њихови предавачи то гледају. Међу њима је, нажалост, све више бахатих, неваспитаних и неписмених "академских грађана".

Да се вратим на причу. Стројевим кораком, стасити и згодни момци, просипали су количину тестостерона која се ретко среће на једном месту. Ја сам се, као и сваки пут кад гледам војну параду, слатко исплакала. Мало због свог израженог патриотизма, а мало и због типиче бољке да жене воле официре! Ех, сад кад бих бирала неког у униформи, она сигурна не би била докторска, већ војничка. Ал', шта је ту је, младост – лудост!

Барабар са њима, по први пут, корачале су и жене. Иако оружје, војска и, не дај боже, рат никако нису за жене, младе кадеткиње изгледале су као да су на избору за мис. Дотеране, згодне, савршено очешљане, беспрекорно нашминкане, у свом одсечном кораку и дисциплинованом ставу, умеле су да сачувају већу дозу женствености и шарма него бројне скупштинске политичарке.

Дакле, не постоје мушки и женски послови. Сви послови су – мушки! Само од добре воље жена зависи хоће ли, и како, део њих преузети на своја нејака плећа.

ЛЕПА ЈЕЛА

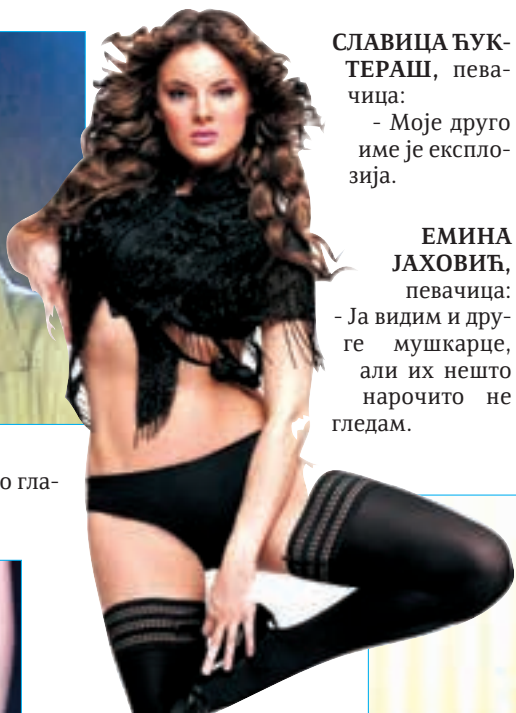
Горан Миленковић

ОДВАЈА

БАТА ЖИВОЈИНОВИЋ, глумац:
- Да је неко у Титово време причао како глудујемо, затворили би га у лудницу.

СЛАВИЦА БУК-ТЕРАШ, певачица:
- Моје друго име је експлозија.

ЕМИНА ЈАХОВИЋ, певачица:
- Ја видим и друге мушкарце, али их нешто нарочито не гледам.

МИЛОРАД ВЕЉОВИЋ, директор полиције Србије:
- Волим добру музику и добру песму, али ни у ком случају не бих желео да у министру Дачићу имам конкуренцију. Једноставно, то је немогуће.

ГОЦА ТРЖАН, певачица:

- Желим да будем анонимна када хоћу да се сакријем, да побегнем од свега. Али, када треба да завршим неки административни посао, дивно је бити Гоца Тржан.

МИЛУТИН МРКОЊИЋ, министар за инфраструктуру:

- Изградња коридора 10 биће завршена до јула 2013. и та инвестиција исплатиће се у наредних десет година. Могло је и брже, ал' да погинемо.

НАТАША БЕКВАЛАЦ, певачица:

- Мало спавам, три-четири сата дневно. Некада спојим неколико дана, а спавам само десет минута, јер спавање ми делује као губљење времена. Бојим се да ћу пропустити неке генијалне тренутке који ми се догађају сваког дана.

ХАРИС ЦИНОВИЋ, певач:
- Не пада ми на памет да због једног курварлука или швалериције растурићу брак. Свестан сам да имам дивну жену, за којом сам луд као и првог дана.

ДРАГАН ВУЈИЋ ВУЈКЕ, глумац:

- Као нормалан, здрав мушкарац поред себе желим да имам жену са којом ћу функционисати као мешовити дубл и породицу која ће бити олимпијски тим. Свестан сам да је неке ствари требало да урадим раније, али сигуран сам да бих тек сада могао бити интересантан отац.

besplatan poziv 0800 345 345

www.GalerijaPodova.com Kupovina putem interneta

NAJBOLJE REŠENJE ZA VAŠ POD

**GALERIJA
PODOVA**

**Jesenja ponuda
podova na m²**

NAJŠIRA PONUDA SVIH PODOVA DO SADA ✓

Više od 100 proizvoda na akciji ✓

Kompletan servis – dostava i ugradnja ✓

Kupovina na 12 rata ✓

PARKET ■ LAMINAT ■ VINIL ■ TEPIŠI ■ TEPIŠONI

KRAGUJEVAC • Kneza Miloša 12 - Trg Mala vaga, 034/315-711
• Dr. Dragoslava Sreјovića 31 - zgrada Lepa Brena, 034/331-738

СКАНДИНАВКА

095
СРБИЈА
СА СРБИЈЕ
БРИСУЈ
ЈОЖИКАЈО
СОПТА
РАСНЕ
КИНЕ

ИТАВРАНА ПЕПТИВНА																
СТАВНОЦА БРАВО																
ЈУТИ КОРЕН, БРЕН																
НЕДОУКАТА У ВАТЕ МАТИЦИ																
СНАЖАН СКОЈИ																
ПУСА У КОРАЈУ																
ДИРТУЛА БАСТЕРИЈА								ЖЕНИН БРАТ	САМА ИГРА	УРЕДНИК РАДИЈЕ	КОЊИЧ У СЛОЈИМ ПЕСМАМА	МЕСТО ГДЕ СЪМНОСТИ				
ПОНЕТИМ СЛИКО		ЈЕДИН ЗНАКОВИЦА														
СВЕТИТИ		РЕЗНАЧА КОЈЕ Н ДР МЕТАЛА														
УРАСНА ВИЖА И ВАНИЦИ СУЗОРНАТА																
НАТРИЈУМ								МАМЕ ГИРИ, ЖИРАВО				ПЕСНА				
	СТРАЖИ ПРЕПЕДИ ИЛИ ВАСИ															
СРПСКИ ДЕЈАНО ПОСЛОВИ								ТРИКО ДРО КАО ГРАМА	ПОКАНА САМЕТИЦА							
НАВЕ СПОРТСКО ДРУШТВО																
СРПСКА ВИТРОВ НАДРАВА ЗА СТИЖАЊЕ								ПОСЛОВИ ВАТИ								
													ПЕШНИС			
СИНЕНС													ИМЕ ПЕШАКА ИНДИЈКА			
ИМОТИ								ГРЧКИ КОИ ВЕТРОВА								
БЕРИВА ПАДЕТИС								ИМЕ СЛОМ НАРУТИ								
ИМЕ ПОНСКИ РОДИКА																ГРАД У БРАЗИЛИ
ИДЕП								ЈЕДИН У СЛОЈ								
ВЕСА СТАВНОЦА								АМЕРИ ШТИН								
								ВИРТИ АПАНА								
								САСТАВНИ ДЕЈАНО								

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													

ВОДОРРАВНО: 1. Смучати се - Пре наше ере (скр.) (1), 2. Помични зид - Насловни лик из Балзаковог романа (1), 3. Број испод разломачке линије - Изненадан поремећај рада организма, потрес (2) 4. Пре - Најстарији назив Дунава (1), 5. Индонезански назив за Нову Гвинеју - Део старинског оружја који се избацује помоћу лука (1), 6. Поп-певачица, Танита - Бугарски град на Дунаву (1), 7. Црна шумска креда - Понављање, обнављање (лат.) (1), 8. Наш предлог - Иницијали сликара Јовановића - Горњи део опанка (2), 9. 1. вокал - Изводити кружно кретање - Исток (скр.) (4), 10. Цепница, рубац - Чувар паса (1), 11. Орган чула мириса - Символ тангала - Машина за пресовање (3), 12. Образована куртизана у ант. Грчкој - Име хумористе Бачволда - Пољопривредно добро (скр.) (2), 13. Јапанска богиња Сунца - Предметак у сложенацима са значењем: божански (1), 14. Делови мора који залазе у копно, затони - Староперсијски краљ, познат по походу на Грчку (1), 15. Заједњиви, пецкала - Име певача Петровића (1), 16. Град у Шпанији - Радио стање глагола (1).

УСПРАВНО: 1. Веровање у духове - Оаза у северном делу Саудијске Арабије (1), 2. Ужа околна владоца, дворска клика - Име бивше скијашнице Мозер-Прел (1), 3. Наука о миру (у верском погледу) - Античка чегртаљка, кастанета (1), 4. Јело од меса и лука - Прасеће месо (1), 5. Кавез за птице, клетка (лат.) - Предео, област (1), 6. Природна обдареност, даровитост - Група биљних култура, жита (1), 7. Друга, остала - Врста хартије од вредности - Ампер (озн.) - Иницијали књижевнице Секулић (4), 8. Символ сумпора - Једанпут повишена нота "Ц" - Део отплате - Академски спортски клуб (скр.) (5), 9. Иницијали норвешког композитора Грига - Све оно што постоји у материјалном смислу, предмети - Стара немачка држава, Прусија (2), 10. Део сечива - Угажена стаза у снегу - Планински врх у Турској (3) 11. Познати редак - Италијанска лука на Јадрану (1), 12. Народно женско име - Гледишта (1), 13. Иницијали америчког драмског писца Олбија - "Доживљај" при спавању (умањ.) - Наше мушко име (2).

АНАГРАМ

КОД ВАС ПРОСТРАНА?

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: ија, сав, хна, лил, екс, сак, аби, тат, илочанин, аралница, ушара, ар, м, њаса, а, ан, пилав, гоја, кро, вануату, живи креч, ино, лире, верко, ни, о, нанети, скоф, лиј, тркати се. **УКРШТЕНЕ РЕЧИ:** болдни, оливије, тарот, м, а, ирвина, никанор, њана, н, чк, н, во, корнер, ава, мач, бискули, аџим, цс, ш, зенит, твари, а, армирач.

ОСМОСМЕРКА: чукундела.

СУДОКУ: а) 523-761-489, 798-452-361, 416-893-275, 854-136-792, 372-945-618, 961-287-543, 649-328-157, 135-679-824, 287-514-936; б) 592-834-671, 863-217-549, 147-596-382, 781-953-426, 234-681-957, 659-472-813, 925-768-134, 378-149-265, 416-325-798.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: лаки

8	6	4	9	2	5
	9			3	4
4		2	3		
1		4	2	5	9
6	5			4	8
2	4	8		5	7
			5	8	2
5	7				8
9	8	7	2	5	1

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

	3				1
9	1	3	8		7
		9	5		3
1	5	7			
			7		
				7	8
3	9		8	6	
6	5	4	1		8
1				2	

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
расписује

ЈАВНИ ОГЛАС
за пријем на неодређено време

ПЕТ САВЕТНИКА ЗА КОНТАКТЕ С ПРИВРЕДНИЦИМА
у Канцеларији за контакте с привредницима
у Београду, Крагујевцу, Нишу, Новом Саду и Ужицу

Ако сте креативни и спремни да преузмете иницијативу, а у комуникацији сте концизни, прецизни и јасни, имате склоности да анализирате, истражујете и презентујете свој рад, позивамо вас да се пријавите за обављање послова:

Саветника за контакте с привредницима у Канцеларији за контакте с привредницима

Пет најуспешнијих кандидата који буду изабрани за обављање послова саветника биће задужени и одговорни за:

- праћење и анализу привредних кретања релевантних за остваривање циљева и спровођење мера монетарне политике и презентовање резултата Извршном одбору Народне банке Србије,
- успостављање и одржавање мреже контаката с привредним субјектима на територији коју покривају, као и унапређење сарадње с тим субјектима,
- представљање и објашњавање циљева и мера монетарне политике, као и других ставова и одлука Народне банке Србије, привредним субјектима у циљу бољег разумевања монетарне политике и јачања поверења у њу,
- размењивање информација с привредним субјектима о питањима у вези с привредним кретањима и макроекономским политикама.

Изабрани саветници за контакте с привредницима обављаће послове при Филијали у Београду, Филијали у Крагујевцу, Филијали у Нишу, Филијали у Новом Саду, односно у Филијали у Ужицу.

Заинтересовани кандидати треба да испуњавају следеће услове за обављање посла:

- високо образовање на студијама другог степена – економске струке,
- седам година радног искуства,
- оспособљеност за рад на рачунару.

Поред наведених услова које кандидати треба да испуњавају, пожељно је да поседују:

- одговарајуће радно искуство у областима економије, финансија или банкарства,
- потенцијал да брзо стекну пуно разумевање приступа Народне банке Србије у монетарној политици и другим сегментима пословања НБС,
- иницијативност, добре комуникационе и интерперсоналне вештине,
- адекватне аналитичке способности и познавање економских и привредних питања потребно за самосталну стручну анализу прибављених података.

У поступку избора кандидата извршиће се провера њихове стручне оспособљености, знања и вештина.

Пријаву, CV и доказе о испуњености услова из огласа (оверену фотокопију дипломе и доказ о радном искуству), и јасну назнаку при којим филијалама кандидате можемо да узмемо у разматрање (са редоследом приоритета), кандидати треба да доставе најкасније до 3. октобра 2011. године.

Текст јавног огласа и информације о току спровођења јавног огласа могу се наћи на интернет адреси www.nbs.rs одељка под називом „Заполните се у Народној банци Србије“.

Пријаве се подносе у писаној форми Људским ресурсима, Београд, Краља Петра 12, с знаком „За оглас - саветник“. Контакт телефони: 011/ 30-27-391 и 011/ 30-27-750

Неблаговремено поднете и непотпуне пријаве неће се разматрати.

Ј.П. „СРБИЈАШУМЕ“ БЕОГРАД
ШУМСКО ГАЗДИНСТВО „КРАГУЈЕВАЦ“
Улица косовска бр. 13 објављује

ЈАВНИ ОГЛАС
за прикупљање писмених понуда у поступку јавног надметања

ЈП „Србијашуме“ Београд- Шумско газдинство „Крагујевац“ издаје у закуп део кп.бр. 2312/2 и део кп.бр. 2312/1 укупне површине 6,30 ха у Г.Ј. „Рогог“, одељењу 13, месту званом „Церјак“.

Почетна висина годишње закупнине утврђује се у износу од 100 ЕУР-а/ха, која ће се обрачунавати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан фактурисања увећана за износ пореза на додатну вредност.

Право учешћа имају сва правна и физичка лица која претходно изврше уплату депозита у износу од 1.000,00 динара на текући рачун ШГ „Крагујевац“ број 205-14047-45.

Понуде доставити непосредно или поштом у затвореној коверти са знаком „ПОНУДА-НЕ ОТВАРАТИ“ - на адресу Ј.П. „Србијашуме“ Београд Ш.Г. „Крагујевац“ у Крагујевцу Улица косовска бр. 13, Крагујевац.

Рок за подношење понуда је 10 дана од дана објављивања до 10,00 часова.

Јавно отварање понуда обавиће се последњег дана истека рока за подношење понуда у 11,00 часова у ШГ „Крагујевац“ у Крагујевцу, Улица косовска бр. 13.

Д.П. 21. ОКТОБАР, КРАГУЈЕВАЦ, УЛ. ДРАГОСЛАВА
СРЕЈОВИЋА БР. 56, расписује

ОГЛАС
**ЗА ПРОДАЈУ НЕПОКРЕТНОСТИ
ЈАВНОМ ПРОДАЈОМ-ПРИКУПЉАЊЕМ
ПИСМЕНИХ ПОНУДА**

- Расписује се оглас за продају два објекта у Гружи, који се састоје од два једнособна стана површине од по 37квм и једног трособног стана површине 84квм и 6 ари плаца.

- Локација: **Поред пута за Пајсијевић** на удаљености од око 150 метара од магистралног пута Крагујевац – Краљево.

- Почетна продајна цена износи 25.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан продаје.

- **Пријаве на оглас подносе се предузећу Д.П. 21. ОКТОБАР, ул. Драгослава Срејовића бр. 56, Крагујевац**, у затвореној коверти са знаком „за оглас“ у року од 4 дана од дана објављивања.

- Објекти се продају у виђеном стању и накнадне рекламације се не примају.

- Понуде ће се отворати првог радног дана по истеку рока за подношење пријава.

Лице за контакт је Кувелић Мирослав, телефон: 034 338 111.

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ, «КРАГУЈЕВАЦ» ОБЈАВЉУЈЕ

ОГЛАС
**О ДАВАЊУ У ЗАКУП ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА
на одређено време до 3 године**

- Николе Пашића бр. 6, површина 67.11 м²
- Николе Пашића бр. 12, површина 8.66 м²
- Епископа Саве бр. 7, површина 42.22 м²

- Почетна месечна цена за пословни простор у ул. **Николе Пашића бр. 6** износи 757,00 динара у цену није урачунат ПДВ-е.

- Почетна месечна цена за пословни простор у ул. **Николе Пашића бр. 12** износи 757,00 динара у цену није урачунат ПДВ-е.

- Почетна месечна цена за пословни простор у ул. **Епископа Саве бр. 7** износи 347,00 динара у цену није урачунат ПДВ-е.

Закупац сноси и трошкове осигурања и ПДВ-а.

Понуде се достављају у затвореној коверти са знаком «**Понуда за закуп пословног простора**» и то искључиво поштом на адресу ЈСП«Крагујевац», Николе Пашића бр. 2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме односно назив фирме, адресу, број телефона за контакт, податак о занимању, делатност,
- висина закупнине по м²
- број закупнина које се нуде унапред

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред.

Пословни простор који се оглашава користе закупци и биће усељиви по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ
**О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О
ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ
СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „**Ораница**“ доо из Крагујевца, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – Погон за производњу сточне хране, реализованог на катастарској парцели 4700/6 КО Крагујевац 1, на територији града Крагујевца (ул. Милице Миљојковић).

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 15.09.2011. до 26.09.2011. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Мали огласи
Продаја

ПРОДАЈЕ се кућа у Новом Милановцу, у основи 54квм, са плацем (ограђен металном оградом) површине 2.890квм. Поседује телефонски прикључак, струју, воду са водопада + бунар, септичка јама, пољски WC и шупу. Уграђена сва санитарнија. Контакт телефон: 00 382 69 295 089.

Издавање

ИЗДАЈЕМ једнособан намештен стан у центру Београда, погодан за студенте или младе брачне парове. Телефон: 063 646 036, Драган.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 15. до 21. септембра

Четвртак 15. септембар	Петак 16. септембар	Субота 17. септембар	Недеља 18. септембар	Понедељак 19. септембар	Уторак 20. септембар	Среда 21. септембар
СТАЊЕ СТВАРИ	МОЈА ШУМАДИЈА	ЦРТАНИ ФИЛМ	КУЛТУРА	ХРОНИКА 2	СУГРАЂАНИ	ПУТУЈУЋЕ ПРИЧЕ
20.00 Стање ствари	17.00 Моја Шумадија	09.05 Цртани филм	22.30 Култура	22.00 Хроника 2	20.30 Суграђани	18.00 Путујуће приче
08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Приче са острва р. 09.35 Кућница у цвећу р. 10.00 Кућница р. 10.30 Путујуће приче р. 11.00 Часни људи р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кућница р. 12.35 Лек из природе р. 13.00 Приче са острва 13.30 Кућница у цвећу	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Приче са острва р. 09.35 Кућница у цвећу р. 10.00 Кућница 10.30 Приче из књижевности р. 11.00 Часни људи р. □ 12.00 Вести 12.05 Кућница р. 12.35 АБС шоу р. 13.00 Приче са острва р. 13.30 Кућница у цвећу р.	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Барок р. 10.00 Путовање кроз време р. 11.00 Нокаут р. 11.30 Улови трофеј р. 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг р. 13.00 Кућница у цвећу 13.30 Fashion files	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Најсмешније животиње р. 10.00 Биографије познатих р. 11.00 Латинска Америка Саманте Браун 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агро дневник 13.30 Кућница у цвећу р. 14.00 БСК - Раднички (онмак фудб. utakmice) 16.00 Вести 16.05 Соба мога сина ■ 18.00 Доклор. Нокаут 18.30 Улови трофеј 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклоно звоно 20.30 Најсмешније животиње 21.00 Концерт РТК 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Бонифрад ■ 00.00 Вести 00.30 Хит дана	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Приче са острва р. 09.35 Кућница у цвећу р. 10.00 Кућница р. 10.30 Fashion files р. 11.00 Часни људи р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кућница 12.35 Стаклоно звоно р. 13.00 Приче са острва 13.30 Кућница у цвећу 14.00 Шолинг авантура р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Библиотека р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Све о животињама 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Иза сцене са... 21.00 Освета □ 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Библиотека 00.00 Вести 00.05 Хит дана	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Приче са острва р. 09.35 Кућница у цвећу р. 10.00 Кућница р. 10.30 Све о животињама р. 11.00 Часни људи р. □ 12.00 Вести 12.05 Кућница 12.35 Агро дневник р. 13.00 Приче са острва 13.30 Кућница у цвећу 14.00 Иза сцене са... р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Библиотека р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Добродошли у Европу 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Света земља 20.30 Суграђани 21.00 Освета □ 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Интерфејс 00.00 Вести 00.05 Хит дана	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Приче са острва р. 09.35 Кућница у цвећу р. 10.00 Кућница р. 10.30 Добродошли у Европу р. 11.00 Часни људи р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кућница 12.35 Култура р. 13.00 Приче са острва 13.30 Кућница у цвећу 14.00 Света земља р. 14.30 Суграђани р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Интерфејс р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. □ 16.05 Освета р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Путујуће приче 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Комунални сервис 21.00 Освета □ 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Кина-Пут змаја 00.00 Вести 00.05 Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9**OBJEKTIV 2 U 19.00**

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

TAČNO U 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona. Svakog radnog dana, TAČNO U 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu premijera subotom u 18.00, repriza petkom u 14.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme, pet puta dnevno, radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00 best of subotom u 09.30 i 21.00

FLASH

Kulturni show biz magazine u "novom ruhu" i novim terminima: 07.15, 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

„Luna“ (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

„Put za Ejvoli“ (Najgledanija kanadska serija)

Premijera radnim danima u 23.10, repriza narednog dana u 17.10

IGRANI FILMOVI

„Pljačka za tvoju dušu“ - Subota 20.00

„Metod“ - Subota 00.00

„Zadržavanje“ - Nedelja 20.00

„Thumbsucker“ - Nedelja 23.00

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

PRAVI IZBOR,

**PRAVA
CENA!**

Apatinsko

Pivo za sve.

MOGUĆE JE!

Kreditni za sve potrebe Vašeg Gazdinstva

Kreditni za setvu i
repromaterijal

- rokov otplate do 12 i do 36 meseci
- iznos kredita do 1.000.000 dinara
- nominalna kamatna stopa na mesečnom nivou 1,67%
- kredit se odobrava u dinarima

primer otplate:

iznos kredita	200.000 rsd	500.000 rsd	1.000.000 rsd
broj rata	12	36	36
mesečna rata	18.518 rsd	18.596 rsd	37.192 rsd

* naknada za obradu kredita 2% • godišnja EKS od 23,72% • na kredite sa rokom dužim od 12 meseci obavezan depozit 20%

Mali kreditni
koji mnogo znače

Kreditni za sva godišnja
doba i sve namene

Dobro, snažno i prosperitetno Gazdinstvo je glavni motiv našeg delovanja u sektoru poljoprivrede. Razumevanje potreba održanja i razvoja Gazdinstva je naša svakodnevna aktivnost kojom stvaramo uslove i proizvode za sve Vaše ambicije i projekte.

EVO RUKE DOMAĆINE

Opportunity Bank

Za život prepun mogućnosti!

• Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 2a, 021/530 111 • Beograd, Bulevar Dr Zorana Dinkića 8a, 011/2699 114, Bul. Kralja Aleksandra 516, 011/6557 962
• Niš, Kralja Stefana Prvovenčanog 8, 018/514 728, 514 729 • Kragujevac, Nikole Pašića 2, 034/300 855, Atinska bb, 034/617 0088 • Subotica, Matije Gupca 9a,
024/ 671 855 • Sombor 025/ 431 590 • Zaječar 019/ 315 00 21 • Zrenjanin 023/ 582 660 • Šabac 015/ 336 213 • Valjevo 014/ 291 035, 291 036 • Čačak 032/ 33 00 44 •
Kraljevo 036/ 327 270 • Jagodina 035 / 245 030 • Kruševac 037/ 448 120 • Piroć 010/ 321 818 • Vranje 017/ 400 914 • Leskovac 016/ 234 551 • Užice 031/ 500 335

www.obs.rs

ГОЛОВИ ИШЛИ ЈЕДАН ЗА ДРУГИМ, КАО НА ТРАЦИ - 1:0 ОБРОВАЦ, 2:0 СПАЛЕВИЋ, 3:0 МИЛОШКОВИЋ...

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - СМЕДЕРЕВО 3:0

Полусатна рапсодија

РУКОМЕТ

Промоција код куће

ПРВУ суперлигашку утакмицу после година избивања из ње, чланице Рукометног клуба Раднички Лепеница КГ одиграће код куће. Дакле, у почетном колу, 24. или 25. септембра, у хали "Језеро" гостоваће београдски Макс спорт.

С обзиром да су наше рукометашице, у досадашњем току припрема, успеле да добију свих седам контролних сусрета, а међу њима и свог противника на премијери, за очекивати је да журишају на победу и приликом игре за бодове.

В. У. К.

АТЛЕТИКА

Младеновић златни троскокаш

ФИНАЛЕ Купа у млађејунорској конкуренцији, одржано за викенд у Сремској Митровици, није донело претерану радост члановима нашег Радничког. У бројним дисциплинама, стигли су до само једне медаље, додуше најсјајније. Злато је припало Милану Младеновићу приликом троскока, чије је остварење од 13,50 било недостижно за остале такмичаре.

Сходно томе, и екипни пласман "црвених" далеко је од значајнијег.

В. У. К.

ШАХ

Центар на центру

ДРУГЕ лиге централне Србије стартовале су за викенд, и трајаће нешто више од месеца дана. Првих пет кола игра се по систему путовања, недељом, док ће преосталих шест сусрета бити одржани у једном месту, за четири дана, од 13. до 16. октобра.

Занимљиво је да ће се, неубичајено, мечеви играти на седам табла, а представник Крагујевца у групи Запад, екипа Станова, у премијерном колу одиграла је нерешено (3.5:3.5) на гостовању Ваљевском ШК 2005.

В. У. К.

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: "Чика Дача". Гледалаца: 6.000. Судија: Бошко Јованевић (Ужице). Сирелци: Обровац у 11, Спалевић у 18. и Милошковић у 30. минути. Жути картиони: Ненадић, Тинџор (Раднички 1923), Миовић, Јеринић (Смедерево).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић, Ненадић, Тинџор Милошевић, Недовић, Обровац (од 83. минути Ристић), Милошковић (од 46. Бинић), И. Пејровић (од 72. Лейовић), Костић, Спалевић.

СМЕДЕРЕВО: Ранковић, И. Милосављевић, М. Милосављевић, Брковић, Миовић, Јеринић, Живковић, Ковачевић, Стојановић (од 46. Вучинић), Трујић, Ђеран (од 46. Брашанац).

ОГЊЕНЕ... Филипе... Добро, нису једино двојица најмлађих заслужни за прву суперлигашку победу Радничког код куће, голман Чанчаревић и левокрилни нападач Костић, али њихов допринос био је заиста пресудан. Ипак, и издање Спалевића, Милошковића, Обровца, Павловића... умногоме је помогло да стари ривал, несносан по домаће навијаче, буде испраћен са чак три гола у својој мрежи - 3:0.

А тако не би било да се у четвртном минуту Огњен није истакао до те мере да је слављеничка атмосфера, општи је став, пре свих његова заслуга. Наиме, тада је једну успелу контру, уз нашу фалш офсајд замку, умало Трујић претворио у предност Смедереваца. Избио је сам пред крагујевачког голмана, могао да ради шта хоће, али не и да заобије Чанчаревића. Бравура којом је скинуо лопту са ноге сигурно најбољег фудбалера у редовима гостију, памтиће се дуго. Ето, да је тад било 0:1, ко зна у ком би смеру утакмица отишла.

Стимуланс добијен таквим развојем неугодне ситуације, домаћима је помогао да од тог тренутка завладају тереном. Шпартали су "црвени" свим линијама, и то силно, појављивали се на местима где их ривал, па чак ни гледаоци никако нису могли да очекују, што је резултовало бројним шансама. Спалевић је први могао да крунише ретко виђене креације Радничког, потом Милошковић... Према-

ОГЊЕН ЧАНЧАРЕВИЋ, БАВОЛСКИ ДОБАР ГОЛМАН

шили су, али зато није Обровац у 11. минуту, чија је моментална улога центарфора донела вођство. Центрирао је у шеснаест Милошковић, а Обровац све надвисио.

Мало потом, уз сталну пресију виђену ка голу Смедереваца, сада Павловић са исте, десне стране упућује лопту пред гол гостију, а најспретнији бива онај од кога се то с правом и прижељкује, шпиц Спалевић. И тако је у 18. минуту стајало 2:0, а наши момци су наставили да играју као да губе.

При постизању трећег поготка, у 30. минуту, јесте највећа заслуга Костића, али оно што је у међу-

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

4. КОЛО: Раднички 1923 - Смедерево 3:0, Хајдук - Борац 2:1, Црвена звезда - БСК 2:0, Металац - Јавор 1:2, Нови Пазар - Спартак 0:2, Слобода - Војводина 2:2, ОФК Београд - Рад 2:1, Јагодина - Партизан 0:1.

Хајдук	4	4	0	0	9:3	12
Партизан	4	3	0	1	10:2	9
Црвена звезда	4	3	0	1	5:2	9
Војводина	4	2	2	0	9:3	8
Раднички 1923	4	2	2	0	9:4	8
Спартак	4	2	2	0	5:1	8
Слобода	4	2	2	0	7:5	8
Рад	4	2	0	2	8:4	6
ОФК Београд	4	2	0	2	6:7	6
Смедерево	4	2	0	2	3:5	6
Борац	4	1	1	2	3:3	4
Јавор	4	1	0	3	4:9	3
Јагодина	4	0	1	3	1:5	1
БСК	4	0	1	3	1:7	1
Металац	4	0	1	3	1:8	1
Нови Пазар	4	0	0	4	0:13	0

5. КОЛО: БСК - Раднички 1923, Партизан - Хајдук, Рад - Јагодина, Војводина - ОФК Београд, Спартак - Слобода, Јавор - Нови Пазар, Смедерево - Металац, Борац - Црвена звезда.

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА

Орлићи слећу на Чика Дачу

МЛАДА репрезентација Србије играће следећи меч квалификација за Европско првенство у Крагујевцу. Противник ће им, 11. октобра, бити селекција Данске.

После победа над Северном Ирском и Фарским Острвима, до сада најтежи испит очекује их на нашем "Чика Дачи".

В. У. К.

КУП СРБИЈЕ

Против Рада

ШЕСНАЕСТИНА финала Купа Србије на програму је у среду, 21. септембра, а жреб је одлучио да се у оквиру њега Раднички 1923 састане са београдским Радом.

Игра се само једна утакмица за пролаз следеће кола, домаћин је наш тим, што значи да је место збивања стадион "Чика Дача".

В. У. К.

ПРИЗНАЊЕ

Костића позвао Говедарица

ПОЗИВ селектора Дејана Говедарице за наступ у старијој омладинској репрезентацији Србије, ових дана стигао је и на адресу младог првотимца Радничког 1923 Филипа Костића.

Разлог томе је што ова селекција већ у среду игра први меч у новоформираном Регионалном првенству, са Мађарском у Кечкемету. У конкуренцији су још национални тимови Хрватске и Словеније, а такмичење траје до 16. маја.

В. У. К.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига "Запад", 4. коло: Железничар - Победа Белошевац 0:0, Раднички (Кл) - Слоја (П) 4:1, Мачва - Јединство (УБ) 2:1, Слоја (ПМ) - Полетић 2:0, Јединство (Уж) - Јасеница 1911 2:1, Шумадија - Слобода 2:1, Рудар - Слоја (ББ) 2:0, Вујић Ваљево - Партизан (ББ) 2:2.

Табела: Јединство (Уж) 12, Мачва 10, Рудар 9, Раднички (Кл) 8, Победа Белошевац 8, Железничар 8, Слоја (ПМ) 6, Слоја (ББ) 6, Вујић Ваљево 5, Шумадија 4, Полетић 4, Слоја (П) 3, Јасеница 1911 3, Партизан 2, Јединство (УБ) 1, Слобода 0 бодова.

5. коло (субота/недеља, 16.00): Партизан (ББ) - Раднички (Кл), Слоја (ББ) - Ву-

јић Ваљево, Слобода - Рудар, Јасеница 1911 - Шумадија, Полетић - Јединство (Уж), Јединство (УБ) - Слоја (ПМ), Победа Белошевац - Мачва, Слоја (П) - Железничар.

Зона "Морава", 4. коло: Слобода - Металац 2:1, Младост - Омладинац 2:0, Трејча - Таково 1:2, Орловац - Мокра Гора 2:0, Полетић - Тушин 4:0, Јошаница - Шумадија 1903 2:1, Водојажа - Пријевор 1:1, Бане - Партизан (Ц) 6:1.

Табела: Полетић 12, Слобода 12, Бане 9, Мокра Гора 9, Јошаница 9, Орловац 7, Таково 6, Омладинац 6, Тушин 5, Младост 4, Шумадија 1903, Металац 3, Партизан (Ц) 3, Пријевор 2, Водојажа 1, Трејча 1 бод.

5. коло (субота/недеља,

16.00): Партизан (Ц) - Слобода, Пријевор - Бане, Шумадија 1903 - Водојажа, Тушин - Јошаница, Мокра Гора - Полетић, Таково - Орловац, Омладинац - Трејча, Металац - Младост.

Прва градска лига, 4. коло: Сушица - Јагран 1:2, Будућности - Ердолија 1931 1:1, Шумадија - Азбест 1:0, Виноградац - Маришић 1:1, Јединство - Шумадија 3:1, Колонија - Селак (МП) 3:3, Арсенал - Славија 1:1, Слоја (Л) - Слоја (Д) 1:6.

Табела: Јединство 10, Будућности 8, Колонија 7, Маришић 7, Слоја (Д) 7, Славија 7, Ердолија 1931 5, Виноградац 5, Селак (МП) 5, Арсенал 4, Шумадија 4, Јагран 4, Шумадија 3, Слоја (Л) 3, Азбест 2, Сушица 0 бодова.

Утакмице иејој кола одигране су јуче.

6. коло (субота/недеља, 16.00): Сушица - Будућности, Шумадија - Јагран, Виноградац ДБ - Ердолија 1931, Јединство - Азбест, Колонија - Маришић, Арсенал - Шумадија, Слоја (Л) - Селак (МП), Слоја (Д) - Славија.

Друга градска лига, 4. коло: Младост - Селак (Ц) 3:0, Крајујевац - Шумадија 2008 4:2, Кременац - Кошућњак 0:2, Ојорница - Хајдук 1:1, Србија - Бајремар 3:0, Вава - Корићани 0:3, Младост - Теферич - Бошунце 1:4, Колектив - Добрача 1:5.

Табела: Корићани 12, Младост 10, Добрача 9, Крајујевац 7, Младост Теферич 7, Бошунце 5, Хајдук 5, Србија 4, Вава 4, Кошућњак 4, Креме-

нац 4, Бајремар 4, Селак (Ц) 3, Шумарице 2008 1, Ојорница 1, Колектив 0 бодова.

5. коло (субота/недеља, 16.00): Добрача - Младост, Бошунце - Колектив, Корићани - Младост Теферич, Бајремар - Вава, Хајдук - Србија, Кошућњак - Ојорница, Шумарице 2008 - Кременац, Селак (Ц) - Крајујевац.

Трећа градска лига, 1. коло: Стари момци - Дивосићин 4:2, Борац - Ђурићевац 0:0, Велика Суубина - Трмбас 1:3, Застава - Студенац 0:2, 21. октобар - Кушлово 2:0.

2. коло (недеља, 16.00): Дивосићин - Кушлово, Студенац - 21. октобар, Трмбас - Застава, Ђурићевац - Велика Суубина, Стари момци - Борац.

ФУТСАЛ

КМФ ЕКОНОМАЦ

Прија им промена

ОД прошлог петка Економац се налази на петодневној турнеји по Словенији и Италији, на којој су планирана четири сусрета. Већ прва два показала су да српски шампион полако улази у такмичарску форму, пошто су пред њима поклекли прваци ове две државе, екипе Литије и Марка.

И док су Словенци успели да поведу са 2:0, а затим буду поражени скором 3:2, Италијани су стигли предност Крагујевчана и изједначили на 2:2, али их је потом наш тим догутао са још два поготка.

После дана паузе, уторак и среду Економац је искористио да се на Апенинима састане са још два звучна италијанска тима, Каос Футсалом и Лупаренсом.

В. У. К.

Голове давали Крагујевчани

ИАКО се фудбал репрезентација Србије вратила из Македоније са два пораза у контролним сусретима против тамошње селекције - 2:6 и 2:3 - чланови Економца немају чега да се постиде. Наиме, три од укупно четири постигнута гола дело су првотимаца крагујевачког клуба, двоструког стрелца Слободана Рајчевића, те Младена Коцића.

У саставу српског националног тима наступили су још и голман Миодраг Аксентијевић, Владимир Лазић, Слободан Јањић и Видан Бојовић.

В. У. К.

КОШАРКА

КК РАДНИЧКИ

Све почасте црвенима

ПРИПРЕМЕ за нову сезону за крагујевачки кошаркашки НЛБ тим у пуном су јеку. Стигло се до најзначајнијег периода, уигравања екипе за тешке борбе у последње време никад јачој јадранској бици.

Утакмице се нижу као на траци. Најпре је, током протекле седмице, Раднички у „Језеру“, у неизвесној завршници, савладао великог ривала из протекле две сезоне, вршачки Хемофарм са 71:69, а серија се, за викенд, наставила у Мостару, где су Крагујевчани били учесници трећег по реду Меморијалног турнира „Мариофил Џидић“. Као гости тамошњег Кошаркашког клуба „Зрињски“, у полуфиналу Мутини момци победили су Морнар из Бара - 82:78, а у финалу их је сачекала подгоричка Будућност, после тријумфа над домаћином. Сусрет за пехар припао је Радничком, уз одличну игру против увек незгодног ривала. Коначан резултат био је 72:67, а признање као најбољи играч турнира добио је Миљан Павковић.

За наредни викенд резервисано је место на још једном турниру. У петак и суботу у Краљеву Раднички ће бити гост Слоге, на листи учесника је још чачански Борац, док ће четврти клуб бити познат уочи самог почетка надметања.

М. М.

СИНОВЕЦ НАШ ТРИ ГОДИНЕ

НОВО ПОЈАЧАЊЕ

Уместо у Турску, стигао код Муте

ЈОШ један сјајан играч протекле седмице пристигао је у састав

крагујевачког НЛБ лигаша. Раднички је добио осетно појачање на спољним позицијама ангажовањем изванредног шутера, доскорашњег играча ваљевског Металца Стефана Синовеца.

Стар је 23 године, висок 195 сантиметара и игра на позицији бека шутера. У досадашњој каријери наступао је и за Мега Визуру, београдски Партизан и украјински Химки. Био је и члан репрезентације Србије до 20 година, тима који се окито европским златом 2008. године. Пре доласка у „Језеро“ за њега се интересовало неколико турских клубова, али је понуда из Крагујевца за верност од три године била веома примамљива.

Како ствари стоје, прелазни рок за Муту Николића још увек није завршен. Разговори са Стивеном Марковићем и даље трају, али и активности око нових аквизиција.

М. М.

ОДБОЈКА

ОК РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА

МОЖДА СЕ И ПОНОВИ

Крај алијске турнеје

ПОСЛЕ десет дана већ традиционални припрема на Похорју, погон Радничког Креди банке у недељу се вратио у Крагујевац.

У Словенији, поред рада на вежбама снаге, дошло се и до периода одигравања припремних мечева. Ривали су били клубови чланови тамошње елитне лиге. Наш тим био је бољи од Камник Калцита, а изгубио од екипа Галекс Мир и Салонит Анхова. У суботу у Марибору одржан је једнодневни турнир на коме је крагујевачки клуб освојио друго место. Најпре је, због збијености термина одигравања, друга екипа максимално поражена од Камника, а затим је, два сата касније, први састав истим резултатом победио Салонит.

Следе две недеље рада у Крагујевцу, па одлазак на Меморијални турнир „Тоше Проески“ у Крушево, а одмах затим, највероватније, двомеч са ЦСКА-ом у Софији. Традиционални турнир „Александар Гиговић“ играће се 1. и 2. октобра, учешће је за сада потврдио

шампион Србије Партизан, а позиви су упућени бугарском ЦСКА и хрватском вицешампиону Младости из Каштел Лукшића.

М. М.

КУП СРБИЈЕ - Ж

Трка ка финалу

ДРУГО коло Купа Србије на територији нашег региона, није представљало проблем за два најбоља крагујевачка клуба.

Смеч 5, са старим-новим капитеном Јованом Тимотијевићем, која је продужила верност клубу за још најмање годину дана, максималним резултатом, на свом терену, савладао је Пожаревац. Већ данас, од 19 сати у „Артему“, на програму је меч трећег кола, у коме дочекују Железничар из Лајковца.

Раднички је имао привилегију да у другом колу буде слободан. У наредном, у суботу, од 18 сати, у хали „Парк“ биће домаћин београдском Обилићу.

М. М.

НАЈМЛАЂИ ОДБОЈКАШКИ КЛУБ

- „ВОЛЕЈ КГ“

Коки поново ствара

Играчи одбојку, барем по речима заљубљеника у овај, после атлетике најраспрострањенији спорт на свету, права је привилегија. Дуго с правом називана академском, ова игра с лоптом у последње време прави је мамац за дечаке, а нарочито девојчице, које све више желе да се опробају и нађу своје место у многобројним клубовима.

И зато... познати крагујевачки спортски прегалац, Јован Давинић, некада играч Радничког и клубова из Шумадије, па потом четири године печалбар по иностранству, који је уједно остварио и дугу тренерску каријеру, одлучио је да крагујевачком спортском небу подари још један клуб. Име му је Волеј КГ, у коме се тренутно налазе девојчице узраста од другог до четвртог разреда основне школе и за почетак ће радити као школа одбојке.

По мишљењу мојих пријатеља, овакав корак требало је да предузмем раније. Мислим да је сазрело време да овај град добије још један клуб, који ће, надам се, у догледно време прерасти у озбиљан и значајан чинилац на крагујевачкој спортској сцени. Сада смо у најтежој фази, радимо тек двадесетак дана, оној почетној - када се треба изборити за место под сунцем и окупити што више деце пионирског узраста.

Локације су нам Основне школе „Милутин Тодоровић“, „Радоје Домановић“ и „Мома Станојловић“, термини су вечерњи, дакле најбољи. За сада четворица тренера раде само са женском децом, њих двадесеторо, мада имамо намере да, уколико се покаже интересовање, оснујемо и мушку секцију - каже тренер и председник клуба.

Дугорочни план већ је урађен. Прве године учиће се само почетни кораци, а већ за наредну планирано је учешће у неком такмичењу. Кренуће иницијатива да се преко Градског и Међуопштинског савеза покрене такмичење на нивоу Крагујевца у пионирском узрасту, што би дало још један подстицај за омасовљење ове игре.

Највећи проблем су термини, школски од 20 до 23 сата, који су најскупљи. Зато тренутно користимо оне од 19 до 20 сати, а молбом сам се обратио надлежним градским институцијама за одређену помоћ, све у корист ове деце и спорта уопште.

Конкуренција у Крагујевцу јесте велика, има доста клубова, неких и са богатом традицијом. Ипак, мислим да је овај град довољно велики и да има довољно родитеља који мисле добро својој деци. Сигурно ће се догађати да девојчице прелазе из клуба у клуб, ту не видим ништа спорно. То је здрава конкуренција и свако треба да нађе своје место. Моја ћерка, рецимо, тренирала је у Радничком, сада је у Крагују и ту нема проблема - сматра Давинић.

Озбиљније такмичарске намере и циљеви остављени су за касније, а време ће свакоме доделити своје место. Дотле ће се у Волеју КГ учити одбојка и дружити кроз спорт и утакмице.

М. М.

ЈОВАН ДАВИНИЋ

ДЕЧЈЕ СПОРТСКЕ ИГРЕ

Евро у кошарци

НАШ град је ових дана домаћин паралелног Европског првенства у кошарци, на коме се такмичи 300-нак ученика, међу којима и 15 девојчица, од петог до осмог разреда из чак 24 шумадијске школе. Идеја је иста она коју је Удружење „Дечеј спортске игре“ спровело приликом одигравања Светског првенства у фудбалу.

Наиме, екипе су, попут стварних у Литванији, подељене у четири групе, а прве три репрезентације, односно школе из сваке групе наставиће такмичење у четвртфиналним надметањима. И тако... све до одлучујућих борби за медаље, 18. септембра.

Све утакмице играју се на теренима у Великом парку, где је промотер познати крагујевачки кошаркаш Драган Ристановић.

В. У. К.

МОТОЦИКЛИЗАМ

Награда Београда

НА аеродрому у Батајници, 17. и 18. септембра возиће се мото трка Источно-европског шампионата, под називом „Велика награда Београда“.

Међу бројним такмичарима, домаћим и страним, наћиће се и представници крагујевачког АМКК „Дивљи“.

В. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Одмор већ на почетку

ОДУСТАЈАЊЕ неколико јуниорских тимова америчког фудбала из овогодишње Лиге Србије, довело је до промене у календару такмичења. Тако су у групи „Југ“, поред Дивљих Вепрова, остала само још два тима. Играће се по двоструком бод систему у шест кола, а жреб је одлучио да крагујевачки састав у првом колу буде слободан. Дакле, 17. септембра у Краљеву састаће се Краљевске Круне и чачански Анђеоски Ратници, а „веприћи“ ће стартовати недељу дана касније, када ће дочекати краљевачки састав.

Две најбоље екипе из обе групе пласираће се у полуфинале Јуниорске лиге Србије.

М. М.

